

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

Στην Αθήνα, σήμερα, 17 Σεπτεμβρίου 2003 και ώρα 10.03' συνήλθε στην Αίθουσα συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η «Βουλή των Εφήβων» σε Ολομέλεια, για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου της Βουλής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Φίλες και φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, αρχίζει η συνεδρίαση της Ολομέλειας της Η' Συνόδου της «Βουλής των Εφήβων».

Πριν προχωρήσει η συνεδρίασή μας, θα διακόψουμε για λίγα λεπτά, προκειμένου να υποδεχθούμε μαζί με τον Πρωθυπουργό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, που θα παρακολουθήσει τη συνεδρίασή μας. Κατόπιν, θα συνεχίσουμε κανονικά τη συνεδρίασή μας.

(ΔΙΑΚΟΠΗ)

(Κατά τη διάρκεια της διακοπής εισέρχεται στην Αίθουσα ο κ. Καραμανλής, Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης) Όρθιοι οι Έφηβοι Βουλευτές χειροκροτούν.

Επίσης, κατά τη διάρκεια της διακοπής εισέρχεται στην Αίθουσα ο Πρόεδρος της Κυβέρνησης κ. Κωνσταντίνος Σημίτης.

Όρθιοι οι Έφηβοι Βουλευτές χειροκροτούν.

Επίσης, εισέρχεται στην Αίθουσα ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος, συνοδευόμενος από τον Πρόεδρο της Βουλής κ. Απόστολο Κακλαμάνη.

Όρθιοι οι Έφηβοι Βουλευτές χειροκροτούν

(ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συζήτηση και ψηφοφορία επί της αρχής των προτάσεων και του συνόλου της Σύνοψης Κειμένων των μαθητών του Ενιαίου Λυκείου, των Τεχνικών Επαγγελματικών Εκπαιδευτηρίων (ΤΕΕ) και των Τεχνικών Επαγγελματικών Εκπαιδευτηρίων (ΤΕΕ) μαθητείας του Οργανισμού Απασχολήσεως Επαγγελματικού Δυναμικού από την Ελλάδα, την Κύπρο και τον Απόδημο Ελληνισμό, που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Ελλήνων».

Σύμφωνα με το πρόγραμμά μας, θα μιλήσουν πρώτα οι εισηγητές κάθε μιας από τις έξι Επιτροπές, στις οποίες αυτές τις τέσσερις μέρες που προηγήθηκαν συζητήσατε, ανάλογα

με τη διάταξη που έχει και η Βουλή των Ελλήνων, τα θέματα της παιδείας, του πολιτισμού, των διεθνών σχέσεων, της οικονομίας, της παραγωγής, όλα εκείνα τα ζητήματα που πρέπει να απασχολούν τους νέους, όπως και ολόκληρη την ελληνική κοινωνία.

Μετά τους εισηγητές, που θα έχουν χρόνο οκτώ λεπτών ο καθένας προκειμένου να αναφερθούν στις απόψεις που διατυπώθηκαν στην Επιτροπή τους, αλλά και να διατυπώσουν τις προσωπικές τους απόψεις, θα δοθεί ο λόγος κατ' αλφαβητική σειρά και με τη σειρά των Επιτροπών, στους Έφηβους Βουλευτές που κληρώθηκαν σε κάθε Επιτροπή. Ο χρόνος ομιλίας των ομιλητών από κάθε Επιτροπή θα είναι τέσσερα λεπτά. Θα παρακαλέσω να τηρήσουμε το χρόνο αυτό, σεβόμενοι το δικαίωμα που έχουν όλοι όσοι θα μιλήσουν να πουν τις απόψεις τους και είμαι βέβαιος ότι, όπως έγινε και στις Επιτροπές, με υπευθυνότητα, χωρίς καθωσπρεπισμούς, αλλά και χωρίς εντυπωσιασμούς θα διατυπώσετε τις απόψεις σας.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο Πρωθυπουργός, ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, οι Πρόεδροι και οι εκπρόσωποι των κομμάτων, ο Πρόεδρος του Συνασπισμού κ. Κωνσταντόπουλος, ο εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, είμαστε όλοι έτοιμοι να σας ακούσουμε.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής του Νομού Ηλείας Βασιλική Μαυροειδή, εισηγήτρια της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων.

(Χειροκροτήματα)

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ (Νομός Ηλείας - 2ο Ενιαίο Λύκειο Αμαλιάδας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας, κύριε Πρωθυπουργέ, κύριε Πρόεδρε της Βουλής, Αρχηγοί των κομμάτων, φίλες και φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, κυρίες και κύριοι, έχω την τιμή να είμαι εισηγήτρια της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων, που ασχολείται με το ύψιστο αγαθό του ανθρώπου, τη μόρφωση. Είμαι επιφορτισμένη με το να σας παρουσιάσω όσα συζητήθηκαν στην Επιτροπή μου τις τελευταίες τρεις ημέρες, τις προτάσεις που έγιναν και τις αποφάσεις που πάρθηκαν πάνω σ' αυτές.

Τα θέματα που μας απασχόλησαν ήταν τα εξής:

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Επιμόρφωση και αξιολόγηση των καθηγητών.
- Βιβλία και βιβλιοθήκες.
- Γλώσσα και γλωσσική πενία.
- Εκπαιδευτικό σύστημα και εξετάσεις.
- Ελληνική παράδοση.
- Θρησκεία, Εκκλησία, Κλήρος και αιρέσεις.
- Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός.
- Αναλφαβητισμός.
- Σχολική ζωή και ελεύθερος χρόνος.
- Αθλητισμός και Ολυμπιακοί Αγώνες.
- Πολιτισμός και Τέχνη.
- Βουλή των Εφήβων.

Αρχίζω με το πρώτο θέμα. Όλοι οι Έφηβοι Βουλευτές εκφράζουμε τη δυσαρέσκειά μας για την πλειονότητα των καθηγητών, οι οποίοι είτε είναι αδιάφοροι και προσπαθούν απλά να καλύψουν την ύλη, είτε είναι απόμακροι και σκληροί. Ζητάμε λοιπόν την κατάρτισή τους, την επιμόρφωσή τους και τη σωστή αξιολόγησή τους πριν και μετά το διορισμό τους και να φροντίσει το κράτος για τις έγκυρες παιδοψυχολογικές τους γνώσεις.

Επίσης, προτείνουμε ένα ιδιαίτερο μέτρο: την αξιολόγηση των καθηγητών από τους ίδιους τους μαθητές.

Στη συνέχεια, εντοπίσαμε το πρόβλημα στα σχολικά βιβλία. Είναι μονότονα και μεροληπτικά, γι' αυτό προτείνουμε τον εκσυγχρονισμό και την αναθεώρησή τους ως προς την αντικειμενικότητά τους.

Επίσης, επικυρώνουμε προτάσεις μαθητών που δεν επελέγησαν ως Έφηβοι Βουλευτές και προτείνουν την ίδρυση βιβλιοθηκών σε όλα τα σχολεία, τη διοργάνωση εκθέσεων βιβλίων και την προβολή τους από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Το επόμενο θέμα οφείλει να απασχολεί όλους τους νέους και νοιώθω υπερήφανη που βρέθηκαν μαθητές να κατακρίνουν με τόσο πάθος τη γλωσσική πενία που χαρακτηρίζει εμάς τους νέους. Σύμφωνα, λοιπόν, με τις δικές τους προτάσεις και τις προτάσεις από τους υπόλοιπους μαθητές που συμμετείχαν στο διαγωνισμό, κρίναμε πως είναι απαραίτητη η βαθιά μελέτη της ελληνικής γλώσσας στα σχολεία και η στήριξη της γλωσσομάθειας.

Επίσης, πρέπει να διασθούν οι τοπικές διάλεκτοι, με προσπάθεια στα σχολεία και σεμινάρια.

Τονίζουμε, επίσης, την ανάγκη της επιμόρφωσης των καθηγητών για τους δυσλεξικούς μαθητές και τη δημιουργία ειδικών τμημάτων γι' αυτούς.

Προχωρώντας στην εξέταση των θεμάτων, θα ήθελα να πω ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των Βουλευτών εξέφρασε την τεράστια δυσαρέσκειά του για το υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα. Ζητάμε, λοιπόν, σταθερότητα σε ένα σύστημα που θα βασίζεται όχι στην αποστήθιση, αλλά στην ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας του ατόμου.

Επίσης, απαιτούμε όλα τα σχολεία να έχουν την κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή, να είναι ολοήμερα, και να έχουν τιμήματα για τους ταλαντούχους μαθητές.

Ιδιαίτερα τονίζουμε ότι πρέπει να μειωθούν τα μαθήματα κατεύθυνσης Γενικής παιδείας και τα εξεταζόμενα μαθήματα. Πρέπει να διαχωριστούν οι απολυτήριες από τις εισαγωγικές εξετάσεις για την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Επίσης, προτείνουμε τα γραπτά των Πανελληνίων εξετάσεων να διορθώνονται από ειδική επιτροπή καθηγητών που θα είναι σωστά αξιολογημένη. Αυτοί οι καθηγητές πρέπει να διορθώνουν ορισμένα γραπτά σε ορισμένο χρονικό διάστημα.

Ακόμα, προτείνουμε την καθιέρωση point system στο Λύκειο, δηλαδή τη συλλογή πόντων από δραστηριότητες και βαθμολογίες καθ' όλη τη διάρκεια του Λυκείου. Επίσης, προτείνουμε την κατάργηση του ποσοστού 10% για μαθητές που δίνουν για δεύτερη φορά Πανελλήνιες εξετάσεις, ενώ τονίζουμε την ανάγκη δημιουργίας Αθλητικών Λυκείων και πανεπιστημίων σε όλη την Ελλάδα, όπως και την κατασκευή περισσότερων εστιών για τους φοιτητές που αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα.

Απαιτούμε παιδοψυχολόγους στα σχολεία, ένταξη των θεωρητικών σπουδών στα μαθήματα, ενημερωτικό υλικό και συνέχεια της διδασκόμενης ύλης από το Δημοτικό έως το Λύκειο.

Επίσης, ζητάμε τη δημιουργία καλλιτεχνικού σχολείου στην Κύπρο, τρίγλωσσου σχολείου στον Καναδά και τα Ελληνόπουλα που ζουν στη Γερμανία να μπορούν να φοιτούν μόνο στο ελληνικό Λύκειο και να μη χρειάζεται να πηγαίνουν και στο γερμανικό.

Άλλο ένα θέμα που απασχόλησε αρκετά μέλη της Επιτροπής μας είναι η φθίνουσα ελληνική παράδοση. Προτάθηκε και αποφασίστηκε να οργανώνονται σεμινάρια γι' αυτή και να ενισχύονται οικονομικά οι σύλλογοι που την υποστηρίζουν. Ο Νεοέλληνας συνηθίζει να διαγράφει το παρελθόν του. Όμως, εμείς πρέπει να το θυμόμαστε, γιατί έτσι αποφεύγουμε τα λάθη μας και συνειδητοποιούμε ότι είμαστε ένας ακόμα κρίκος στην εξέλιξη του Ελληνισμού.

Πιστεύω, επίσης, ότι δεν δόθηκε ιδιαίτερη σημασία σε ένα θέμα, με το οποίο καθημερινά ερχόμαστε σε σύγκρουση και είναι η θρησκεία. Το μόνο που αποφασίστηκε από την Επιτροπή ήταν πως πια είναι καιρός η Εκκλησία να συνεργαστεί με τους κοινωνικούς φορείς, το σχολείο και το κράτος χωρίς μικροκομματικά συμφέροντα και σκοπιμότητες, κάτι που μπορεί να γίνει στις τοπικές μας κοινωνίες.

Όσον αφορά το Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό, ένα μεγάλο ποσοστό των μελών εξέφρασε τη δυσαρέσκειά του για τον τρόπο που αυτό το μάθημα διδάσκεται. Θα παρακαλούσα, λοιπόν, οι αρμόδιοι φορείς πραγματικά να λάβουν μέτρα, γιατί έχουμε φθάσει σε αδιέξοδο. Απαιτούμε τα μαθήματα να γίνονται από ειδικούς καθηγητές, να ανα-

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

βαθμιστούν τα βιβλία και οι μαθητές να παρακολουθούν σεμινάρια και να επισκέπτονται εκθεσιακούς χώρους.

Επίσης, τα μέλη της Επιτροπής απασχόλησε και η άλλη μεγάλη μάστιγα της κοινωνίας που λέγεται αναλφαριθμισμός. Αν και υπήρχε μεγάλο ποσοστό αναποφάσιστων μελών της Επιτροπής, κρίθηκαν απαραίτητα τα εξής: ίδρυση περισσότερων νυχτερινών σχολείων, ειδικών τμημάτων επιμόρφωσης ενηλίκων και ελεύθερων πανεπιστημίων. Επίσης, απαιτείται οικονομική ενίσχυση για τους αναλφάβητους και σχολεία σε όλα τα χωριά. Βέβαια, σε αυτό το θέμα τίθεται εκ μέρους μου και μια απορία, αφού δεν καταλαβαίνω το κατά πόσο μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές ένα γυμνάσιο –παραδείγματος χάρη– με δέκα παιδιά. Δεν υπάρχει ανταγωνισμός και βέβαια δεν υπάρχουν και αρκετοί καθηγητές.

Αντιπροσωπεύοντας το σύνολο των μαθητών κραυγάζω ότι δεν αντέχουμε άλλο! Πνιγίμαστε στα βιβλία, ανάμεσα στην παιδεία και στην παραπαιδεία. Βοηθήστε μας να ζήσουμε αυτά τα χρόνια. Είναι από τα καλύτερά μας! Αλλάξτε το σύστημα και κάντε το όπως πρέπει να είναι, ώστε να περνάμε και μέσα και έξω από το σχολείο ευχάριστες –ή τουλάχιστον υποφερτές– διδακτικές ώρες.

Θέλουμε οι καθηγητές μας να είναι νέοι –κάτω των πενήντα ετών– για να μπορούν να «παλεύουν» με εμάς, γιατί ξέρουμε ότι μερικές φορές γινόμαστε θηρία. Θέλουμε κέντρα νεότητας, βιβλιοθήκες και αθλητικές εγκαταστάσεις για να περνούμε τις ελεύθερες μας ώρες που όσο περνά ο καιρός αυτό γίνεται μεγαλύτερη ανάγκη και πρέπει να μας τις δώσετε.

Προχωρώ γρήγορα στον αθλητισμό και στην Ολυμπιάδα. Ψηφίσαμε τις προτάσεις των μαθητών που ζητούσαν κατάλληλες εγκαταστάσεις για αθλητές με ειδικές ανάγκες, ειδικά εκπαιδευμένους γυμναστές και να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στους Παρα-Ολυμπιακούς Αγώνες. Επίσης, ζητάμε τα εισιτήρια των Αγώνων να είναι πιο φθηνά, οι αθλητικές εγκαταστάσεις να φτιαχτούν σε όλη τη χώρα και να δοθεί προβολή σε λιγότερα γνωστά αθλήματα όπως το κανόε-καγιάκ φλατ γούστερ, το χόκευ κ.λπ. Τέλος, υποστηρίζω θερμά την απόφαση η Ολυμπιάδα κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων να συμμετέχει πιο ενεργά στον πολιτιστικό τομέα.

Συνεχίζω με το θέμα «Τέχνη-Πολιτισμός» και δηλώνω πως νοιώθω ντροπή που ο Νεοέλληνας είναι κατά το πλείστον ακαλλιέργητος ως προς τις τέχνες. Γι' αυτό όλα τα μέλη της Επιτροπής, όπως κι εγώ, προτείνουμε την αναβάθμιση μαθημάτων, όπως η ζωγραφική και η μουσική, καθώς επίσης την ελεύθερη είσοδο για τους μαθητές στα μουσεία και στις πολιτιστικές εκδηλώσεις και τη διοργάνωση πανελλήνιων διαγωνισμών με προμодότηση και στους μαθητές.

Τελειώνω με τη Βουλή των Εφήβων. Αρχικά θα σας πω ότι η Επιτροπή έκρινε απαραίτητο να κρίνονται οι νέοι Βουλευτές από τους προηγούμενους, τα τετράδια να επιστρέφο-

νται στους μαθητές και να υπάρχει σχετική ιστοσελίδα στο Internet με chat room.

Στη συνέχεια θα σας εκφράσω τις εντυπώσεις μας από αυτή την εμπειρία. Στην αρχή ονειροβατούσαμε και νομίζαμε πως ήρθαμε εδώ για να αλλάξουμε τον κόσμο. Το μόνο που μας άφησε ευχαριστημένους ήταν η άριστη οργάνωση και πραγματικά γι' αυτό ευχαριστούμε τους συντελεστές και η φιλοξενία. Όμως, που είναι οι συζητήσεις που θα έπρεπε να γίνονται για να παρθούν οι αποφάσεις; Μετά από μένα θα έρθουν να μιλήσουν άλλα πέντε άτομα τα οποία κληρώθηκαν γι' αυτό. Γιατί να μην γίνει ψηφοφορία, αφού εμείς γνωρίζουμε τις ικανότητές τους στο λόγο και την πρωτοτυπία των ιδεών τους;

Ακόμα θα σας διαβάσω μια παράγραφο την οποία σύνταξε όλη η Επιτροπή και θέλουμε πραγματικά να την ακούσετε. Απευθύνεται στον κύριο Υπουργό Παιδείας.

«Ευχαριστούμε πολύ τον Υπουργό Παιδείας που για άλλη μια φορά ήταν απών από τις συνεδριάσεις της Επιτροπής μας. Αντί να κάτσει να ακούσει τα προβλήματα των μαθητών έκανε ό,τι και οι προκάτοχοί του. Αδιαφόρησε για τα προβλήματά μας».

Ευχαριστούμε και πάλι.

Ευχαριστώ για το Βήμα που μας δώσατε.

(Όρθιοι οι Έφηβοι Βουλευτές χειροκροτούν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Να πούμε πρώτα-πρώτα, περαστικά στη Βασιλική από το κρουσολόγημά της.

Δεύτερον, θέλω να επανέλθω σε αυτό που είπα πριν. Μιλάμε ελεύθερα χωρίς καθωσπρεπισμούς και χωρίς εντυπωσιασμούς, για να μην αδικούμε και τον εαυτό μας και το θεσμό και τους 25.000 συμμαθητές μας τους οποίους εκπροσωπούμε σε αυτήν την Αίθουσα.

Στις συνεδριάσεις της Ολομέλειας έρχονται όσοι καλούνται. Καλείται η Κυβέρνηση, τα κόμματα, οι Βουλευτές. Στις Επιτροπές συνεδριάζουν μόνο τα μέλη των Επιτροπών. Δεν καλούνται οι Υπουργοί, δεν καλείται κανείς τρίτος. Αυτό υποθέτω ότι το γνωρίζατε.

Τώρα, καλώ τον κ. Κωνσταντίνο Βέη, Έφηβο Βουλευτή από την Κύπρο.

(Χειροκροτήματα)

Παρακαλώ, κύριε Βέη, έκανα λάθος. Και οι Πρόεδροι κάνουν λάθη!

(Χειροκροτήματα)

Καλώ τον κ. Παναγιώτη Τσαγγάρη, Έφηβο Βουλευτή από την Κύπρο, που είναι εισηγητής της Επιτροπής Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΑΓΓΑΡΗΣ (Αμμόχωστος Κύπρου-Λύκειο Μακαρίου Γ'): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας, κύριε Πρωθυπουργέ, κύριε Πρόεδρε της Βουλής, κυρίες και κύριοι Υπουργοί, Αρχηγοί των κομμάτων, φίλες και φίλοι έφηβοι Βουλευτές, κυρίες και κύριοι.

Αποτελεί μέγιστη τιμή για μένα το γεγονός ότι μου δίνεται η ευκαιρία να ανέβω στο Βήμα χάρη σε αυτό το θαυμάσιο θεσμό και να μιλήσω σε αυτόν το ναό της Δημοκρατίας.

Προτού, όμως, σας παρουσιάσω συνοπτικά ως εισηγητής της Επιτροπής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων τα θέματα που ανέπτυξαν οι έφηβοι Βουλευτές της Επιτροπής μου, θα ήθελα να ευχαριστήσω εκ μέρους όλων των παιδιών όλους τους φορείς που συνέβαλαν στην ομαλή διεξαγωγή της 8ης Συνόδου της Βουλής των Εφήβων. Μα, πιο πολύ θα ήθελα να συγχαρώ τα παιδιά της Επιτροπής μου καθώς προσέγγισαν με τόλη και ωριμότητα σκέψης θέματα μείζονος σημασίας για την ανθρωπότητα.

Ένα από τα σημαντικότερα θέματα που απασχόλησε ιδιαίτερα την Επιτροπή Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων είναι η παγκοσμιοποίηση που εκ των πραγμάτων φαίνεται ότι ως φαινόμενο πολιτικοοικονομικό και κοινωνικό καθορίζει όχι μόνο το παρόν μας, αλλά και το μέλλον μας. Οι απόψεις πάνω σε αυτό το θέμα δίστανται καθώς η παγκοσμιοποίηση αφενός προσφέρει ελεύθερη διακίνηση ανθρώπων και εμπορευμάτων, φθηνότερη παραγωγή και καλύτερη ποιότητα προϊόντων και δημιουργεί προοπτικές για οικονομική ανάπτυξη και επέκταση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Αφετέρου, όμως, έχει πολλές αρνητικές πτυχές καθώς οδηγεί στην ισοπέδωση των εθνικών πολιτισμών και στην εξάπλωση του καπιταλισμού που έχει στην εποχή μας μια άλλη μορφή και αποτελεί ένα παγκόσμιο σύστημα ελέγχου και εκμετάλλευσης.

Οι ισχυροί της γης βρήκαν μέσω της παγκοσμιοποίησης τρόπους επιβολής μιας νέας μορφής επεκτατισμού πολύ πιο επικίνδυνου και δόλιου, πολιτικού, οικονομικού, στρατιωτικού, αλλά και πολιτισμικού. Οι λαοί σχεδόν ανυπεράσπιστοι δεν ξέρουν καν με ποιο τρόπο θα θωρακιστούν και αμυνθούν ενάντια σε αυτόν το σχεδόν αόρατο εχθρό που επικρέμαται πάνω από αυτούς ως δαμόκλειος σπάθη.

Οι μαζικές κινητοποιήσεις είναι ένα μέσο που χρησιμοποιούν, δυστυχώς, ελάχιστοι συνειδητοποιημένοι που αντιμάχονται σ' αυτή την ισοπέδωση που έχει ισχυρούς συμμάχους τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και το διαδίκτυο. Τα πανίσχυρα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης αλώνουν ασύδοτα συνειδήσεις κάνοντας πλύση εγκεφάλου και προσπαθούν να μαζοποιήσουν τους λαούς και να ξεριζώσουν ό,τι πιο πολύτιμο διαθέτουν, την εθνική τους κληρονομιά, φυσιογνωμία και ταυτότητα. Η γλώσσα, η θρησκεία, οι παραδόσεις, τα ήθη και τα έθιμά μας θυσιάζονται στο βωμό της παγκοσμιοποίησης.

Ένα εξίσου σημαντικό θέμα που απασχόλησε την Επιτροπή μας είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση, θέμα που μας αφορά άμεσα, καθώς η ενοποίηση της Ευρώπης είναι μία πραγματικότητα. Οι έφηβοι πιστεύουν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει πολλά θετικά στοιχεία, καθώς προσφέρει ελεύθερη διακίνη-

ση στους πολίτες της και περισσότερες ευκαιρίες εργοδότησης. Μέσω της Ευρωπαϊκής Ένωσης διευρύνονται οι οικονομικοί ορίζοντες, εκσυγχρονίζονται τα πολιτικά συστήματα και αναπτύσσεται η κοινή ευρωπαϊκή συνείδηση.

Όμως, ως δούμε και την άλλη πλευρά. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι η γη της επαγγελίας. Η κατάργηση των συνόρων, η ελεύθερη διακίνηση ανθρώπων, εμπορευμάτων, ιδεών εγκυμονεί πολλούς κινδύνους και δημιουργεί αρκετά προβλήματα που μας προκαλούν ανησυχία. Ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα είναι η μετανάστευση, με όλες τις επιπτώσεις που μπορεί να επιφέρει. Η Ευρώπη είναι, δυστυχώς, Ευρώπη των δύο ταχυτήτων και υπάρχει ο κίνδυνος τα ανεπτυγμένα κράτη, δηλαδή τα οικονομικά ισχυρότερα, να επιβάλλονται στα κράτη με περιορισμένη ισχύ. Επίσης, ενεδρεύει ο κίνδυνος της αλλοίωσης της πολιτιστικής ταυτότητας των λαών.

Οι Έφηβοι Βουλευτές εξέφρασαν την ανησυχία τους και για τον πρόσφατο πόλεμο στο Ιράκ που φανέρωσε την αδυναμία της Ενωμένης Ευρώπης να χαράξει μία κοινή εξωτερική πολιτική που δεν μπόρεσε να ανταχθεί στην επεκτατική πολιτική των ΗΠΑ. Διαπιστώθηκε, επίσης, πως ο στόχος της ενοποίησης είναι δύσκολο να επιτευχθεί, λόγω της διαφορετικότητας των λαών που αποτελούν την Ενωμένη Ευρώπη.

Θέμα συζήτησης αποτέλεσε και ο Τρίτος κόσμος που τον μαστιάζει η φτώχεια, η πείνα, οι πόλεμοι, η αμάθεια και η αμορφωσιά. Τα ισχυρά κράτη όχι μόνο δεν βοηθούν, αλλά αντίθετα εκμεταλλεύονται τις χώρες του Τρίτου κόσμου και, ενώ ξοδεύουν τεράστια ποσά για οπλικά συστήματα, δεν δίνουν οικονομική βοήθεια στους εξαθλιωμένους λαούς. Προτείνουμε τη δημιουργία ενός Παγκοσμίου Ταμείου Βοήθειας και τη διάθεση της υπερπαραγωγής μας δωρεάν στον Τρίτο κόσμο.

Ένα άλλο θέμα που μας απασχόλησε ιδιαίτερα είναι οι διεθνείς σχέσεις. Επισημάνθηκε ότι στις διεθνείς σχέσεις ισχύει το δίκαιο του δυνατού και κυριαρχούν τα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα. Ο διάλογος παραμερίζεται και επιβάλλεται η δύναμη του ισχυρότερου. Καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι οι διαφορές των λαών πρέπει να λύνονται με διακρατικό διάλογο και όχι με ένοπλες συγκρούσεις.

Μιλώντας για διεθνείς σχέσεις, αναφερθήκαμε στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Οι Τούρκοι συνεχώς προκαλούν και δείχνουν έντονα και έμπρακτα την ασέβειά τους στο Διεθνές Δίκαιο. Η Ελλάδα, ως χώρα φιλειρηνική και δημοκρατική, ακολουθεί πολιτική προσέγγισης της Τουρκίας. Η προσέγγιση θα είναι πιο εύκολη, όταν και εφόσον λυθεί το κυπριακό που αποτελεί το μεγαλύτερο αγκάθι στις ελληνοτουρκικές σχέσεις.

Αναμφισβήτητα, η ένταξη της Κύπρου στην Ενωμένη Ευρώπη είναι το σημαντικότερο γεγονός για το νησί, διότι δίνει

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

ελπίδες για μία δίκαιη λύση του Κυπριακού. Η επανένωση του νησιού και η πτώση των διαχωριστικών γραμμών είναι επιτακτική ανάγκη. Τα μεγάλα συλλαλητήρια έδειξαν τη διάθεση για συμβίωση Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων.

Η φωνή των νέων, καθαρή, ειλικρινής, δυνατή και ανόθευτη, πρέπει να εισακούεται από τους πολιτικούς των χωρών. Το σχέδιο Ανάν δεν ικανοποιεί, αλλά μπορεί με τις απαραίτητες τροποποιήσεις και διασαφήσεις να αποτελέσει τη βάση της λύσης. Αξιόνομε την αποχώρηση των ξένων στρατευμάτων και την αποστρατιωτικοποίηση της Κύπρου. Θέλουμε τη λύση του κυπριακού, με βάση τα ανθρώπινα δικαιώματα και την επιστροφή των προσφύγων στις πατρογονικές τους εστίες.

Για τη μέχρι τώρα αδυναμία επίλυσης του κυπριακού ευθύνεται ο Ντενκτάς που είναι αδιάλλακτος και τυγχάνει υποστήριξης από το στρατιωτικό κατεστημένο της Τουρκίας. Επομένως, η ένταξη της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να εξαρτηθεί από το κατά πόσο θα συμβάλει στην επίλυση του κυπριακού.

Παράλληλα με την Κύπρο, φθάνει στα αυτιά μας και η φωνή μίας άλλης χαμένης πατρίδας, αυτής της Βορείου Ηπείρου. Όσο σκληρό και αν ακούγεται, οι βορειοηπειρώτες αντιμετωπίζονται σαν Αλβανοί και αισθάνονται εγκαταλελειμμένοι από τη μητέρα πατρίδα. Επιβάλλεται η Ελλάδα να κάνει επενδύσεις στη Βόρεια Ήπειρο και να βοηθήσει οικονομικά την ίδρυση ελληνικών σχολείων.

Σημαντικό και αναπόσπαστο μέρος του ελληνισμού αποτελούν οι απόδημοι Έλληνες. Οι Έλληνες της διασποράς αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα και το Ελληνικό Κράτος απλά αδιαφορεί. Οι Έφηβοι Βουλευτές εισηγούνται να ιδρυθεί Υπουργείο Απόδημου Ελληνισμού και ελληνικά σχολεία σε όλες τις παροικίες του εξωτερικού, για να μη χαθεί μέσα στη χοάνη των διαφόρων εθνοτήτων ένα ακμαίο κομμάτι του ελληνισμού.

Τέλος, προβληματιστήκαμε γύρω από το θέμα της αθρόας μετανάστευσης αλλοδαπών στον τόπο μας, έναν τόπο που παρά τους υψηλούς δείκτες ανεργίας, έχει ανάγκη επειγόντως από φθηνό εργατικό δυναμικό. Οι λαθρομετανάστες, με την ανοχή του κράτους, αυξάνονται και πληθύνονται, αλλά ταυτόχρονα θεωρούνται κατώτεροι, γίνονται αντικείμενο ρατσιστικών διακρίσεων και τυγχάνουν άνισης μεταχείρισης σε μία κοινωνία που τους χρησιμοποιεί, αλλά αρνείται να τους αποδεχτεί.

Ας είμαστε τουλάχιστον ειλικρινείς και υπεύθυνοι. Επιβάλλεται να παταχθεί το σύγχρονο δουλεμπόριο. Αν τελικά χρειάζομαστε τους μετανάστες, να τους αποδεχθούμε ως ανθρώπους ίσους και όχι ως ανθρώπους ενός κατώτερου θεού.

Μας παραχωρήσατε ένα προνόμιο, που συνήθως δεν μας παραχωρείτε, να έχουμε φωνή, να μπορούμε να ακουστούμε, να μπορούμε να πούμε αυτά που εσείς οι μεγαλύτεροι

ίσως, δεν μπορείτε πια να διακρίνετε, γιατί έχετε συμβιβαστεί με την οδνηρή πραγματικότητα. Είστε ρεαλιστές και προσγειωμένοι. Εμείς αρνούμαστε να πάρουμε τη σκυτάλη και να αναλάβουμε την ευθύνη ενός κόσμου ζοφερού, απάνθρωπου, άδικου. Ας ενώσουμε όλοι μαζί τα χέρια για να τον αλλάξουμε. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής του Νομού Ηρακλείου, εισηγήτρια της Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων Παραγωγής και Εμπορίου, Μαρία Παρασύρη.

(Χειροκροτήματα)

ΜΑΡΙΑ ΠΑΡΑΣΥΡΗ (Νομός Ηρακλείου- 7ο Ενιαίο Λύκειο Ηρακλείου): Αξιότιμε Πρόεδρε της Δημοκρατίας, κύριε Πρωθυπουργέ, κύριε Πρόεδρε της Βουλής, κύριοι Αρχηγοί των Κομμάτων, κυρίες και κύριοι Υπουργοί, αγαπητοί φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, θα ήθελα αρχίζοντας το λόγο μου να εκφράσω τη λύπη μου για το θάνατο του Αντώνη Σαμαράκη, ενός από τους πιο σημαντικούς ανθρώπους της εποχής μας.

Ως εισηγήτρια της Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων, Παραγωγής και Εμπορίου, θα προσπαθήσω να παραθέσω περιληπτικά τις απόψεις, τις προτάσεις και τις ενστάσεις μας στα πλαίσια της 8ης Συνόδου της Βουλής των Εφήβων.

Στην προσπάθειά μου αυτή διαπίστωσα ότι στη χώρα μας δεν υπάρχει ικανοποιητική οικονομική ανάπτυξη. Τα αίτια είναι πολλά, όπως η ανεργία, οι περιορισμένες εξαγωγές, η χαμηλή παραγωγικότητα, η κρίση στην αγορά, η μείωση του εθνικού εισοδήματος, η παραγκώνιση της περιφέρειας και άλλα.

Το ευρώ έγινε αιτία να αυξηθεί ο πληθωρισμός, ενώ οι Ολυμπιακοί Αγώνες, παρά τα τόσα θετικά, θα επιβαρύνουν τον Έλληνα φορολογούμενο για πολλά χρόνια. Το φορολογικό σύστημα της χώρας, παρά τα όσα θετικά του, έχει αδιαμφισβήτητα πολλά προβλήματα. Το κράτος χάνει χρήματα, υπάρχει παραοικονομία. Συνεπώς, υπάρχει και φοροδιαφυγή, που είναι ανασταλτικός παράγοντας για την οικονομία.

Στην Ελλάδα και σε όλο τον κόσμο κυριαρχεί ο ανεξέλεγκτος καταναλωτισμός και η κρίση των ηθικών αξιών. Ο άνθρωπος αγωνίζεται να αποκτήσει περισσότερα χρήματα, τα οποία εξαργυρώνει σε άχρηστη ύλη, με αποτέλεσμα να εργάζεται περισσότερες ώρες. Οι συνέπειες είναι πάντα δυσμενείς, καθώς μειώνεται ο ελεύθερος χρόνος και έρχεται η ψυχοσωματική κόπωση του ανθρώπου. Υπάρχει κρίση στις ανθρώπινες σχέσεις.

Ακόμη, η μόδα που καθορίζει την εξωτερική εμφάνιση και τη συμπεριφορά του ατόμου, μας κάνει θύματα της καταναλωτικής μανίας. Παρατηρείται επίσης υπερδανεισμός από τράπεζες μέσω των πιστωτικών καρτών.

Για τη διαφήμιση, που είναι ένας έξυπνος τρόπος των

επιχειρήσεων για την προώθηση των προϊόντων τους, κατατίθενται πολλές φορές ασύλληπτα ποσά. Πολλές φορές η διαφήμιση αυτής της μορφής αποπροσανατολίζει και παραπλανά. Προάγει την υπερκατανάλωση, καλλιεργεί το υλιστικό πνεύμα και χειραγωγεί τις μάζες.

Στις μέρες μας, παρατηρείται οργασμός στην κατασκευή δημοσίων έργων ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων. Όμως, τα έργα αυτά γίνονται στα μεγάλα αστικά κέντρα. Η επαρχία έχει εγκαταλειφθεί σε μεγάλο βαθμό. Πρωταρχικό μέλημα για το κράτος πρέπει να είναι τα έργα οδοποιίας, το αποχετευτικό σύστημα και οι χώροι εναπόθεσης σκουπιδιών. Πρέπει, επιτέλους, να δημιουργηθούν στη χώρα μας και να λειτουργήσουν ολοκληρωμένα συστήματα διαχείρισης και ανακύκλωσης των απορριμμάτων. Αξιοσημείωτο γεγονός αποτελεί το ότι στα επόμενα χρόνια, αν δεν παρθούν τα κατάλληλα μέτρα, θα μας επιβληθεί ένα πρόστιμο από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το οποίο θα επιβαρύνει τον Έλληνα φορολογούμενο.

Επίσης, ιδιαίτερη μέριμνα θα πρέπει να ληφθεί για τα λιμάνια της χώρας, καθώς πολλά απ' αυτά δεν έχουν την κατάλληλη υποδομή. Η βιομηχανική ανάπτυξη και η αστυφιλία είχαν σαν συνέπεια την ανεπάρκεια στις υποδομές των πόλεων. Ειδικότερα, παρατηρείται αύξηση των αυθαιρέτων και έλλειψη γενικού χωροταξικού σχεδιασμού.

Η Πολιτεία πρέπει να φροντίσει για όλα τα παραπάνω και οι Έλληνες να ευαισθητοποιηθούν για τη σωστή οργάνωση των πόλεων. Το κράτος θα πρέπει να δώσει ρεύμα σε όλα τα αυθαίρετα που υπάρχουν και να εμποδίσει την κατασκευή καινούργιων. Η κοινωνική ανισότητα τα τελευταία χρόνια εντείνεται. Είναι εμφανής στην ιατρική περίθαλψη και στην παιδεία. Επίσης, αυξάνεται η άνιση κατανομή του πλούτου με αποτέλεσμα τη βία, την εγκληματικότητα και την τρομοκρατία. Είναι απαραίτητη η άμεση κινητοποίηση όλων για μια Ελλάδα με ίσες ευκαιρίες.

Στην Επιτροπή μας, κύριο θέμα ήταν η υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος, το οποίο καταστρέφεται αλόγιστα. Τα προβλήματα που προκύπτουν και οι συνέπειες είναι κρίσιμες, χωρίς υπερβολή, για τη δική μας τη ζωή. Χρειάζεται συλλογικότερη εργασία απ' όλους μας, από την κοινωνία, από τους φορείς και το κράτος, ώστε να έχουμε ένα πραγματικά υγιές φυσικό περιβάλλον. Ιδιαίτερα στο ζωτικό τομέα των δασών δε γίνεται σωστή επιτήρηση και χρειάζονται σοβαρά μέτρα για την προστασία τους. Αν και έχουν περιοριστεί οι φωπιές, χρειάζεται σοβαρή προσπάθεια απ' όλους μας για το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Επίσης, χρειάζονται περισσότερα χρήματα για τις αναδοσώσεις.

Στην ίδια μοίρα βρίσκονται και οι υδάτινοι πόροι και το θαλάσσιο περιβάλλον. Απαιτείται σωστή διαχείριση του νερού, αφού κινδυνεύει να γίνει είδος προς εξαφάνιση.

Στον ενεργειακό τομέα η συνεχής χρήση διάφορων μορ-

φών ενέργειας οδηγεί στην υπερεκμετάλλευση, και στις οικολογικές καταστροφές. Είναι ανάγκη να στραφούμε σε εναλλακτικές μορφές ενέργειας, αιολική, ηλιακή, που δεν βλάπτουν το περιβάλλον, καθώς οι συνθήκες της χώρας μας ευνοούν την ανάπτυξη των παραπάνω.

Αναμφισβήτητα, φλέγον θέμα αποδεικνύεται και η ζωή των αγροτών και κτηνοτρόφων, καθώς αυτή η κάστα ανθρώπων δίνει μέγα αγώνα επιβίωσης. Δοκιμάζονται καθημερινά και εξαντλούν όλες τους τις δυνάμεις για να αποκτήσουν μία αξιοπρεπή ζωή. Τα έξοδα υπερβαίνουν κατά εκατοντάδες φορές τα έσοδα που είναι μηδαμινά και το κράτος δεν μεριμνά για την προώθηση των προϊόντων στο εξωτερικό. Αντίθετα, όμως, εισάγονται μεγάλες ποσότητες σ' αυτό, σε χαμηλές τιμές, από πολυεθνικές εταιρείες, με συνέπεια τη παραγκώνιση των αγροτών και κτηνοτρόφων ακόμα περισσότερο. Μόχθοι, κόποι, προσπάθειες δεν βρίσκουν ποτέ αντίκρισμα. Τα καιρικά φαινόμενα καταστρέφουν τη σοδειά, εξαφανίζουν περιουσίες και το μέλλον διαγράφεται ζοφερό, εφόσον κανείς δεν πρόκειται να βοηθήσει.

Η συνταξιοδότηση και η ασφάλιση δεν έχουν να καυχηθούν πολλά, ενώ άγνωστη παραμένει για τους μαθητές των αγροτικών οικογενειών η επαγγελματική κατάρτιση. Οι επιλογές των μαθητών είναι ελάχιστες. Οι ανέσεις που θα βρουν στις άχαρες πόλεις είναι δυσεύρετες στην επαρχία.

Ανάλογη κατάσταση επικρατεί και για την αλιεία. Θα πρέπει συνεπώς να δοθούν από την πολιτεία τα κατάλληλα αναπτυξιακά προγράμματα.

Όσον αφορά τον τουρισμό, ο οποίος αποτελεί σημαντικό πόρο της εθνικής μας οικονομίας, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται σ' αυτόν μεγάλη κρίση, καθώς δεν προωθείται σωστά από τους τουριστικούς πράκτορες, με αποτέλεσμα τη μείωση του τουριστικού εισοδήματος. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι η κατάλληλη ευκαιρία για την προβολή της Ελλάδας.

Η πρόοδος και η εξέλιξη της επιστήμης και της τεχνολογίας, παρά τη μεγάλη τους προσφορά τους, δημιουργούν προβλήματα και εγκυμονούν κινδύνους από τη λανθασμένη και ανεξέλεγκτη χρήση τους.

Ιδιαίτερα πρέπει να μας απασχολήσει το ζήτημα της κρίσης του ηθικοπνευματικού μας πολιτισμού και των ηθικών αξιών.

Επίσης, υπάρχει το ενδεχόμενο, με τη διάδοση της χρήσης των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του διαδικτύου, να κινδυνεύσει η προσωπική μας ελευθερία που είναι εκτεθειμένη στον κυβερνοχώρο.

Η απομόνωση και η μοναξιά των ανθρώπων των πόλεων έχει σαν συνέπεια την αύξηση των ζώων συντροφιάς και παράλληλα την αύξηση των αδέσποτων ζώων. Οι Δήμοι, οι κοινότητες και οι πολίτες πρέπει να μεριμνήσουν με ανθρωπινό πρόσωπο γι' αυτά.

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

Θα ήθελα να επιστήσω την προσοχή όλων μας στα μεταλλαγμένα τρόφιμα που αποτελούν μια βόμβα για τη ζωή του ανθρώπου. Ο Έλληνας πρέπει να πάψει να μιμείται τις διατροφικές συνήθειες των δυτικών και να επιστρέψει στη μεσογειακή διατροφή.

Στη διάρκεια αυτού του τριμήνου ακούστηκαν σημαντικά τοπικά προβλήματα. Ειδικότερα στην Κεφαλονιά παρατηρείται μια πρωτοφανής εγκατάλειψη και αδιαφορία απέναντι στο θέμα της γέφυρας του όρμου Αργοστολίου, η οποία βρίσκεται σε απελπιστική κατάσταση και μάλλον σ' αυτήν πρόκειται να παραμείνει. Εκτός και αν προκύψει κάποιο ατύχημα και έτσι θα ευαισθητοποιηθούν οι τοπικές αρχές.

Επιπλέον, στην Κέρκυρα η περιβαλλοντική καταστροφή και η υποβάθμιση του ποταμού που εντάσσεται στο Δήμο Παρηλιών έχει φθάσει στο απροχώρητο. Ασυνείδητοι πολίτες ρίχνουν ανεξέλεγκτα τα σκουπίδια μέσα σ' αυτόν. Παρόμοια κατάσταση συμβαίνει και σε άλλες περιοχές της Ελλάδας.

Τελειώνοντας, ως εισηγήτρια της Επιτροπής, θα ήθελα να θέσω την απορία, αν για όλους αυτούς τους προβληματισμούς, τα ερωτήματά μας και τις προτάσεις μας πρόκειται να γίνει κάτι στο κοντινό μέλλον. Το μόνο σίγουρο, πάντως, είναι πως εμείς, οι Έφηβοι Βουλευτές ευαισθητοποιηθήκαμε. Γινόμαστε ενεργοί πολίτες και θα αγωνιστούμε για ένα καλύτερο αύριο, για μια καλύτερη Ελλάδα, για μια Ελλάδα χωρίς προβλήματα.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής του Νομού Έβρου, εισηγήτρια της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, του Α' Τμήματος, Φιλίτσα Τζορμπατζούδη.

(Χειροκροτήματα)

ΦΙΛΙΤΣΑ ΤΖΟΡΜΠΑΤΖΟΥΔΗ (Νομός Έβρου-2ο ΤΕΕ Αλεξανδρούπολης): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, κυρίες και κύριοι, εκπροσωπώ την Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων.

Τα θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων είχαν ως εξής:

Πρώτον, το δημογραφικό πρόβλημα, δηλαδή η υπογεννητικότητα που παρουσιάζεται στη χώρα μας σε σχέση με τις τριτοκοσμικές χώρες.

Δεύτερον, ήταν η υγεία που απασχολεί συνεχώς τον μέσο Έλληνα πολίτη και κατ' επέκταση και η κοινωνική ασφάλιση που δεν ανταποκρίνεται στις προσδοκίες του.

Τρίτον, η αύξηση της βίας και της εγκληματικότητας που παίρνει τρομακτικές διαστάσεις στη χώρα μας. Συνυφασμένη με το προηγούμενο θέμα είναι και η ταχεία εξάπλωση των ναρκωτικών που αποτελεί το σημαντικότερο κίνδυνο για τη νεολαία και καταντά πραγματική μάστιγα για την κοινωνία μας.

Ένα άλλο θέμα που μας απασχόλησε, ήταν ο αλκοολι-

σμός και το κάπνισμα. Το θέμα αυτό αφορά όλους μας και κυρίως τους νέους, που βασανίζονται απ' αυτού του είδους την εξάρτηση.

Επίσης, ένα θέμα που αξίζει την προσοχή όλων μας, είναι τα ψυχικά και σωματικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο άνθρωπος στις ημέρες μας.

Εν συνεχεία, πρέπει να αναφερθούμε και στην οικογένεια, έναν από τους σημαντικότερους θεσμούς της κοινωνίας μας, που περνάει μεγάλη κρίση. Έτσι, ο άνθρωπος έχει αποκοινωνικοποιηθεί και οι διαπροσωπικές σχέσεις είναι πολύ επιφανειακές.

Οι έφηβοι έχουν διαπιστώσει αυτή την υποκρισία στις ανθρώπινες σχέσεις και νοιώθουν αμήχανα στην υλιστική εποχή μας, όπου κυριαρχεί το συμφέρον, το δίκαιο του ισχυρότερου, η υποκρισία και η αποξένωση από το συνάνθρωπο.

Ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα, που πλήττει, κυρίως τους νέους, είναι ο λανθασμένος επαγγελματικός προβληματισμός, που σε συνδυασμό με την έλλειψη ενημέρωσης για την αγορά εργασίας, οδηγεί στην ανεργία.

Δύο άλλα θέματα που συζητήθηκαν, ήταν η ευθανασία και η κλωνοποίηση. Δόθηκε έμφαση στις κοινωνικές, ηθικές και νομικές προεκτάσεις τους.

Το πρόβλημα των αστέγων είναι ένα άλλο θέμα που, προφανώς, θα πρέπει να λυθεί άμεσα.

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα –κατά την άποψή μου– που συζητήθηκε στις συνεδριάσεις της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, είναι ο ρατσισμός σε κάθε του μορφή. Μία από τις μορφές ρατσισμού, που βιώνω καθημερινά, είναι αυτή της εξωτερικής εμφάνισης. Σχεδόν κανείς δεν έχει μάθει να σέβεται τη διαφορετικότητα του συνανθρώπου του. Αυτό το διαπιστώνω, όταν με κοιτάνε οι δήθεν ευπρεπείς και με σιγματίζουν με ανόητες ταμπέλες, μη ξέροντας ποια είμαι.

Όμως, έχουν αναρωτηθεί: Εάν και κατά πόσο είμαστε ευαισθητοποιημένοι σε σημαντικά προβλήματα της σημερινής κοινωνίας, εγώ και οι όμοιοί μου; Και βέβαια όχι, αφού οι επικριτές μας μπορεί να είναι ευπρεπώς ντυμένοι, αλλά πατούν επί πτωμάτων, για να ικανοποιήσουν τις προσωπικές τους επιδιώξεις.

Θέλω, λοιπόν, να τους πω ότι εγώ και οι όμοιοί μου πιστεύουμε και αγωνιζόμαστε για την ισότητα των ανθρώπων, για την αλληλεγγύη προς το συνάνθρωπο, αλλά και για το σεβασμό προς το περιβάλλον.

Εσείς κύριοι, τι κάνετε για όλα αυτά;

Για να κλείσω αυτό το θέμα που με πονάει και με πληγώνει πάρα πολύ, θέλω να καταλάβετε ότι πρέπει ο καθένας να κρίνει πρώτα τον εαυτό του και αφού συμβιβαστεί με αυτό που είναι, να ασκεί κριτική με βάση τα ψυχικά χαρίσματα και το χαρακτήρα του ατόμου και όχι με βάση τα πέντε ή δέκα σκουλαρίκια και τα περιέργα μαλλιά.

Σε τελική ανάλυση η εμφάνισή μας είναι η αντίδρασή μας ενάντια στον τρόπο λειτουργίας της σημερινής κοινωνίας και ενάντια σε εσάς που με κάθε τρόπο προσπαθείτε να μας μετατρέψετε σε άβουλα όντα χωρίς προσωπικότητα.

Τέλος, θα σας διαβάσω κάποιες από τις προτάσεις που έγιναν σε συζήτηση στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων από τους Έφηβους Βουλευτές για την επίλυση των προβλημάτων.

Πρώτη πρόταση. Χορήγηση δωρεάν ιατρικής περίθαλψης, αλλά και φοροαπαλλαγής στις πολύτεκνες οικογένειες και στις ανύπαντρες και χήρες γυναίκες.

Δεύτερη πρόταση. Καθιέρωση προγραμμάτων στήριξης και παρακολούθησης της οικογένειας, με σκοπό την πρόληψη της παιδικής εκμετάλλευσης.

Τρίτη πρόταση. Βελτίωση και αύξηση των κέντρων υποδοχής μεταναστών και προσφύγων.

Τέταρτη πρόταση. Να γίνει προσπάθεια της διεθνούς κοινότητας, για να εμποδιστεί η αφαίμαξη των πτωχών χωρών.

Πέμπτη πρόταση. Οργάνωση δημοτικών ιατρείων με εξειδικευμένο προσωπικό στις κοινωνικές υπηρεσίες για αλκοολικούς.

Έκτη πρόταση. Ενημέρωση από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και από τα σχολεία για τις αρνητικές επιπτώσεις των αμβλώσεων.

Έβδομη πρόταση. Οργάνωση διαδημοτικής συγκοινωνίας για άμεση επαφή με το κέντρο της Αθήνας.

Όγδοη πρόταση. Βελτίωση της απασχόλησης των ατόμων της τρίτης ηλικίας με προγράμματα ολιγόωρης ή εποχιακής εργασίας σε ιδιωτικές εταιρίες ή μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις.

Ένατη πρόταση. Ο ΟΗΕ να καταβάλλει περισσότερη προσπάθεια για την καταπολέμηση της πείνας, του αναλφαβητισμού και της περιθωριοποίησης.

Δέκατη πρόταση. Μετεκπαίδευση νοσηλευτικού προσωπικού για την ανθρώπινη συμπεριφορά.

Ενδέκατη πρόταση. Τήρηση ωραρίου γιατρών σε εξωτερικά ιατρεία και τις εφημερίες. Επιβολή ποινών σε περίπτωση μη εφαρμογής του.

Δωδέκατη πρόταση. Τήρηση ωραρίου, επίσκεψη ασθενών.

Δέκατη τρίτη πρόταση. Απαγόρευση εισόδου αναρμοδίων σε χειρουργεία και νεκροτομεία.

Δέκατη τέταρτη. Δημιουργία χορωδιών θεατρικών ομάδων για ανάπηρους και για ευρισκόμενους σε κέντρα απασχόλησης.

Δέκατη πέμπτη πρόταση. Φοίτηση δυσλεξικών παιδιών σε ειδικά σχολεία.

Δέκατη έκτη πρόταση. Στελέχωση των Δήμων με ειδικούς επιστήμονες για την επιμόρφωση των γονέων και υποψηφίων γονέων.

Δέκατη έβδομη πρόταση. Συμβουλευτικός ρόλος της Εκκλησίας για τους γονείς και τον οικογενειακό προγραμματισμό.

Δέκατη όγδοη πρόταση. Υποχρεωτική απόκτηση επάρκειας στη ψυχοπαιδαγωγική από τους πτυχιούχους ΑΕΙ.

Κλείνοντας την εισήγησή μου, θα ήθελα να πω και το εξής: Επιτέλους, ας ενδιαφερθούν αυτοί που δίθην κάθονται ψηλά να νοιαστούν για το καλό όλων αυτών που δυστυχώς τους βάζουν σε αυτήν τη θέση. Ας σταματήσουν πια οι ανόητες και μη πραγματικές υποσχέσεις. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει τώρα η Έφηβος Βουλευτής της Β' Περιφέρειας Θεσσαλονίκης, εισηγήτρια της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων του Β' Τμήματος κ. Μετσαΐ Ασιόλα.

ΑΣΙΟΛΑ ΜΕΤΣΑΪ (Β' Θεσσαλονίκης-ΤΕΕ ΟΑΕΔ Ωραιοκάστρου): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας, κύριε Πρωθυπουργέ, κύριε Πρόεδρε της Βουλής, αγαπητοί συναδελφοί Έφηβοι Βουλευτές, φίλες και φίλοι, στην ολιγόλεπτη εισήγησή μου έχω την τιμή ως εισηγήτρια να αναφερθώ συνοπτικά στα θέματα που απασχόλησαν ιδιαίτερα την Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων σε αυτές τις τρεις συνεδριάσεις. Προτού, όμως, ξεκινήσω την εισήγησή μου επιτρέψτε μου να κάνω μια μικρή παρένθεση. Θα ήθελα να ευχαριστήσω όσους με επέλεξαν σαν Έφηβο Βουλευτή και μου εμπιστεύθηκαν το ρόλο της εισηγήτριας στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων. Είναι μεγάλη μου τιμή και χαρά που δίνεται η ευκαιρία και το δικαίωμα της συμμετοχής σε εμένα, μια ξένη που αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την πατρίδα της και να ζήσει σε έναν άγνωστο κόσμο. Σε έναν κόσμο που μου φέρθηκε τόσο σκληρά, όσο και εγκάρδια. Που μου έδωσε το δημοκρατικό δικαίωμα να ακουστεί η φωνή μου και τη δυνατότητα να παλέψω για μια καλύτερη ζωή. Όχι μόνο τη δική μου, αλλά και όλων μας για έναν καλύτερο κόσμο.

Ένα από τα σημαντικότερα θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή μας στις τρεις τελευταίες συνεδριάσεις ήταν το θέμα του ανθρωπισμού, γιατί οι περισσότερες επιστημόνες αναφέρονται στο ότι ο άνθρωπος χάθηκε σαν αξία και ότι σήμερα προτάσσεται το έχειν και όχι το είναι. Αναφέρονται σε μια σύγχρονη τεχνολογικά κοινωνία που όμως χαρακτηρίζεται από μοναξιά, αλλοτρίωση, αδιαφορία, ρατσιστική αντιμετώπιση και περιθωριοποίηση. Ανευθυνότητα, απιστία, αναξιοκρατία, ανεπάρκεια, αδυναμία, αδιέξοδα, υπερχαλαστικότητα, φανατισμό και πάνω απ' όλα ατομικισμό.

Όλα αυτά αποτελούν σύγχρονα κοινωνικά χαρακτηριστικά και αιτίες προβλημάτων σε όλους τους τομείς, όπως στην υγεία και τα νοσοκομεία, την κοινωνική πρόνοια και ασφάλιση, στους εκπαιδευτικούς και εργασιακούς χώρους, στα μέσα ιδιωτικής ή δημόσιας μεταφοράς. Αυτά τα χαρακτηρι-

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

στικά δημιουργούν προβλήματα και στην ίδια τη δομή της κοινωνίας που ξεκινά από την οικογένεια και τα σχολεία και φθάνει να χαράζει ένα νέο δημογραφικό πρόσωπο της χώρας. Αυτά τα σύγχρονα χαρακτηριστικά οξύνουν κοινωνικά φαινόμενα, όπως τη βία και εγκληματικότητα, τα ναρκωτικά, το κάπνισμα, το αλκοόλ και δημιουργούν διαταραχές της σωματικής και ψυχικής υγιεινής, οξύνουν το χάσμα των γενεών, μεγαλώνουν τα προβλήματα της εφηβικής ηλικίας και επιφέρουν κρίση στις διαπροσωπικές σχέσεις.

Παράλληλα, η άλματώδης εξέλιξη της τεχνολογίας επηρεάζει τον άνθρωπο και θέτει ζητήματα, όπως την κλωνοποίηση, την ευθανασία, κυρίως την ανεργία που μαστίζει τους νέους όλων των ανεπτυγμένων χωρών και είναι δεδομένο ότι ο άνθρωπος ισοπεδώθηκε σαν αξία και μεταβλήθηκε σε εμπορεύσιμο αγαθό, με αποτέλεσμα να αλλάξει μέχρι και το πολιτικό ήθος.

Φθάσαμε στο σημείο, λοιπόν, στο όνομα του ανθρωπισμού και της ειρήνης να δικαιολογούμε πολέμους που έχουν στόχο το οικονομικό όφελος. Καλούμαστε να επαναπροσδιορίσουμε τις έννοιες του ήθους και του ανθρωπισμού στην πολιτική και στον πολιτισμό. Οι περισσότερες προτάσεις των Εφήβων Βουλευτών στις συνεδριάσεις μας αφορούν τόσο στην οικονομική, όσο και στην ηθική στήριξη της κοινωνίας. Η καλύτερη υλικοτεχνική υποδομή είναι απαραίτητη. Επίσης, η δημιουργία περισσότερων ιατρικών κέντρων και νοσοκομείων, παιδικών σταθμών, εργατικών κατοικιών, ιδρυμάτων και κέντρων υποδοχής και αποκατάστασης ατόμων, όπως άτομα με ειδικές ικανότητες, φορείς του AIDS, γέροντες, άτομα εξαρτημένα, ανύπαντρες μητέρες, κακοποιημένες γυναίκες ή παιδιά, για να αναβαθμίσουν την ποιότητα ζωής αυτών των ευπαθών μονάδων.

Μερικές από τις πιο σημαντικές προτάσεις που ψηφίστηκαν ομόφωνα απ' όλα τα μέλη της Επιτροπής μας είναι η τοποθέτηση μόνιμου προσωπικού και όχι αποσπασμένου και για τα ειδικά κέντρα διάγνωσης, αξιολόγησης και υποστήριξης. Κατάρτιση ειδικού τύπου εξέτασης για την απόκτηση κρατικού πιστοποιητικού γλωσσομάθειας για την συμμετοχή των ΑΜΕΑ. Δημιουργία βιβλιοθηκών για ΑΜΕΑ με κασέτες cd-rom, σχολικά και λογοτεχνικά βιβλία και αναβάθμιση των υπαρχόντων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

Επίσης, ο διορισμός συνοδών για μαθητές και φοιτητές με αναπηρίες, όχι μόνο σε σχολεία αλλά και στα πανεπιστήμια. Η απόφαση αυτή ήδη αναφέρεται στο νόμο 2817/2000, αλλά δεν περιλαμβάνει τους φοιτητές.

Επίσης, δημιουργία ειδικών σχολείων για τους μετανάστες μεγαλύτερης ηλικίας, για να βελτιώσουν τις γνώσεις τους για την ελληνική γλώσσα, δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων για αλλοδαπούς με ειδικές ανάγκες ή ικανότητες και βελτίωση παροχών στα γηροκομεία, αυξήσεις στις συντάξεις στα επιδόματα και στην υγειονομική περίθαλψη

των ηλικιωμένων μετά την περικοπή κρατικών δαπανών. Ενίσχυση των κέντρων ανοικτής προστασίας των ηλικιωμένων και δημιουργία κέντρων για φιλοξενία ανήμπορων και ηλικιωμένων το Σαββατοκύριακο.

Είναι γεγονός ότι το κράτος δίνει κάποιες επιχορηγήσεις, φοροαπαλλαγές, επιδοτήσεις, μοριοδοτήσεις και σχετικά προνόμια σε αυτές τις ομάδες, αλλά με τρόπο πολύπλοκο, γραφειοκρατικό και αναξιόπιστο. Δεν φθάνουν. Η αγανάκτηση των νέων είναι πλέον δεδομένη. Γεγονός που αποδεικνύει την ενημέρωσή τους, την ενεργό συμμετοχή τους στα προβλήματα της κοινωνίας και την πρόωξη ωρίμανσή τους, παρ' όλο που συχνά κατηγορούνται για αδιαφορία και ατομικισμό.

Τα κέντρα πληροφόρησης, οι σχολές γονέων, τα ιατρικά σεμινάρια σε μαθητές ή ακόμη και τα γλωσσικά σεμινάρια σε οικονομικούς μετανάστες και αναλφάβητους, η ψυχολογική στήριξη τα συμβουλευτικά κέντρα, οι γραμμές άμεσης βοήθειας, οι ιατρικές υπηρεσίες στα σχολεία, τα προγράμματα βοήθειας στο σπίτι είναι προγράμματα που έχουν αρχίσει να εφαρμόζονται από κρατικούς, τοπικούς, ιδιωτικούς και εκκλησιαστικούς φορείς. Τα αναμενόμενα, όμως, κοινωνικά αποτελέσματα είναι πολύ φτωχά. Γιατί δεν υπάρχει βασική ενημέρωση, συντονισμός, συνεργασία όλων των φορέων.

Δεν υπάρχουν θεσμοί που να στηρίζουν ηθικά το σύνολο της κοινωνίας και να φέρουν σε διάλογο τους αρμόδιους φορείς του εκπαιδευτικού συστήματος, του συστήματος υγείας, των εκκλησιών, των οργάνων δημόσιας τάξης κ.λπ. ή να φέρουν σε συνεργασία όλα τα μέλη της κοινωνίας, οικογένεια, σχολείο, εργασιακό χώρο. Μόνο έτσι, αυτά τα προγράμματα μπορούν να λειτουργήσουν ως καινοτομία κοινωνικής πρόληψης που θα οδηγήσει στην καλύτερη ενημέρωση και εξυπηρέτηση των πολιτών, στην ενεργοποίηση των ευπαθών ομάδων, στην απογκετοποίηση των απομονωμένων ατόμων, στην κοινωνική επανένταξη και στην κοινωνική συνοχή.

Η πρόληψη θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των κρατικών δαπανών, την κοινωνική ευαισθητοποίηση και την καλλιέργεια πνεύματος αλληλεγγύης και συνεργασίας. Σε έναν τέτοιο κόσμο ονειρευόμαστε να ζήσουμε εμείς οι νέοι. Σε έναν κόσμο που θα υπάρχει αγάπη, φιλία, ειρήνη, συνεργασία, κοινωνική ευαισθησία για τους ανήμπορους ανθρωπιστική παιδεία, ελευθερία. Έναν κόσμο χωρίς ρατσισμό, αδικία, αναξιοκρατία και εξοπλισμούς. Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής της πρώτης περιφέρειας Πειραιά και εισηγητής της Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, Ορέστης Χριστοφής.

ΟΡΕΣΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΗΣ (Α' Πειραιά- 12ο Ενιαίο Λύκειο Πειραιά): Κύριε Πρόεδρε της Βουλής των Εφήβων, που είστε βέβαια και Πρόεδρος της Βουλής των ενηλίκων, συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, κυρίες και κύριοι, πρέπει να σας

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

εξομολογηθώ ότι η θέση μου, όπως και η θέση των υπόλοιπων της Επιτροπής μου, ήταν πολύ δύσκολη και δυσάρεστη κι αυτό, γιατί έβαλαν εμάς τους άτακτους να μιλήσουμε για τάξη και διοίκηση. Τα ερωτηματικά είναι πάρα πολλά.

Για ποια τάξη μιλάμε; Τάξη για όλους, τάξη με όλους, ταξική τάξη ή μήπως άτακτη τάξη; Επιτέλους, τι τάξη και πόση τάξη πρέπει να υπάρξει για να είμαστε εντάξει;

(Χειροκροτήματα)

Με τη δημόσια διοίκηση τι γίνεται; Διοίκηση από ποιους σε ποιους; Με τι τρόπο; Διοίκηση καθοδηγητική, κατασταλτική, σταθερή και μόνιμη ή εναλλασσόμενη πρακτικά και ιδεολογικά; Και με τους δημόσιους διοικητές τι γίνεται; Ποιος θα τους διοικεί αυτούς; Αφήστε δε το ζήτημα της δικαιοσύνης. Εκεί κατ' αρχήν οι πιο πολλοί από εμάς ήταν σκληροί και άτεγκτοι. Καταλαβαίνετε, λοιπόν, ότι μπλέξαμε. Εγώ καταλαβαίνω, βέβαια, πως θα ενδιαφέρεστε να μάθετε αν και πώς ξεμπλέξαμε. Θα σας συνοψίσω, λοιπόν, απόψεις και προτάσεις που βγαίνουν από την Επιτροπή και βγάλε τα συμπεράσματά σας μόνοι σας.

Έχουμε και λέμε: Θέλουμε να αδειάσουν οι πόλεις και να γεμίσουν τα χωριά. Θέλουμε ίσες ευκαιρίες για όλους. Θέλουμε οι κρατικοί υπάλληλοι να είναι πρώτα πολίτες και μετά υπάλληλοι.

Θέλουμε άντρες και γυναίκες να είναι ισότιμοι, με αναλογική συμμετοχή σε όλα τα επίπεδα διοίκησης και εξουσίας. Θέλουμε ο ρατσισμός έναντι οποιασδήποτε κοινωνικής ή φυλετικής ή εθνικής ομάδας να τιμωρείται με νόμο.

Θέλουμε τα μέσα μαζικού αποπροσανατολισμού, ή και αλλιώς αποκαλούμενα μέσα μαζικής αποβλάκωσης, να γίνουν μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Θέλουμε η υγεία να φύγει από τα χέρια των ιδιωτών εμπόρων και να πάει στα χέρια των επιστημόνων που δεν την ευτελίζουν όταν δεν αυτοεξευτελίζονται.

Θέλουμε τα σώματα ασφαλείας να μη μας δημιουργούν ανασφάλειες. Για να γίνει αυτό, πρέπει πρώτα να περάσουν από ψυχολογικά τεστ όλοι οι εργαζόμενοι σ' αυτά.

Θέλουμε να υπάρξουν οι κατάλληλες υποδομές, ώστε να μη φτιαχτούν νέες φυλακές, αλλά να κλείσουν και οι παλιές. Υπάρχουν άλλοι τρόποι ώστε αυτοί που έβλαψαν την κοινωνία να ξεπληρώσουν στ' αλήθεια το χρέος τους προς αυτήν.

Θέλουμε οι δικαστές να δικάζουν χωρίς να διχάζουν. Θέλουμε οι εκπρόσωποι του Θεού επί γης να λογοδοτούν και επ' αυτής και όχι μόνο έναντι του ανώτατου προϊσταμένου τους.

(Χειροκροτήματα)

Θέλουμε να φτιαχτεί Υπουργείο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και μη καμώνεστε πως δεν υπάρχει θέμα και πως κανείς δεν καταπατά τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ρωτήστε γι' αυτό τους γέροντες, ρωτήστε τα άρρωστα παιδιά, ρωτήστε τα φαντάσματα της πόλης, ρωτήστε όσους δεν έχουν φωνή. Θα σας πουν.

Ακόμη, θέλουμε οι πολιτικοί να μην έχουν άλλο προνόμιο εκτός απ' αυτό της πολύ γρήγορης συνταξιοδότησης. Έτσι, αυτοί μεν θα σώζουν την ψυχή τους πριν αυτή διαφθαρεί από την εξουσία, εμείς δε θα σωζόμαστε από κάθε είδους συμφορά που μας προκαλούν, της υπηλίας μη εξαιρουμένης.

(Χειροκροτήματα)

Επίσης, θέλουμε να θεσμοθετηθεί η «Βουλή των Εφήβων» ως όργανο που θα έχει λόγο και δικαίωμα παρέμβασης στην οποιαδήποτε απόφαση αφορά τους νέους και το μέλλον τους. Δε θέλουμε να συνερχόμαστε εθιμοτυπικά μία φορά το χρόνο, αλλά διαρκώς. Κύριε Πρόεδρε αμφοτέρων των Βουλών, αν το προσπαθήσετε, μπορείτε κι αυτό να το πετύχετε.

Όμως, σας ζαλίσαμε με τα τόσα «θέλω» μας και τις τόσες ουτοπικές προτάσεις μας; Λυπάμαι, αλλά έχουμε κι άλλες, πιο ουτοπικές. Θέλουμε οι ιδέες να πετάνε ψηλά και να πετάμε μαζί τους κι εμείς. Θέλουμε να τρυπήσουμε τον ουρανό και να πάμε στ' αστέρια. Θέλουμε να κατέβουμε στον πυρήνα της γης. Θέλουμε να ακούμε την ομορφιά του κόσμου και να βλέπουμε τις μυρωδιές του. Θέλουμε να τα κάνουμε όλα με το δικό μας τρόπο. Ίσως, δεν καταλαβαίνετε πολύ καλά τι λέω, κι όμως, κάποτε αυτά θέλατε κι εσείς.

Θα τα συνοψίσω, όμως, για να μας μείνει και κάτι.

Ελευθερία σκέψης και έκφρασης, δικαιοσύνη, ειρήνη, διάλογο, αξιοκρατία, ανεξίθρησκεία, σεβασμός προς τον άνθρωπο, τα ζώα και τη φύση ολόκληρη. Αυτά θέλουμε. Με άλλα λόγια θέλουμε αέρα δημοκρατικό, που να τον αναπνέουμε και να τον νοιώθουμε. Θέλουμε να ρουφάμε αυτό τον αέρα που πρωτοφύσηξε στα αρχαία χρόνια εδώ σ' αυτήν εδώ την πόλη και που, δυστυχώς, μέχρι να φτάσει το 2004 βρώμισε και μας δηλητηριάζει. Τα φίλτρα εξυγίανσης να τα βρείτε εσείς.

Α, και κάτι τελευταίο, αφιερωμένο εξαιρετικά σ' αυτούς που αγαπάμε περισσότερο, στους γονείς μας και στους δασκάλους μας. Και τέτοιοι δάσκαλοι και γονείς είστε όλοι οι μεγάλοι, ακόμη και εσείς που νομίζετε πως δεν έχετε παιδιά.

Σας βροντοφωνάζουμε, λοιπόν. Ευπνήστε! Ευπνήστε από το λήθαργό σας, ξανακαθίστε στα θρανία και ξαναδιαχθείτε τους ρόλους σας. Κάντε το τώρα. Δεν έχετε άλλο χρόνο. Αλλιώς, ναι, εδώ σας απειλώ δάσκαλοι και γονείς μου, θα συνεχίσουμε να σας τιμωρούμε εμείς τα παιδιά σας, εμείς το αίμα σας, εμείς η καρδιά σας, εμείς το μυαλό σας. Εμείς οι έφηβοι θα καταντήσουμε σαν και εσάς και τότε δεν θα έχετε πια παιδιά, τότε πια δεν θα έχετε τίποτε. Σκεφθείτε το.

Ευχαριστώ πολύ.

(Όρθιοι οι Έφηβοι Βουλευτές χειροκροτούν παρατεταμένα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ολοκληρώθηκε η τοποθέτηση των εισηγητών και τώρα θα προχωρή-

«Έφηβοι Βουλευτές» στις συνεδριάσεις των Επιτροπών της «Βουλής των Εφήβων».

σομε στους Έφηβους Βουλευτές που έχουν κληρωθεί να ομιλήσουν στην Ολομέλεια.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής από το Βερολίνο της Γερμανίας, της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων, Χριστιάνα Δουλάμη.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΔΟΥΛΑΜΗ (Λύκειο Βερολίνου Γερμανίας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας, κύριε Πρωθυπουργέ, Αρχηγόι των κομμάτων, αγαπητοί συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, κυρίες και κύριοι, λέγομαι Δουλάμη Χριστιάνα και αντιπροσωπεύω το Λύκειο Βερολίνου της Γερμανίας. Χαίρομαι πολύ που βρίσκομαι κοντά σας και μπορώ να εκθέσω ελεύθερα τα προβλήματα που απασχολούν το Λύκειο του Βερολίνου. Βέβαια, ο χρόνος δεν μου επιτρέπει να σας μιλήσω για όλα τα προβλήματα του σχολείου μας και γι' αυτό θα αναφερθώ μόνο στα βασικά.

Εγώ μεγάλωσα στο Βερολίνο, όπου μέχρι την Α' Λυκείου φοιτούσα σε δύο σχολεία, το πρώι στο γερμανικό και το απόγευμα στο ελληνικό, γιατί πάντα είχα και έχω σαν στόχο να μάθω καλά την ελληνική γλώσσα και να μπορέσω να σπουδάσω στην Ελλάδα. Στη Γερμανία το κάθε ομόσπονδο κράτος έχει τη δική του σχολική νομοθεσία. Στο Βερολίνο είναι υποχρεωτική η δεκαετής φοίτηση και γι' αυτό ακριβώς το λόγο ήμουν υποχρεωμένη να πηγαίνω και στα δύο σχολεία. Στη Δυτική Γερμανία στην οποία κατοικούν περισσότεροι Έλληνες μετανάστες και ισχύει άλλο σύστημα, υπάρχουν ενταγμένα ελληνικά σχολεία στα οποία διδάσκεται η γερμανική γλώσσα ως ξένη. Αυτό, βέβαια, είναι μεγάλο πλεονέκτημα γι' αυτά τα Ελληνόπουλα, γιατί έτσι μπορούν από την αρχή της σχολικής τους ηλικίας να αφοσιωθούν απολύτως μόνο σε ένα σχολείο. Αυτό το πλεονέκτημα δεν το έχουμε στο Βερολίνο και αναγκαστικά οι μαθητές πρέπει να επισκέπτονται επί δέκα χρόνια τα δύο σχολεία. Αυτό το σύστημα έχει σαν αποτέλεσμα πολλοί μαθητές στις μεγαλύτερες τάξεις να σταματούν να επισκέπτονται το ελληνικό σχολείο, και έτσι, να επιταχύνεται η αφομοίωσή τους στη γερμανική κοινωνία. Επακόλουθο αυτού είναι, επίσης, ο αριθμός των παιδιών που επισκέπτονται το ελληνικό Λύκειο να μειώνεται συνεχώς. Σαν παράδειγμα θα ήθελα να σας αναφέρω ότι η Γ' Λυκείου αποτελείται από τέσσερα τμήματα με περισσότερους από εκατό μαθητές και σήμερα σε όλο το Λύκειο φοιτούν μόνο τριάντα πέντε μαθητές. Και αν συνεχιστεί αυτή η κατάσταση, σε λίγα χρόνια θα κλείσει αναγκαστικά το Λύκειο από έλλειψη μαθητών και, έτσι, θα κλείσει η πόρτα για τα παιδιά των Ελλήνων που θέλουν να σπουδάσουν στην Ελλάδα.

Καλό θα ήταν το Υπουργείο Παιδείας να μεριμνήσει, ώστε τα παιδιά των Ελλήνων στο Βερολίνο να μπορούν να εγκαταλείψουν το γερμανικό σχολείο, τουλάχιστον στην Α' Γυμνασίου και, έτσι, να έχουν τη δυνατότητα να επισκέπτονται το ελληνικό Λύκειο και να αφοσιωθούν μόνο σ' αυτό.

Ίσως έτσι, να αυξηθεί ο αριθμός των μαθητών στο ελληνικό Λύκειο του Βερολίνου και να μείνει ανοικτή η πόρτα για τα παιδιά των Ελλήνων που θέλουν να σπουδάσουν στην Ελλάδα.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να πω ότι, ενώ το ελληνικό κράτος -και είμαστε ευγνώμονες γι' αυτό- μας στέλνει δασκάλους για την πρωτοβάθμια και καθηγητές για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, δεν έχουμε από αυτό καμία υλικοτεχνική υποστήριξη. Και αυτό δεν συμβαίνει μόνο στο Βερολίνο αλλά και στα άλλα ελληνικά σχολεία της Γερμανίας. Παρακαλούμε λοιπόν τους αρμόδιους να φροντίσουν και να ενισχύσουν τα σχολεία μας με υλικά και τεχνικά μέσα για την καλύτερη λειτουργία τους.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής από την Αμμόχωστο της Κύπρου Κωνσταντίνος Βέης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΕΗΣ (Λύκειο Παραλιμνίου Αμμοχώστου): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Βουλής, αξιότιμε Πρωθυπουργέ, αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας, αξιότιμε κ. Καραμανλή, αξιότιμε κ. Κωνσταντόπουλε και αγαπητοί συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, εδώ και είκοσι εννέα ολόκληρα χρόνια ο κυπριακός ελληνισμός υποφέρει από τη βάρβαρη εισβολή του Αττίλα, η οποία έχει αφήσει πολλές αρνητικές συνέπειες σ' όλο τον κυπριακό λαό, σε Ελληνοκυπρίους κατά κύριο λόγο, σε Τουρκοκυπρίους, Μαρωνίτες, Λατίνους και Αρμένιους. Με την κατάθεση του σχεδίου Ανάν στο τραπέζι των συνομιλιών και την οριστική ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση οι εξελίξεις όσον αφορά την επίλυση του κυπριακού υπήρξαν ραγδαίες και βαρυσήμαντες. Σήμερα θα λέγαμε πως η επίλυση του κυπριακού βρίσκεται σε κομβικό σημείο, αφού μέσω του σχεδίου Ανάν επιζητείται λύση το συντομότερο, ώστε μια και ενιαία Κύπρος να ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση το Μάιο του 2004, ενώ παράλληλα η Τουρκία καλείται να αποφασίσει εάν θα συμβάλει στην προσπάθεια επίτευξης λύσεως στο κυπριακό, ώστε να επιδείξει πνεύμα συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το μέτρο της μερικής άρσης των περιορισμών στην ελεύθερη διακίνηση το οποίο αναγκάστηκε να εφαρμόσει ο Ντενκτάς πιεζόμενος από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Αμερική ενήργησε τελικά ως καταλύτης, ώστε να καταρριφθεί ο μύθος του Ντενκτάς πως Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι είναι αδύνατον να συμβιώσουν. Παρόλα αυτά, ο εξευτελισμός της επίδειξης διαβατηρίου πρέπει να σταματήσει, όσο και αν αυτό δεν αποτελεί αναγνώριση του ψευδοκράτους, πράγμα που θα πρέπει να επιδιώξει η Κυβέρνησή μας. Είναι σημαντικό η Κυβέρνηση να βοηθήσει, ώστε να συνεχιστεί το κατά κοινή ομολογία εξαιρετικό κλίμα που

αναπτύχθηκε μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων με κοινά προγράμματα, εκδηλώσεις αλλά και συζητήσεις.

Ας εργαστούμε μεθοδικά, ώστε να μην περάσουν οι μεθοδεύσεις που επιχειρούν ο Ντενκτάς και η Άγκυρα για «αμμοχωστοποίηση» του κυπριακού. Είναι δυνατόν να το πετύχουμε αυτό μόνο, αν δεν δεχτούμε την επιστροφή της περιφραγμένης περιοχής της Αμμοχώστου με ανταλλάγματα, όπως άρση του εμπάργκο, εξαγωγή των τουρκοκυπριακών εμπορευμάτων από το παράδρομο λιμάνι της Αμμοχώστου. Η μόνη καλή κίνηση θελήσεως που μπορεί να κάνει η τουρκική πλευρά είναι η επιστροφή της Αμμοχώστου στους νόμιμους κατοίκους της χωρίς κανένα αντάλλαγμα.

Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο που πρέπει να λάβουμε σοβαρά υπ' όψιν μας είναι οι παράνομες εκλογές στα Κατεχόμενα μεταξύ των υποστηρικτών του Ντενκτάς και του status quo και των υποστηρικτών της λύσεως που είναι ως γνωστόν η τουρκοκυπριακή αντιπολίτευση. Από την πλευρά μας νομίζουμε πως νικητής των ψευδοεκλογών θα είναι η τουρκοκυπριακή αντιπολίτευση ούτως, ώστε να μπορούμε να συζητάμε το κυπριακό με έναν συνομιλητή που θα εργάζεται εποικοδομητικά προς την επίτευξη λύσεως, όσο δύσκολο και αν αυτό φαντάζει λόγω της πλειοψηφίας των εποίκων στα Κατεχόμενα. Σε περίπτωση νίκης της τουρκοκυπριακής αντιπολίτευσης το γάντι θα ριχτεί στην Τουρκία λόγω του ότι η ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Ένωση εξαρτάται καθαρά από την επίλυση ή όχι του κυπριακού, όπως άλλωστε έχουν δηλώσει και πολλοί ηγέτες.

Όσον αφορά το σχέδιο Ανάν, πιστεύω πως αποτελεί μια καλή βάση διαπραγματεύσεως. Όμως, ως έχει δεν είναι δυνατόν να αποτελέσει τη βάση της λύσεως του Κυπριακού, αφού παρουσιάζει κενά στη λειτουργικότητα και βιωσιμότητα.

Οι αλλαγές που θα πρέπει να επέλθουν, θα πρέπει να λαμβάνουν σοβαρά υπόψη το ευρωπαϊκό κεκτημένο, ώστε να διασφαλίζονται οι τρεις βασικές αρχές του δικαίου που είναι η ελευθερία της περιουσίας, της διακίνησης και της εγκατάστασης.

Ας ελπίσουμε πως το σχέδιο Ανάν με τις αλλαγές αυτές, οι οποίες δεν θα αλλάζουν την όλη φιλοσοφία του περί ενισχυμένης ομοσπονδίας, θα καταστεί βιώσιμο, λειτουργικό αλλά και δίκαιο, ώστε να αποτελέσει τη λύση του Κυπριακού για το κοινό καλό όλων των νομίμων κατοίκων της Κύπρου.

Επίσης, η Κυβέρνησή μας θα πρέπει να ζητήσει την ενεργότερη εμπλοκή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Κυπριακό για το λόγο πως δεν γίνεται οποιoσδήποτε πολίτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης να δικαιούται να απολαμβάνει των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οι πρόσφυγες, οι οποίοι είναι και αυτοί πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να μη μπορούν να το πράξουν.

Θα ήθελα, όμως, να κάνω ιδιαίτερη αναφορά στους εγκλωβισμένους της κατεχόμενης Καρπασίας οι οποίοι στε-

ρούνται κάθε δικαιώματος -αν είναι δυνατόν να συμβαίνει κάτι τέτοιο εν έτει 2003!- οι οποίοι όμως για εμάς είναι ήρωες, αφού αρνούνται πεισματικά να εγκαταλείψουν τις πατριωτικές τους εστίες, παρά τις καθημερινές προκλήσεις που δέχονται από το ψευδοκράτος.

Ας καταγγείλουμε σε κάθε αρμόδιο ευρωπαϊκό όργανο, όπως στην Ευρωβουλή, αλλά και στις μεγαλύτερες ευρωπαϊκές ομάδες, που είναι το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα και η Ευρωπαϊκή Σοσιαλιστική Ομάδα, τις μεθοδεύσεις του Ντενκτάς, ο οποίος αρνείται πεισματικά να συγκατανεύσει στη λειτουργία του Γυμνασίου, με αποτέλεσμα η οικογένεια του εγκλωβισμένου παιδιού να αναγκάζεται να επιστρέψει στις ελεύθερες περιοχές. Αυτό είναι ντροπή να συμβαίνει και να στερούνται τα παιδιά του δικαιώματος μόρφωσης.

Κλείνω, παράλληλα με τη συγκίνηση και την περηφάνια που νοιώθω που βρίσκομαι στη Βουλή των Εφήβων εκπροσωπώντας την Κύπρο, με τους στίχους ενός συγκινητικού τραγουδιού για την αγαπημένη μας πόλη: «Χώρα που περπάτησα, γη που νοσταλγώ, χώρα που με ανάστησες, Αμμόχωστος».

Ευχαριστώ.

(Όρθιοι οι Έφηβοι Βουλευτές χειροκροτούν ζωηρά και παρατεταμένα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής του Νομού Έβρου από την Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων, Χριστίνα Γκαϊταντζή.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΓΚΑΪΤΑΝΤΖΗ (Ν. Έβρου): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας, κύριε Πρωθυπουργέ, κύριε Πρόεδρε της Βουλής, κυρίες και κύριοι Υπουργοί, Αρχηγοί των Κομμάτων, φίλες και φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, κυρίες και κύριοι, θα σας μιλήσω για τη σημερινή κατάντια μιας απομονωμένης ακριτικής περιοχής που στο παρελθόν υπήρξε κοιτίδα πολιτισμού, εμπορικό σταυροδρόμι και ήταν στο προσκήνιο της ιστορίας, αφού για πολλαπλές φορές έγινε πρωτεύουσα του Βυζαντίου. Ναι, είναι η ένδοξη Θράκη, το Διδυμότειχο. Η λαμπερή πρωτεύουσα του Βυζαντίου κατόντησε άδεια φωτογραφία.

Το μέλλον παραμένει αβέβαιο. Η πρωτεύουσα του Βυζαντίου ερημωμένη περιοχή; Όχι, κύριοι, εσείς οι μεγάλοι της εξουσίας! Δεν είναι μόνο η Αθήνα, η Θεσσαλονίκη και τα άλλα μεγάλα αστικά κέντρα. Υπάρχουμε και εμείς. Είμαστε Έλληνες και το ξέρετε καλά, γιατί το αποδείξαμε πολλές φορές στο παρελθόν με την ένδοξη ιστορία μας. Αλλά σας το αποδεικνύουμε και σήμερα και πάντα, κάθε μέρα, με όλη μας την ψυχή, με όλη μας τη δύναμη. Γιατί φυλάμε τα σύνορα όχι από υποχρέωση, αλλά επειδή το θέλουμε. Γιατί αγαπάμε αυτό τον τόπο και αγωνιζόμαστε γι' αυτόν.

Είμαστε η αρχή αυτής της υπέροχης πατρίδας, οι στρατιώτες της πρώτης γραμμής, οι πρώτοι Έλληνες. Εμείς σας προστατεύουμε από τον εχθρό, φυλάμε τα σύνορα. Εσείς τι

Στιγμιότυπα από την επίσκεψη των εισηγητών των Επιτροπών της «Βουλής των Εφήβων» στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνο Στεφανόπουλο.

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

κάνετε για μας; Θέλουμε και η δική μας φωνή να ακούγεται, να αισθανόμαστε ενεργοί πολίτες αυτού του κράτους και όχι παραμελημένοι ακρίτες. Είμαστε ο καθρέφτης της Ελλάδας. Γιατί, λοιπόν, να δείχνουμε αυτή την όψη; Δεν μπορούμε να την κάνουμε πιο όμορφη;

Το Διδυμότειχο, που κάποτε υπήρξε κοιτίδα πολιτισμού, τώρα σιγά-σιγά ερημώνει. Ο κόσμος φεύγει. Πάει να κρυφτεί στα μεγάλα αστικά κέντρα και να φτιάξει εκεί το δικό του καινούριο παραμύθι, με κεντρικό ήρωα το άγχος, τη ρουτίνα της καθημερινότητας. Όλοι φεύγουν. Δεν το κάνουν επειδή το θέλουν. Αναγκάζονται. Φεύγουν για να σωθούν. Τα σχολεία κλείνουν.

Μετά από όλα αυτά, διαισθάνομαι ότι ο τόπος μου κινδυνεύει και προτείνω: ίδρυση παιδιατρικής κλινικής, εξοπλισμό του ΕΚΑΒ της περιοχής με ειδικά αυτοκινούμενα ιατρεία λόγω της διασποράς του πληθυσμού σε δύσβατη έκταση, αναβάθμιση της περιοχής και κατασκευή δρόμων για εύκολη πρόσβαση, οργάνωση εκπαιδευτικών εκδρομών με προορισμό την περιοχή μου, αξιοποίηση των μεγίστης ιστορικής αξίας βυζαντινών μνημείων, προμολόγηση μεταφορικών για τη μείωση του κόστους παραγωγής, δημιουργία υδροφραγμάτων με στόχο την άρδευση των αγροτικών εκτάσεων, ώστε η απόδοση να είναι μεγαλύτερη, πραγματοποίηση αναδάσμου.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, εάν μεριμνήσουμε για αυτά, τότε η περιοχή θα σωθεί. Η άνοιξη θα έρθει και θα εγκατασταθεί μόνιμα στις καρδιές των ανθρώπων. Θα ζήσουμε και πάλι. Νοιαστείτε για αυτή την περιοχή. Εκπέμπουμε σήμα κινδύνου SOS. Αργοπεθαίνουμε. Βοηθήστε μας!

Ξέρουμε πως, αν προσπαθήσουμε όλοι μαζί, θα έχουμε τα θεμιτά αποτελέσματα. Ένας επίγειος παράδεισος της χώρας μας θα αξιοποιηθεί και αυτό δεν είναι καλό μόνο για εμάς, τους κατοίκους αυτής της περιοχής, αλλά και για εσάς και για όλους μας.

Ακούστε την κραυγή αγωνίας αυτού του τόπου και ελάτε να δώσουμε τα χέρια για ένα καλύτερο μέλλον. Σας παρακαλώ, μην μας απογοητεύσετε. Βοηθήστε να μη χαθεί η ελπίδα και το γέλιο από τα πρόσωπα των συμπολιτών μου. Δώστε μου το δικαίωμα να μεγαλώσω στον τόπο μου. Δεν ζητώ τίποτε παραπάνω από ό,τι όλοι οι άλλοι έχουν. Δώστε χρώμα στο όνειρό μου.

Ευχαριστώ.

(Όρθιοι οι Έφηβοι Βουλευτές χειροκροτούν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής του Νομού Κιλκίς από την Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων, Φωτεινή Εσκιόγλου.

(Χειροκροτήματα)

ΦΩΤΕΙΝΗ ΕΣΚΙΟΓΛΟΥ (Νομός Κιλκίς –Τ.Ε.Ε Μαθητείας ΟΑΕΔ): Αξιότιμη κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας,

κύριε Πρωθυπουργέ, κύριε Πρόεδρε της Βουλής, φίλες και φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, κυρίες και κύριοι, όπως ακούσατε, ονομάζομαι Φωτεινή Εσκιόγλου και φοιτώ στο Τ.Ε.Ε Μαθητείας του ΟΑΕΔ του Νομού Κιλκίς.

Αποφάσισα να αναφερθώ στο θέμα της ποιότητας της περίθαλψης των ασθενών που νοσηλεύονται στα δημόσια νοσοκομεία της χώρας μας. Οφείλω να ξεκινήσω, αναφέροντας ότι κατά τη διάρκεια της δικής μου νοσηλείας στο νοσοκομείο της πόλης μου, έμεινα ευχαριστημένη από τη φροντίδα που μου πρόσφεραν οι γιατροί και το υπόλοιπο προσωπικό. Δυστυχώς, όμως, αυτό δεν το λένε όλοι οι ασθενείς που νοσηλεύονται στα διάφορα ελληνικά νοσοκομεία.

Είναι γνωστό πως η συμπεριφορά του νοσηλευτικού προσωπικού δεν είναι πάντα ενδεδειγμένη, κυρίως απέναντι σε ασθενείς της τρίτης ηλικίας. Το ωράριο εργασίας των γιατρών στα εξωτερικά ιατρεία συνήθως δεν τηρείται και ως περιμένουν ώρες ατελείωτες οι ασθενείς που έχουν προγραμματιστεί να εξεταστούν. Στις εφημερίες της νύχτας, αλλά και του Σαββατοκύριακου, σε κάποια μικρά νοσοκομεία υπάρχουν μόνο ειδικευόμενοι γιατροί, χωρίς να έχουν την απαιτούμενη εμπειρία, για να αντιμετωπίσουν σοβαρά περιστατικά.

Για τις συνθήκες καθαριότητας δεν χρειάζεται να πω τίποτε, εκτός ίσως από το να σας θυμίσω τις ενδονοσοκομειακές λοιμώξεις, που επιβραδύνουν την ανάρρωση των ασθενών, αλλά και τις κατασάριδες που έχουμε δει σε τηλεοπτικά ρεπορτάζ να κυκλοφορούν ανενόχλητες, κυρίως στους χώρους των μαγειριών.

Κάτι που παρατηρείται συχνά, κυρίως στα τμήματα της παθολογίας και χειρουργικής, είναι να νοσηλεύονται στους ίδιους θαλάμους ασθενείς διαφόρων ηλικιών, που αντιμετωπίζουν άλλοι μικρά και άλλοι σοβαρά προβλήματα. Αυτή η κατάσταση δεν επιτρέπει στους ασθενείς να έχουν την απαιτούμενη για αυτούς ηρεμία. Σε αυτό, βέβαια, συντελεί και η 24ωρη παρουσία των συγγενών μέσα στους θαλάμους.

Σε ορισμένα νοσοκομεία της χώρας, κυρίως στις παραμεθόριες περιοχές, υπάρχει πρόβλημα με τους αλλοδαπούς γιατρούς, που καλούνται να διαγνώσουν παθήσεις ασθενών, με τους οποίους, όμως, συνεννοούνται δύσκολα, διότι δεν γνωρίζουν καλά την ελληνική γλώσσα.

Τέλος, όλοι γνωρίζουμε την τάση των ασθενών να χρησιμοποιούν τις γνωριμίες τους, ώστε να τύχουν καλύτερης εξυπηρέτησης και άμεσης περίθαλψης, όπως και την τάση αρκετών γιατρών να προσφέρουν στους ασθενείς τις υπηρεσίες τους, αρκεί πρώτα να πάρουν το λεγόμενο «φακελάκι».

Βέβαια, όλα όσα ανέφερα επιβάλλεται να βελτιωθούν στην Ελλάδα του 21ου αιώνα. Αυτό δεν είναι δύσκολο, αρκεί να υπάρχει καλή διάθεση από όλους. Έτσι, λοιπόν, το νοσηλευτικό προσωπικό οφείλει να διδάσκεται πώς να φέρεται ανθρώπινα και ευγενικά σε όλους όσους έχουν την ανά-

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

γκη του. Οι γιατροί οφείλουν να τηρούν πιστά το ωράριό τους στα εξωτερικά ιατρεία, αλλά και στις εφημερίες τους και αν δεν το κάνουν αυτό, να δέχονται ρητά συστάσεις και στη συνέχεια να καλούνται σε ένορκη διοικητική εξέταση.

Να αυξηθεί ο αριθμός των υπευθύνων για την καθαριότητα και αυτοί να μην είναι μόνιμοι υπάλληλοι, αλλά συμβασιούχοι, ώστε να απολύονται, εφόσον δεν αποδίδουν. Οι ώρες επισκέψεων στους ασθενείς να τηρούνται και να απαγορευθεί η παρουσία συνοδού. Το νοσηλευτικό προσωπικό, αν θέλει, μπορεί να εξυπηρετεί όλους τους ασθενείς χωρίς τη βοήθεια συνοδών. Θα πρέπει να απαγορεύεται αυστηρά η είσοδος των μη εχόντων εργασία, όπως συνήθως λέγεται, σε χώρους ευαίσθητους, όπως τα χειρουργεία και τα νεκροτομεία.

Όσον αφορά τις παροχές, είναι δεδομένο ότι πρέπει να δοθούν περισσότερα χρήματα για τη δημόσια υγεία από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, έτσι ώστε να κατασκευαστούν και άλλα νοσοκομεία και να γίνει, έτσι, απομορφοποίηση στα ήδη υπάρχοντα. Επίσης, να εξοπλιστούν όλα τα νοσοκομεία με όλα τα απαραίτητα διαγνωστικά και θεραπευτικά μηχανήματα, έτσι ώστε οι γιατροί να μπορούν να κάνουν τις γνώσεις τους και ευκολότερα και συντομότερα.

Εξάλλου, το πιο σημαντικό από όλα όσα έθιξα είναι να καταργηθούν τα λεγόμενα «φακελάκια». Για να γίνει αυτό, θα πρέπει κατ' αρχάς η ελληνική Πολιτεία να φροντίσει να αυξήσει σημαντικά τους μισθούς των γιατρών. Τότε αυτοί θα μπορούν ανεπηρέαστοι να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στον Έλληνα πολίτη, να ασκούν τα λειτουργήματά τους και να τηρούν τον Όρκο του Ιπποκράτη. Γιατί όλοι μας, νομίζω, παραδεχόμαστε ότι η ευθύνη τους για την ανθρώπινη ζωή είναι τεράστια και, αν μη τι άλλο, θα πρέπει να αμειφθεί.

Τελειώνοντας, αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω τη διοίκηση του Ο.Α.Ε.Δ. και τον Γενικό Διευθυντή κ. Γιάννη Αϊβαλιώτη, διότι με τις άοκνες προσπάθειές τους πέτυχαν να μπορούμε και εμείς που ανήκουμε στα Τ.Ε.Ε. μαθητείας του Ο.Α.Ε.Δ. να συμμετέχουμε για δεύτερη φορά στο πρόγραμμα.

Ίσως, κάποιες από τις προτάσεις μας να μην είναι εφαρμόσιμες, όμως η σκέψη μας και ο λόγος μας δεν δεσμεύονται από τις δυνατότητες παροχών της ελληνικής πολιτείας στον τομέα της υγείας, αλλά από το σύνθημα της Βουλής των Εφήβων « Η φαντασία στην εξουσία».

(Χειροκροτήματα από όλη την Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι, στο σημείο αυτό θα διακόψουμε για ένα διάλειμμα αναπνοής. Θα επανέλθουμε στις 12.00' ακριβώς.

Θέλω να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τον Πρωθυπουργό και τους Αρχηγούς των κομμάτων.

(Χειροκροτήματα από όλη την Αίθουσα)

Θα αποχωρήσουν τώρα. Τα Πρακτικά μέχρι τέλους της συνεδριάσεως θα τους τα στείλουμε, όπως τα στέλνουμε κά-

θε χρόνο και στους Υπουργούς και σε όλους τους φορείς άλλωστε της Πολιτείας και της κοινωνίας, ώστε να γνωρίζουν τι σκέφτονται, πώς αισθάνονται και τι προτείνουν οι νέοι.

Παρακαλώ, θα περιμένετε για λίγο να αποχωρήσει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο Πρωθυπουργός, οι Αρχηγοί και εν συνεχεία, όπως είπα, στις 12.00' θα αρχίσουμε και πάλι τις εργασίες μας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από όλη την Αίθουσα)

(ΔΙΑΚΟΠΗ)

(ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Επαναλαμβάνεται η διακοπή της συνεδρίασης.

Φίλες και φίλοι, ζητώ συγνώμη γιατί είχαμε μία δεκάλεπτη καθυστέρηση, η οποία οφείλεται στο γεγονός ότι οι έξι εισηγητές είχαν μία ενδιαφέρουσα συνάντηση και συζήτηση ουσιαστική με τον Πρωθυπουργό και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Μπορούμε, λοιπόν, τώρα να συνεχίσουμε τη συνεδρίασή μας.

Πριν δώσω το λόγο στην επόμενη Έφηβο Βουλευτή θα ήθελα να σας πω ότι σ' αυτήν τη συνεδρίαση που γίνεται στο τέλος των εργασιών κάθε Συνόδου καλούνται όλοι από πλευράς Πολιτείας και μεταδίδεται από την κρατική τηλεόραση. Για εμένα έχει ενδιαφέρον όχι τόσο για την παρουσία εδώ επισήμων -Υπουργών, Αρχηγών Κομμάτων, του Πρωθυπουργού, του Προέδρου της Δημοκρατίας- όσο το ίδιο το γεγονός, εάν και αυτό εναπόκειται στη διάθεση, στην αντίληψη καθενός από τους χιλιάδες παραλήπτες των Πρακτικών των συζητήσεών μας.

Τόσο η σύνθεση αυτή, το κείμενο που εκθέτει αποδελτιώνοντας τις εργασίες των χιλιάδων παιδιών που παίρνουν κάθε χρόνο μέρος στο πρόγραμμα, είναι στη διάθεση όλων, όσο και τα Πρακτικά και της Ολομέλειας και των συνεδριάσεων των Επιτροπών που στέλνονται στην Κυβέρνηση, στα Υπουργεία, στους Δήμους, στα Πανεπιστήμια, στους κοινωνικούς φορείς, στην Εκκλησία, στις οργανώσεις τις συνδικαλιστικές, τις επιστημονικές. Όλα είναι στη διάθεση οποιουδήποτε ερευνητή, παιδαγωγού, δημοσιογράφου θέλει να γνωρίζει τι σκέπτονται οι νέοι, τι προτείνουν, τι αντιπροτείνουν και πού ασκούν κριτική. Και κριτική έντονη και υπερβολική, γιατί, αλίμονο, εάν στην ηλικία σας στρογγυλεύετε τα πράγματα, όπως, δυστυχώς αργότερα, όταν φτάσετε στη δική μας ηλικία, μπορεί να κάνετε και σεις, όπως κάναμε εμείς.

Κατά συνέπεια, όπως είπα και στην αρχή, δεν ζητώ από εσάς το «καθωσπρέπει». Σας ζητώ υπευθυνότητα, σαφήνεια σε αυτά που λέτε και να είναι πηγαία, αυθόρμητα, ειλικρινή, όπως γνωρίζω ότι αυτό είναι που θέλετε και εσείς. Να αποφεύγετε την άγρα της οποιασδήποτε πρόσκαιρης εντύπωσης

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

που επικαλύπτει την ουσία αυτών που θέλετε να πείτε και αδικεί, όπως σας είπα και σε μία διακοπή και αυτόν που ομιλεί, διότι οι ακροατές του στέκονται μόνο σε κείνο το σημείο, αλλά κυρίως αδικεί έναν θεσμό, τον οποίο οι πλείστοι από σας, νομίζω, με τις αναγκαίες βελτιώσεις -τις οποίες παρακαλώ να μας τις γράφετε, όπως γράφουν και τα παιδιά των άλλων Συνόδων- πρέπει να συνεχίσουμε. Γι' αυτό πρέπει να τον προστατεύουμε και από όσους δεν τον κατανοούν, τον θεωρούν ίσως περιττό, θεωρούν ότι είναι καλύτερο τα παιδιά να είναι μόνο στα θρανία τους και να μη τους δίδεται η δυνατότητα να εκφράζονται και, ίσως, κατά τρόπο που μπορεί να θίγει και τα κακώς κείμενα αυτού του τόπου και της κοινωνίας μας. Σας ευχαριστώ.

Το λόγο έχει η Αθηνά Γεωργοπούλου, από την Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων.

ΑΘΗΝΑ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Έβρου - 1ο Εν. Λύκειο Ορεστιάδας): Αγαπητέ κύριε Πρόεδρε της Βουλής, αγαπητοί συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, κυρίες και κύριοι, η μισή σου τύχη καθορίζεται από το πού θα γεννηθείς. Εγώ, όμως, γεννήθηκα στον Έβρο, στο εύρος των ονείρων και των αντιθέσεων. Και ενώ τα όνειρά μου διαχέονται και ωριμάζουν, έρχονται αντιμέτωπα με τη σκληρή πραγματικότητα, έναν ιδιόμορφο ρατσισμό. Η γέννησή τους συνοδεύεται αυτομάτως από κάποιες προσβάσεις, κάποιους περιορισμούς.

Αν είσαι τυχερός, ο νέος των μεγάλων αστικών κέντρων, οι προσβάσεις σου να υπερβαίνουν τους περιορισμούς, τότε έχεις το δικαίωμα να ικανοποιείς τα όνειρά σου. Ενώ, αν είσαι άτυχος, ο νέος της επαρχίας, οι προσβάσεις σου να ασφυκτιούν στη σκιά των δεσμεύσεων, τότε σου μένει μόνο το δικαίωμα να ονειρευέσαι.

Δεν αρκεί, όμως, αυτό. Γι' αυτό παίρνω το θάρρος και απευθύνομαι σε σένα, τον έφηβο του 21ου αιώνα και προβάλω το επιτακτικό αίτημα ισότητας που ταλανίζει κάθε μέρα εμάς της επαρχίας.

Απευθύνομαι σε σένα και ζητώ να απεμπολήσεις τη νοοτροπία, που μας θέλει κατώτερους πολιτισμικά από εσένα. Ζητώ να μας αντιμετωπίζεις, όπως όλους τους άλλους και ας μην έχουμε τις δικές σου προσβάσεις, γιατί και εμείς είμαστε νέοι με οράματα, με στόχους, με προβληματισμούς, γιατί και εμείς είμαστε Έλληνες. Απευθύνομαι σε σένα για να βοηθήσεις, ώστε όλοι μαζί να αναγκάσουμε την Πολιτεία να δώσει λύση στο πρόβλημα, την Πολιτεία που με τη στάση της, την περιφρόνησή της, την αδιαφορία της δεν αφήνει περιθώριο να βρουν διέξοδο οι αναζητήσεις μας. Η Πολιτεία που εκμεταλλεύεται την αόριστη ελπίδα για ένα καλύτερο αύριο, για να μας διατηρήσει σε αυτήν τη χωρίς αντίκρισμα αναμονή, μέχρι να βρει κάτι να αντιπροτείνει, μας προσδίδει κολακευτικούς χαρακτηρισμούς, για να καλύψει τη δική της αδυναμία να λύσει το πρόβλημα. Τρέφει την ψευδαίσθηση πως η φύλαξη των συνόρων κρίνεται από τα χέρια μας.

Είμαστε οι σύγχρονοι ήρωες, οι γενναίοι ακρίτες, φύλακες Θερμοπυλών. Ναι, όντως έτσι είναι, αλλά όχι αυτό επειδή το επιτάσσει η Πολιτεία, αλλά επειδή η ίδια η ύπαρξή μας αποζητά μια τέτοια στάση ζωής, της ζωής που μας βρίσκει ακόμα στην επαρχία χάρη στην ευσυνειδησία και το φιλότιμο των ανθρώπων.

Αλλά ως πότε η Πολιτεία θα βασίζεται μόνο σε αυτό το φιλότιμο; Δεν ξέρω πότε θα πάρω την απάντηση στο ερώτημά μου, γι' αυτό στρέφομαι σε σένα τον έφηβο, που μπορείς να προγνώσεις, σε σένα που πριν λίγο είπες πως θέλεις να αδειάσουν οι πόλεις και να γεμίσουν τα χωριά, σε σένα που έχεις δύναμη να αλλάξεις την Πολιτεία που παραλαμβάνεις.

Δεν θέλω να σε κουράσω με τις χιλιοειπωμένες προτάσεις για αναβάθμιση της επαρχίας, για διαφήμιση του τόπου, για δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και προώθηση των επενδυτικών δραστηριοτήτων, για συμμετοχή σε επιδοτούμενα ευρωπαϊκά προγράμματα και τόσα άλλα. Όχι γιατί οι παραπάνω προτάσεις είναι ασημαντες. Κάθε άλλο. Είναι επιτακτική ανάγκη να υλοποιηθούν άμεσα, ώστε να δοθεί επιτέλους η λύση στο έντονο δημογραφικό πρόβλημα και στη μετακίνηση επαρχιωτών στις μεγαλουπόλεις. Απλά εγώ θέλω να προτείνω λύσεις, που αφορούν, κυρίως, εσένα κι εμένα, λύσεις που γεφυρώνουν το χάσμα των νέων της επαρχίας και κέντρου.

Προτείνω, λοιπόν, αρχικά να δίνονται κονδύλια σε όποια σχολική, μαθητική κοινότητα αποφασίζει να διοργανώσει τριήμερη, πενήνημερη ή επταήμερη εκδρομή της σε κάποια απομακρυσμένη περιοχή της Ελλάδας. Με αυτόν τον τρόπο οι μαθητές θα συνδέουν με ευχάριστες αναμνήσεις τον τόπο και θα μεταδίδουν τη θετική σκέψη και στους υπόλοιπους.

Ακόμη προτείνω να παρέχονται υποτροφίες σε τελειόφοιτους μαθητές των μεγάλων αστικών κέντρων, που σε κάποια από τις τρεις πρώτες επιλογές των μηχανογραφικών τους δελτίων έχουν τοποθετήσει επαρχιακά πανεπιστήμια και έχουν περάσει σε αυτά.

Λύσεις υπάρχουν, αρκεί να εξαλειφθεί η αδιαφορία και η υπεροψία των κατοίκων των μεγάλων αστικών κέντρων, οι οποίοι αντιλαμβάνονται συχνά την επαρχία και τους κατοίκους της ως περιοχές και πολίτες δεύτερης κατηγορίας. Αρκεί εσύ κι εγώ, εμείς οι νέοι να συνειδητοποιήσουμε πως πιο πολλά μας ενώνουν παρά μας χωρίζουν. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Η Έφηβος Βουλευτής της Α' Περιφέρειας Αθήνας, Αφροδίτη Αλιμάρρα, έχει το λόγο.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΑΛΙΜΑΡΡΑ (Α' Αθήνας - 41ο Ενιαίο Λύκειο Αθηνών): Αξιότιμη κύριε Πρόεδρε της Βουλής, συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, κυρίες και κύριοι, καυχόμαστε ότι ζούμε στον 21ο αιώνα, σαν η ζωή μας να κυλάει με ευχές, με ηθικές αξίες και με ποιότητα που της ταιριάζει. Κοιτάζω γύ-

ρω μου και βλέπω ανθρώπους με πανάκριβα αυτοκίνητα, με πολυτελείς βίλες και πλούτη που απέκτησαν με αδιαφανείς τρόπους και άλλους που μοχθούν απλώς να επιβιώσουν. Η κρατική αυθαιρεσία και η διαφθορά τις περισσότερες φορές μένει ατιμώρητη. Οι διακηρύξεις για την ισότητα των ανθρώπων, που ξεκίνησαν από την Αρχαία Ελλάδα με το δημοκρατικό ιδεώδες και κορυφώθηκαν με την Οικουμενική Διακήρυξη του 1948, φαίνεται ότι έμειναν, απλώς, θεωρίες χωρίς να λειτουργήσουν στην πράξη. Αν αυτή η τελευταία είχε εφαρμοστεί στο σύνολό της, δεν θα μιλούσαμε σήμερα ούτε για σύγκρουση πολιτισμών, ούτε για φυλετικές, θρησκευτικές, κοινωνικές και άλλες διακρίσεις, αλλά για αλλαγές στα δικαιώματα όλων των ανθρώπων σε κάθε γωνιά της γης.

Σε επίπεδο κρατών κάποιοι ηγέτες –σε εισαγωγικά- λειτουργούν σαν μονοκράτορες σε αυτό τον κόσμο, ασελγούν στις αξίες των δημοκρατικών ιδεωδών χωρίς σεβασμό στους πολιτισμούς των λαών, στερώντας τους το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης και της ελευθερίας τους.

Αντίθετα, φθάσαμε στην εποχή όπου το Διεθνές Δίκαιο νομιμοποιεί κατακτητές και βάρβαρα καθεστάτα. Η Ευρώπη του Μάαστριχτ λέει ότι ενδιαφέρεται για τη μείωση των ανισοτήτων και του κοινωνικού αποκλεισμού. Όμως, οι μετανάστες, οι άνεργοι και γενικά οι εργαζόμενοι απαντούν ακριβώς το αντίθετο. Έτσι φθάσαμε μετά από χιλιάδες χρόνια να κάνουμε την ίδια διαπίστωση. Τα κράτη δεσμεύονται από το ατομικό τους συμφέρον και οι άνθρωποι είναι χωρισμένοι σε τάξεις ανάλογα με την οικονομική τους επιφάνεια και με τη μόρφωσή τους.

Είναι καιρός οι πανανθρώπινες αξίες να επανέλθουν στο προσκήνιο. Η ειρήνη και η συνεργασία των λαών θα δώσουν λύση στα διεθνή προβλήματα. Έχουμε ευθύνη σαν ελεύθεροι πολίτες να ασκήσουμε τα δικαιώματα που οι νόμοι και το Διεθνές Δίκαιο εξασφαλίζουν για εμάς. Να πιέσουμε τις κυβερνήσεις να δώσουν προτεραιότητα σε πολιτικές με κοινωνικό περιεχόμενο και να μην είμαστε θεατές στο έργο που οι άλλοι φτιάχνουν για εμάς χωρίς τη θέλησή μας. Επιτέλους, οι εκπρόσωποί μας πρέπει να λύσουν τα καιρία προβλήματα της κοινωνίας και όχι να τα προσπερνούν. Να επιδιώξουν την αξιοκρατία με προτίμηση στους νέους επιστήμονες και να δοθεί η προτεραιότητα, ώστε οι νέοι άνεργοι να βρουν εργασία.

Είναι ανάγκη να δούμε την ανισότητα μεταξύ των δύο φύλων στον εργασιακό τομέα. Να αγωνιστούμε για ίσες ευκαιρίες για ίσους πολίτες και για την εξασφάλιση ενός ανοικτού επιπέδου ζωής. Η γη είναι κοινή πατρίδα και οι λαοί είναι γείτονες μεταξύ τους. Γι' αυτό πρέπει να βλέπει ο ένας τον άλλον χωρίς φόβο και καχυποψία. Χρειάζεται σεβασμός στη διαφορετικότητα και στον πολιτισμό των άλλων. Το θέμα δεν είναι ποιος πολιτισμός θα απομοιώσει τον άλλο ή

ποια οικονομικά συμφέροντα θα επικρατήσουν, αλλά πώς θα μπορέσουμε στην εποχή μας να δούμε τον πλανήτη μας σαν το κοινό μας σπίτι. Όταν καταργηθεί η διαχωριστική γραμμή μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, όταν οι Παλαιστίνιοι αποκτήσουν την πατρίδα τους, όταν στην Ασία, στην Αφρική και στη Νότια Αμερική υπάρξουν δημοκρατικά καθεστάτα, τότε θα γίνει το πρώτο βήμα για να έρθουν στην επικαιρότητα οι πρωτοβουλίες των λαών με σκοπό την κοινωνία των εθνών της ισότητας, της φιλίας και της αλληλεγγύης.

Είναι καιρός να διαλέξουμε τι θέλουμε. Την κοινωνία των πολιτών πρώτης και δεύτερης κατηγορίας; Την κοινωνία των εθνών που συγκρούονται για γεωπολιτικά συμφέροντα; Προτιμούμε να θυσιάσουμε τις ηθικές αξίες μας χάριν του ατομικού μας συμφέροντος; Κατηγορηματικά πρέπει να απαντήσουμε, όχι. Εμείς θέλουμε να έχουμε όλοι ίσα δικαιώματα και ίσες ευκαιρίες και να μεγαλώσουμε την σπουδαιότητά μας μέσα από την προσφορά και την επικοινωνία. Να κοιτάζουμε, επιτέλους, τον άνθρωπο. Να έχουμε φίλους και προπαντός να μη χάσουμε τη ψυχή μας. Να στεγάσουμε τα όνειρά μας σε κοινωνία ελεύθερη με ίσα δικαιώματα και χωρίς αποκλεισμούς. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής από τον Καναδά και από την Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων Ελένη-Σταυρούλα Δρακοπούλου.

ΕΛΕΝΗ-ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Καναδάς – Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας, κύριε Πρωθυπουργέ, κύριε Πρόεδρε της Βουλής, κυρίες και κύριοι, αγαπητοί φίλοι και φίλες Έφηβοι Βουλευτές και λοιποί εκπρόσωποι του πολιτικού βίου, λέγομαι Δρακοπούλου Ελένη-Σταυρούλα και έρχομαι από το ελληνικό Γυμνάσιο-Λύκειο «Αριστοτέλης» του Μόντρεαλ του Καναδά.

Αρχίζοντας, θέλω να σας ευχαριστήσω, κύριε Πρόεδρε της Βουλής, για την πρωτότυπη ιδέα που είχατε να δημιουργήσετε τη «Βουλή των Εφήβων». Είναι πρωτόγνωρη εμπειρία για κάθε έφηβο που λαμβάνει μέρος. Το θέμα στο οποίο θα αναφερθώ είναι το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν τα περισσότερα Ελληνόπουλα του Αποδήμιου Ελληνισμού. Από μικρή, σαν Ελληνόπουλο του εξωτερικού αισθανόμουν τυχερή, διότι είχα την ευκαιρία να πάω σε δίγλωσσο ελληνικό σχολείο. Ακόμη και σήμερα είμαι χαρούμενη που μπορώ να συνεχίσω τα Σάββατα τα μαθήματα στο Γυμνάσιο-Λύκειο «Αριστοτέλης».

Όμως, χρειάστηκε χρόνος για να καταλάβω ότι ήμουν πραγματικά προνομούχος που είχα μια τέτοια ευκαιρία στη ζωή μου. Έχω αρκετούς φίλους και φίλες που δεν ξέρουν καν τη μητρική τους γλώσσα, τη γλώσσα της χώρας καταγωγής τους. Πολύ περισσότερο δεν γνωρίζουν την ιστορία τους.

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

Οι γονείς αυτών παιδιών δεν έκαναν καμιά προσπάθεια να κρατήσουν την επαφή με τη γλώσσα τους ούτε καν μέσα στην οικογένεια. Με αυτό τον τρόπο χάνεται η ταυτότητά μας στο εξωτερικό. Δυστυχώς, αρκετοί συμμαθητές μου στο ελληνικό σχολείο δεν έχουν συνειδητοποιήσει πόσο τυχεροί είναι που έχουν την ευκαιρία να φοιτούν εκεί. Δεν μπορούμε, όμως, να πούμε ότι το λάθος είναι ολοκληρωτικά δικό τους. Πρώτον, βρισκόμαστε πολλές ώρες στο καναδικό σχολείο και όταν πηγαινούμε στο σπίτι, έχουμε πάλι διάβασμα.

Όταν έρχεται το Σάββατο, αντί να ξεκουραστούμε, όπως οι άλλοι συμμαθητές μας, πάλι ξυπνάμε νωρίς για να πάμε στο ελληνικό σχολείο. Δεν υπάρχει πάντα ενθουσιασμός για τα αρχαία ελληνικά ή τα θρησκευτικά. Όποιος έχει βρεθεί σε μια τέτοια θέση, μάλλον έχει νιώσει παρόμοιο συναίσθημα.

Δεύτερον, οι μαθητές έχουν δυσκολία να καταλάβουν τη γλώσσα, επειδή το επίπεδο των εκπαιδευτικών βιβλίων είναι για παιδιά που ζουν στην Ελλάδα, μιλούν, γράφουν και διαβάζουν την ελληνική γλώσσα καθημερινά, όχι κάθε Σάββατο όπως εμείς στον Καναδά.

Η επαφή μας με την καναδική κοινωνία, που είναι πολυεθνική, είναι καθαρά με τη γλώσσα της χώρας. Η χρήση της ελληνικής γλώσσας περιορίζεται εν μέρει στο σπίτι και στο ελληνικό σχολείο.

Θα ήθελα να κάνω μία πρόταση που μπορεί να βοηθήσει το πρόβλημά μας. Προτείνω να μας εφοδιάσετε με σχολικά βιβλία προσαρμοσμένα στις ανάγκες και τις δυνατότητές μας. Επιπλέον, θα ήταν καλό για μας να είχαμε στα χέρια μας κατάλογο με προτεινόμενα από το κράτος εξωσχολικά βιβλία, έτσι ώστε να μη χαθεί η επαφή μας με τη μητρική μας γλώσσα. Αυτά τα λίγα ζητώ.

Τέλος, ήθελα να πω στους αγαπητούς μου φίλους Έφηβους Βουλευτές ότι θα θυμάμαι πάντα αυτές τις λίγες ημέρες που ήμασταν μαζί, την καλοσύνη και την αγάπη που μου έδειξαν και ότι για πρώτη φορά στη ζωή μου μου δόθηκε η ευκαιρία να αισθανθώ ειλικρινά σαν Ελληνίδα της Ελλάδας. Γι' αυτό σας σέβομαι, σας εκτιμώ και θα σας αγαπώ για πάντα.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Γιώργος Ζαφείρης από το Νομό Τρικάλων και την Επιτροπή Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΖΑΦΕΙΡΗΣ (3ο Ενιαίο Λύκειο Τρικάλων): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Βουλής, αγαπητές φίλες και φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, ένα από τα μείζονα προβλήματα στο δρόμο για την ευρωπαϊκή ενοποίηση, μετά την ίδια την απόφαση είναι ο ρόλος των εθνικών ταυτοτήτων. Για το θέμα αυτό έχουν διατυπωθεί πολλές απόψεις συμπεριλαμβανομένων ακόμα και των πιο ακραίων, όπως π.χ. πλήρης διαγραφή

των εθνικών συνειδήσεων και τη δημιουργία μιας νέας.

Δυστυχώς, τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας γίνεται προσπάθεια από πολλούς φορείς νέας τεχνητής και ως ένα βαθμό πλαστής εθνικής συνείδησης. Γίνεται ένα είδος υποχρεωτικού και λανθασμένου κατά κάποιο τρόπο εξευρωπαϊσμού σε βάρος της εθνικής μας ταυτότητας. Πολλές φορές στο παρελθόν επιχειρήθηκε η αντίστοιχη δημιουργία νέας τεχνητής ταυτότητας σε άλλες χώρες, όμως τα αποτελέσματα ήταν αντίθετα οδηγώντας σε αιματηρές συγκρούσεις τους λαούς.

Η ενοποιημένη Ευρώπη, μια νέα πολιτική κατάσταση για όλους δεν μπορεί παρά να διέπεται από κλίμα φιλίας, ενότητας, αδελφοσύνης και ειρήνης μεταξύ των λαών της. Μόνο έτσι, θα υπάρξει ευμάρεια και ανάπτυξη σε όλους τους τομείς. Όμως, η διαφορετική ιδιοσυγκρασία του κάθε λαού, η ξεχωριστή ιστορία και οι αγώνες του κάθε ευρωπαϊκού έθνους, καθώς τα ήθη και η γλώσσα θα πρέπει να είναι σεβαστά από όλους.

Η Ευρώπη, η ήπειρος που έθεσε τα πολιτισμικά θεμέλια του κόσμου, χωρίς τους πολιτισμούς και την ιστορία της θα έμοιαζε με γίγαντα στηριζόμενο σε γυάλινα πόδια. εύκολα θα κατέρρεε και ό,τι όλοι οι πολίτες ονειρευτήκαμε θα αποδεικνυόταν μάταιο. Όμως, και οι άλλοι οι πολίτες του κόσμου την βλέπουν ως τη μόνη σοβαρή δύναμη που θα μπορούσε να αντισταθεί στην επιβολή της παγκόσμιας μονοκρατορίας. Δεν πρέπει να τους απογοητεύσουμε. Εδώ, όμως, μπαίνει θέμα δημοκρατικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πώς μπορεί να γίνει η ενοποίηση σε όλους τους τομείς; Ένα ουσιαστικά ενιαίο κράτος, χωρίς όμως να ερωτηθούν οι πολίτες για τη μορφή που θα έχει και για τα άλλα κρίσιμα θέματα που αφορούν το μέλλον του.

Βέβαια, μετά τη σύνταξη του προσχεδίου για το νέο Σύνταγμα της Ευρώπης η ανάγκη δημοψηφίσματος για την έγκρισή του ή μη κρίνεται επιτακτική. Ιδιαίτερα δε η έμμεση εκλογή της συντακτικής επιτροπής αφήνει πολλά ερωτηματικά για τη δημοκρατικότητα των θεσμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ήπειρος που γέννησε τη δημοκρατία πρέπει να παραμείνει παράδειγμα δημοκρατικότητας. Έχοντας τα συμφέροντα και τις αποφάσεις των πολιτών της ως πρωταγωνιστικό στοιχείο της πολιτικής της ζωής.

Ακόμα, πρέπει να υπάρχει ισονομία, αυτονομία και δυνατότητα ειρηνικής αποχώρησης κάθε έθνους. Μόνο έτσι, θα είναι δυνατή η διοίκηση ενός γιγαντιαίου και πολυεθνικού κράτους, αποφεύγοντας παράλληλα τα θλιβερά παραδείγματα του παρελθόντος αλλά και σύγχρονων πολυεθνικών κρατών.

Όσον αφορά το προσχέδιο του Ευρωπαϊκού Συντάγματος θεωρώ λανθασμένη την τελική μη αναφορά στο προοίμιό του για τον ελληνικό πολιτισμό, που επηρέασε βαθύτατα,

ανεξαιρέτως, όλες τις πτυχές της ευρωπαϊκής σκέψης και ζωής, και του χριστιανισμού, στον οποίο ανήκει το συντριπτικά πλειοψηφικό κομμάτι των Ευρωπαίων, η διδασκαλία του οποίου διέπει τις περισσότερες των ενεργειών τους.

Πολλές, βέβαια, ήταν οι δικαιολογίες που προβλήθηκαν από τους συντάκτες του προσχεδίου, όμως πιστεύω πως είναι κενές, αφού η ουσιαστική προσφορά και επιρροή των παραπάνω στη γηραιά ήπειρο είναι από όλους αδιαμφισβήτητη και αναγνωρισμένη.

Κλείνοντας και συνοψίζοντας θα παρομοίαζα τη μέλλουσα Ευρώπη των ονείρων μου με ένα μεγάλο και όμορφο μπουκέτο διαφορετικών λουλουδιών, που το κάθε ένα συμβάλλει εξίσου με τη διαφορετικότητά του στον σχηματισμό και στην αρτιότητα.

Ευχαριστώ.

(Χειροροσθήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Η Έφηβος Βουλευτής από το Νομό Ηλείας Βασιλική Δελέγκου, από την Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΔΕΛΕΓΚΟΥ (Νομός Ηλείας - 20 ΤΕΕ Πύργου): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Βουλής, αγαπητοί φίλοι και φίλες, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, πριν αρχίσω, θα ήθελα να εκφράσω τη βαθιά μου λύπη για τον Αντώνη Σαμαράκη, που σήμερα μας βλέπει από κάπου εκεί ψηλά.

Το θέμα για το οποίο θα μιλήσω είναι η γεωργία. Δεν είμαι βουτυρόπαιδο της Πολιτείας, κι έτσι μπορώ και γράφω για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν στην αγροτική περιοχή που ζω. Ο σκοπός που με οδήγησε να γράψω την έκθεση και να έλθω εδώ σήμερα είναι γιατί ήθελα να ανέβω στο Βήμα και να φωνάξω εγώ για τους ασήμαντους αγρότες που η φωνή τους δεν ακούγεται πουθενά. Τα προβλήματά μας είναι πολλά. Εγώ θα αναφέρω τα σημαντικά που βιώνω καθημερινά.

Ένα φλέγον ζήτημα που απασχολεί τους γονείς και εμάς τα παιδιά είναι ο κανονισμός της σταφίδας, που υποχρεώνει τους αγρότες να πωλούν τη σταφίδα πριν καλά καλά ωριμάσει στον έμπορο, με όποια τιμή θελήσει αυτός και όποτε κρίνει αυτός να δίνει τα λεφτά στους αγρότες. Αυτό είναι δυνατόν; Είναι δυνατόν να γινόμαστε ζητιάνοι με τα ίδια μας τα λεφτά;

Οι γονείς μας φωνάζουν καθημερινά να διαβάσουμε, ώστε έτσι να περάσουμε κάπου και να φύγουμε μακριά από το χωριό, γιατί δεν υπάρχει ζωή. Φαίνεται στα μάτια τους ότι έχουν κουραστεί.

Είμαι δεκαεπτά ετών και ποτέ δεν έχω δει καμία σημαντική απόφαση που να αφορά τη γεωργία και γενικά τους αγρότες. Η γεωργία είναι σημαντική για το κράτος, αφού απ' αυτήν τρέφονται σχεδόν όλοι οι Έλληνες. Βέβαια, η σταφίδα μπορεί να μην είναι πρώτη σε κατανάλωση, όμως γίνονται εξαγωγές της με τριπλάσια τιμή απ' ό,τι την πωλούν

οι αγρότες. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι αγρότες, αυτοί οι ασήμαντοι άνθρωποι, όπως τους ονομάζουν τα μεγάλα κεφάλαια, να πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης και λίγοι να πλουτίζουν με τον κόπο και τον πόνο των πολλών.

(Χειροροσθήματα)

Ορισμένοι αγρότες δίνουν τα προϊόντα τους σε πολύ χαμηλή τιμή, γιατί δεν έχουν άλλα περιθώρια. Έτσι, αναγκάζονται να κάνουν και άλλες διάφορες δουλειές, που δεν είναι της ειδικότητάς τους, για να μπορέσουν να ζήσουν την οικογένειά τους. Βέβαια, υπάρχουν οι επιδοτήσεις, μόνο που αυτές είναι τόσο χαμηλές που δεν φτάνουν για να αγοραστούν τα φυτοφάρμακα της επόμενης χρονιάς.

Όπως προείπα, ζω σε ένα χωριό. Η σχολή που πηγαίνω είναι στην πόλη. Εκεί έχω αρκετούς φίλους με τους οποίους έχουμε μεγάλες διαφορές. Οι γονείς τους είναι μισθωτοί κι αυτοί έχουν όλα όσα θελήσουν, κάτι που εμείς τα παιδιά των αγροτών αδυνατούμε να έχουμε, κι έτσι προσπαθούμε να πετύχουμε το στόχο που έχουμε βάλει στη ζωή μας, χωρίς να γινόμαστε απαιτητικοί. Μου αρέσει το χωριό, μου αρέσει η φύση. Αν μείνω στο χωριό, θα πρέπει να ασχοληθώ με τη γεωργία, κάτι που δεν μου αρέσει κάτω απ' αυτές τις συνθήκες. Αν, λοιπόν, γίνει κάτι όσον αφορά τη γεωργία, ίσως μείνω στο χωριό και καλλιεργήσω κι εγώ τη γη, όπως κάνουν οι γονείς μου.

Σας ευχαριστώ που με ακούσατε. Ελπίζω να ευαισθητοποιηθούν οι καρδιές των πολιτικών και να κάνουν κάτι σύντομα όσον αφορά τη γεωργία.

(Χειροροσθήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Η αξία αυτών που λέμε δεν κρίνεται από τον τόνο της φωνής μας. Και πρέπει να ξέρουμε, επίσης, ότι και αυτά που λέμε και ο τρόπος που τα λέμε κρίνεται και αυτός.

Σας παρακαλώ πάρα πολύ στο Βήμα να είστε, όπως θα πρέπει κανείς να είναι. Να διατυπώνει τις απόψεις του χωρίς κραυγές που δεν προσθέτουν τίποτα σε αυτά που λέει.

Επίσης, θα παρακαλέσω οι εκδηλώσεις να είναι αυτές που επιθυμείτε, της κατάφασης ή της σιωπής, όχι της αποδοκιμασίας σε καμία περίπτωση. Θερμά σας παρακαλώ, η εικόνα αυτής της διαδικασίας δεν είναι υπόθεση ούτε δική μου ούτε καθενός από σας. Είναι υπόθεση χιλιάδων παιδιών που διατύπωσαν με αγωνία σε κάποιες εργασίες τους τις απόψεις τους και που δεν είναι σήμερα εδώ.

Ελπίζω αυτήν τη φορά να είμαι κατανοητός και να μην χρειαστεί να επανέλθω. Αυτό έχει να κάνει και με τις επιθυμίες γονιών ή άλλων προσώπων που θα ήθελαν η άποψή τους να ακουστεί από αυτό το Βήμα με τον τρόπο και τον τόνο που αυτοί θα ήθελαν. Νομίζω ότι όλοι συμφωνούμε ότι θέλουμε να ακούμε τις σκέψεις και τη φωνή των παιδιών και κανενός άλλου είτε μας αρέσει αυτό που θα πουν είτε δεν μας αρέσει.

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

Το λόγο έχει η Σοφία Θανασούλα, Έφηβος Βουλευτής της Β' περιφέρειας Αθήνας από την Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων.

(Χειροκροτήματα)

ΣΟΦΙΑ ΘΑΝΑΣΟΥΛΑ (Β' Αθήνας – 2ο Ενιαίο Λύκειο Αλίμου): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Βουλής, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, κυρίες και κύριοι, σε λίγους μήνες το έτος 2004 θα είναι γεγονός. Ολυμπιακοί Αγώνες, φώτα, διασημότητες, διακρίσεις. Άνθρωποι ανεξαρτήτου χρώματος και θρησκείας θα ανεβαίνουν στο βάθρο.

Τι υπάρχει, όμως, πίσω από τις κάμερες και τη λάμψη; Είναι όλα τόσο αγγελικά πλασμένα για τους νέους; Η γενιά μας έχει στόχους, έχει προσδοκίες; Είναι ανοικτή απέναντι στις αλλαγές και τη διαφορετικότητα; Και βέβαια όχι. Ο ρατσισμός στις μέρες μας είναι ένα αρκετά έντονο φαινόμενο. Ρατσισμός απέναντι στους άρρωστους, στους οικονομικούς μετανάστες, στους ψυχολογικά διαταραγμένους και τέλος ρατσισμός απέναντι στους χρήστες ουσιών. Αυτό το τελευταίο αποτελεί προκατάληψη. Πρόκειται για ένα κατ'ολοκλήρωτο παλαιότερων εποχών και σκουριασμένων αντιλήψεων.

Οι περισσότεροι από μας στο άκουσμα της λέξης «ναρκομανής» φανταζόμαστε ένα σκελετωμένο εικοσάρη, βρώμικο και αξύριστο. Φοράει ένα σκισμένο μπλου τζιν και έχει σκουλαρίκι στο φρύδι. Τα μάτια του είναι κατακόκκινα, προσημένα. Με φωνή βαριά και συγχρόνως τρεμάμενη ζητιανεύει για τη δόση του στην πλατεία Βάθης. Αυτή είναι η μια όψη του νομίματου.

Υπάρχει, όμως, και η δεύτερη πιο δελεαστική και πιο όμορφη από την προηγούμενη. Θαμπώνει με τη λάμψη της όσους δεν ξέρουν και αυτοί την ακολουθούν πιστά στις πλασματικές ουτοπίες που τους οδηγεί.

Εδώ μπαίνει το θέμα της πρόληψης και της ενημέρωσης. Ειδικό μάθημα στα σχολεία, ευρύτερη διαφήμιση των κέντρων απεξάρτησης, ομιλίες απεξαρτημένων ατόμων είναι μόνο μερικές από τις λύσεις. Το σύστημα υγείας θα έπρεπε να αναλάβει να κατασκευάζει και να παρέχει στους τοξικομανείς τη δόση τους έναντι μικρής αμοιβής. Έτσι, η παρασκευή χημικών ουσιών, όπως η κοκαΐνη και τα ecstasy, θα είναι ελεγχόμενη. Επίσης, θα σταματήσει με αυτό τον τρόπο η εκμετάλλευση των εξαρτημένων ατόμων από επιτήδειους και διάφορα κυκλώματα. Οι χρήστες πρέπει, επιτέλους, να διαφοροποιηθούν από τους εμπόρους ναρκωτικών.

Το πιο σημαντικό, όμως, είναι όλοι ανεξαρτήτως οι έμποροι να καταδικάζονται σε ισόβια δεσμά. Είναι δολοφόνοι και δεν τους αξίζει κανένα απολύτως ελαφρυντικό. Το ότι σκοτώνουν με το γάντι δεν κάνει το έγκλημά τους λιγότερο στυγερό και αποτρόπαιο. Ακόμη και τότε, όμως, τα δακτυλικά τους αποτυπώματα μένουν και μένουν για πάντα. Μένουν κλειδωμένα μέσα στις πληγωμένες και ευαίσθητες καρδιές αυτών που χάθηκαν. Μένουν πάνω στα μαύρα ρούχα των

μανάδων τους. Και ακόμη χειρότερα μένουν μέσα στα αθώα ματάκια των μικρότερων αδελφών τους που ρωτούν με απορία: «Γιατί μαμά;». «Θα αργήσει να γυρίσει;» Άντε τώρα να του εξηγήσεις εσύ πού πήγε εκείνο το βράδυ ο Δημήτρης.

-«Είχε ραντεβού με το θάνατο, αγόρι μου, και μάλλον θα ξέχασε να γυρίσει.» Ξέχασε, όμως, και πως κάποιος εδώ κάτω τον περιμένουν, πως τον ζητούν, πως κλαίει και δεν μπορούν να καταλάβουν ακόμη το γιατί. Γιατί, ρε Δημήτρη; Γιατί;

(Χειροκροτήματα)

Και σας ρωτώ: Μπορείτε εσείς, που κάθεστε απέναντί μου, να μου φέρετε πίσω τους φίλους μου; Γιατί, όμως, δεν κάνετε κάτι; Γιατί δεν κινητοποιήστε; Γιατί η Πολιτεία αδιαφορεί μπροστά σε ένα τόσο σοβαρό ζήτημα; Γιατί η Ελληνική Αστυνομία, ενώ ξέρει, δεν κάνει τίποτα;

Έλεος! Φτάνει πια! Ας μην σκοτώνουμε άλλο τους φίλους μας, τα παιδιά μας, τους ίδιους μας τους εαυτούς!

Όμως, όλα αυτά είναι κραυγές που σχίζονται στα δύο τη νύχτα και έπειτα χάνονται στο κενό. Αυτήν τη φορά δεν θα παραδοθούμε. Τουλάχιστον όχι έτσι. Όχι πριν δώσουμε τη δική μας μάχη. Αυτήν τη στιγμή δεκάδες παιδιά βρίσκονται λίγα μέτρα παρακάτω και ζητιανεύουν. Εκ πρώτης όψης φαίνεται ότι ζητούν χρήματα για τη δόση τους. Αν πλησιάσεις, όμως, και κοιτάξεις κάτω από τη μάσκα που κρύβει τα παιδικά τους πρόσωπα, θα δεις ότι ζητούν λίγη στοργή, λίγη αγάπη, πολλή βοήθεια και μια ελπίδα: το πράσινο φως, για να αρχίσουν πάλι από την αρχή.

Την επόμενη φορά, λοιπόν, που θα δεις ένα τέτοιο άτομο στο δρόμο σου, μη σκύβεις το κεφάλι και προσπεράσεις. Κάποιος εκεί έξω σε χρειάζεται. Ζητάει μόνο ένα ενθαρρυντικό βλέμμα, ένα ζεστό χαμόγελο και μια δεύτερη ευκαιρία για ζωή. Τώρα πια δεν είναι επιλογή τους. Είναι επιλογή μας. Θα τους βοηθήσουμε ή θα τους σκοτώσουμε; Όχι άλλη άγνοια! Όχι άλλη αδιαφορία! Ας ανοίξουμε τα μάτια και ας δούμε την πραγματικότητα, όσο σκληρή και αν είναι!

Οι παρωπίδες, ο ρατσισμός, η περιθωριοποίηση των τοξικομανών δεν μας προφυλάσσει από τα ναρκωτικά. Όλοι αυτοί που μπλέκουν δεν είναι άγνωστοι. Είναι τα παιδιά της διπλανής πόρτας. Μπορεί να είσαι εσύ. Οι χρήστες είναι κατά κύριο λόγο ευαίσθητα άτομα, που δεν άντεξαν την πίεση και λύγισαν. Λύγισαν και έσπασαν. Είναι παιδιά με όνειρα που δεν πραγματοποιήθηκαν ποτέ. Μόνο έμειναν εκεί, να γεμίζουν τις κρύες νύχτες του χειμώνα, την ώρα που η βροχή χτυπάει το τζάμι και αυτοί κοιτούν το ταβάνι και εύχονται να είχαν φτερά για να πετάξουν μακριά, να γνωρίσουν άλλα μέρη, άλλους τόπους, τόπους όπου δεν θα τους αποφεύγουν ούτε θα τους βάζουν ταμπέλες.

Αυτό τον τόπο μπορούμε να τους τον προσφέρουμε εμείς. Μπορούμε να τους σώσουμε. Ύστερα από χρόνια τα εγγόνα θα λένε περήφανα πως στη γιορτή της 26ης Ιουνίου, που

είναι η μέρα κατά των ναρκωτικών, οι παππούδες τους πολέμησαν στον πόλεμο της ηρωίνης και νίκησαν. Νίκησαν, γιατί ήταν με τους καλούς και έσωσαν χιλιάδες άτομα. Και οι χρήστες είναι άνθρωποι και έχουν τα ίδια ακριβώς δικαιώματα με εμάς. Σκέψου το πριν το απορρίψεις!

Ευχαριστώ πολύ.

(Όρθιοι οι Έφηβοι Βουλευτές χειροκροτούν ζωηρά και παρατεταμένα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής από το Νομό Λαρίσης και από την Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων, Βαία Γούλα.

ΒΑΙΑ ΓΟΥΛΑ (Νομός Λαρίσης – 2ο Εν. Αυκ. Λάρισας): Γεια σας!

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι, Έφηβοι Βουλευτές, υπάρχουν αρκετά προβλήματα στην κοινωνία μας. Όμως, εγώ θα ήθελα να αναφερθώ στην παιδική κακοποίηση, γιατί είναι ένα πολύ σοβαρό αδίκημα, που επιτέλους πρέπει να σταματήσει. Ο αριθμός των κακοποιημένων παιδιών έχει αυξηθεί επικίνδυνα στις μέρες μας, με αποτέλεσμα να είναι σχεδόν το καθημερινό θέμα συζήτησης στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Αυτά τα παιδιά είναι πολλές φορές θύματα των ίδιων τους των γονιών. Είναι αναγκασμένα να βιώνουν καθημερινά τραυματικές εμπειρίες και άθλιες συνθήκες ζωής. Κάποιοι γονείς, επειδή έχουν προβλήματα με τη δουλειά τους, το σύντροφό τους, τα οικονομικά τους και έχουν διάφορα ψυχολογικά προβλήματα, ξεσπάνε στα παιδιά τους, προσπαθώντας να εκτονωθούν, βρίζοντάς τα χυδαία, χτυπώντας τα στα διάφορα σημεία του κορμού τους ή στο κεφάλι τους, προκαλώντας τους μώλωπες, κατάγματα, σπασίματα οστών, θλάσεις και κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις. Αυτό το είδος ανθρώπων έχει φτάσει σε τέτοιο σημείο χτυπώντας βάνουσα τα ίδια τους τα παιδιά, που είναι σάρκα από τη σάρκα τους, ξέροντας ότι δεν έχουν τη δύναμη να υπερασπιστούν τον εαυτό τους.

Επίσης, η κακοποίηση αφήνει προβλήματα στην ψυχολογία του παιδιού, στην επικοινωνία με τους άλλους ανθρώπους, κάνοντας το παιδί να έχει το αίσθημα της απόρριψης και της μοναξιάς, μιας και από ντροπή δεν μπορεί να εκμυστηρευθεί το πρόβλημά του σε άλλους ανθρώπους, με αποτέλεσμα να νιώθει κατώτερο, όταν βρίσκεται ανάμεσα σε παρέες, με τη μόνη σκέψη που του έχει γίνει μόνιμη ιδέα: Γιατί να μην ήμουν στη θέση αυτού του παιδιού;

Αυτοί οι γονείς που χτυπούν ανελέητα τα παιδιά τους δεν τους έχουν δείξει ποτέ αγάπη, ούτε ενδιαφέρονται γι' αυτά, αφού μετά από αναπηρίες που τους προκαλούν οι ίδιοι τα εγκαταλείπουν στα ορφανοτροφεία, βυθίζοντάς τα στην εγκατάλειψη.

Πιστεύω ότι αυτά τα παιδιά πρέπει να ζήσουν ένα καλύτερο αύριο, γιατί η ζωή δεν σημαίνει πόνος, η ζωή δεν δά-

κρυ, πίκρα, δυστυχία. Σημαίνει χαρά, σημαίνει αγάπη, αγάπη για εμάς τους ίδιους. Δεν πρέπει να γυρνάμε την πλάτη μας σε αυτά τα παιδιά, γιατί με αυτή την κίνηση τους κλείνουμε όλες τις πόρτες, τους στερούμε τη δίψα για τη ζωή και τον αγώνα για ένα καλύτερο αύριο.

Γι' αυτό, λοιπόν, το κράτος και εμείς οι ίδιοι πρέπει να κινητοποιηθούμε, παίρνοντας δραστικά μέτρα, τα οποία θα λύσουν μια για πάντα αυτό το κοινωνικό πρόβλημα. Πρέπει να τοποθετηθούν ψυχολόγοι στα σχολεία, οι οποίοι θα βοηθούν το παιδί να εκφράζει τα συναισθήματά του χωρίς φόβο. Πρέπει οι ψυχολόγοι να έρχονται σε συνεχή επαφή με τα παιδιά, ούτως ώστε, αν αντιληφθούν κάποιο πρόβλημα, να δράσουν αποτελεσματικά. Αν, δηλαδή, το παιδί ζει άθλιες καταστάσεις, τότε να πληροφροούνται οι αρμόδιοι, οι οποίοι θα επιβάλουν κυρώσεις στους κακοποιούς, όπως, παραδείγματος χάρη, χρόνο φυλάκισης, κλήση σε ανώτερα γραφεία, για να απολογηθεί ο κακοποιός. Και αν μετά από όλα αυτά συνεχίζει, τότε το παιδί θα απομακρύνεται σε φιλικά ιδρύματα παρόμοια με το «Χαμόγελο του Παιδιού», για μια καλύτερη ζωή. Πρέπει να φτιαχτούν περισσότερα ιδρύματα παρόμοια με το «Χαμόγελο του Παιδιού», αρκετά αξιοπρεπή, ώστε εκεί τα παιδιά να βρίσκουν γαλήνη και ηρεμία.

Γι' αυτό, λοιπόν, πρέπει να βοηθήσουμε όλοι: εγώ, οι άνθρωποι της διπλανής πόρτας και εσείς οι Υπουργοί, που έχετε την εξουσία στα χέρια σας. Γιατί, θυμηθείτε πως κάποτε ήσασταν και εσείς παιδιά, με προσδοκίες και όνειρα για το μέλλον σας. Και σίγουρα αυτά τα όνειρα δεν θα επιτρέπατε σε κανέναν να σας τα κάνει εφιάλη. Γι' αυτό κάνω θερμή παράκληση: ας μην τα παρατάμε. Να φωνάζουμε την αλήθεια, έστω και αυτή πονάει, άσχετα από το αν οι Υπουργοί αδιαφορούν και απομακρύνονται από τα προβλήματα των νέων, με μόνο τους ενδιαφέρον την είσπραξη των φόρων και την απόκτηση της μεγαλύτερης καρέκλας, ενώ θα μπορούσαν να ασχοληθούν με θέματα κοινωνικών υποθέσεων.

Ας παλέψουμε για μια καλύτερη Ελλάδα, τη δική μας Ελλάδα και το δικό μας αύριο.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει η Ελένη Ιωάννου, Έφηβος Βουλευτής από το Σουδάν και την Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης.

(Χειροκροτήματα)

ΕΛΕΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ (Σουδάν – Λύκειο Χαρτούμ): Κύριε Πρόεδρε της Βουλής των Ελλήνων, αγαπητοί φίλοι και συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, κυρίες και κύριοι, πρώτα απ' όλα θα ήθελα να εκφράσω τη μεγάλη μου χαρά, που βρίσκομαι σήμερα εδώ ανάμεσά σας, εκπροσωπώντας το σχολείο του Σουδάν, αλλά και ολόκληρη την Αφρική και, έτσι, μπορώ να μιλήσω για κάποια από τα προβλήματα που απασχολούν τα παιδιά του Τρίτου κόσμου.

Πέντε χρόνια πριν, αν καλούμην να αναπτύξω ένα θέμα σχετικό με τον Τρίτο κόσμο, θα έπρεπε να προσπαθήσω πολύ, για να μπορέσω να σηματοποιήσω την έννοια αυτή στο μυαλό μου ή για να φανταστώ ακόμη εικόνες απ' αυτό τον «αδύναμο γίγαντα». Αυτό συμβαίνει, φαντάζομαι, στους περισσότερους οι οποίοι δεν είχαν τη δυνατότητα να γνωρίσουν από κοντά χώρες και λαούς του λεγόμενου Τρίτου κόσμου. Οι εμπειρίες μου, όμως, οι πλέον πραγματικές συνθήκες ζωής που βιώνω καθημερινά σε κράτη όπως το Κονγκό, η Αιθιοπία και το Σουδάν, δεν αφήνουν περιθώρια για ρομαντικές απόψεις ή ιδεολογήματα θεωρητικού τύπου, πολύ περισσότερο δεν αφήνουν περιθώρια για αδιαφορία.

Είναι πραγματικά δύσκολο σε λίγες γραμμές να χωρέσει ο φυσικός πλούτος, η ομορφιά αυτών των περιοχών, καθώς και η καλοσύνη και ο πολιτισμός των κατοίκων τους. Επίσης, δύσκολο είναι να διανοηθεί ή να περιγράψει κανείς τη φτώχεια, την αδικία, την παντελή έλλειψη σεβασμού προς τον άνθρωπο και τη φύση, προς τη ζωή και την υγεία. Εικόνες παιδιών που αναγκάζονται να εργαστούν σε ιδιαίτερα σκληρές συνθήκες, χωρίς να διανοούνται καν το δικαίωμα στη μόρφωση, χωρίς να διεκδικούν τα πλεονεκτήματα, τον αυθορμητισμό και την ελαφρότητα της παιδικής και εφηβικής ηλικίας, με μόνο μέλημα την εξασφάλιση της τροφής για τα ίδια και τις οικογένειές τους, παιδιά χωρίς προοπτική, χωρίς σχέδια για το μέλλον και την εξέλιξή τους, παιδιά με μάτια εκφραστικά που σε καλούν όχι να τα λυπηθείς, μα να τα θαυμάσεις ή να τους απλώσεις το χέρι σου και να σταθείς δίπλα τους.

Κάποιες φορές ενδεχομένως να διακρίνεται εχθρότητα ή κακία στη συμπεριφορά τους απέναντι σε ανθρώπους άλλων κοινοτήτων. Μα δεν πρέπει κανείς να ερμηνεύει αυτήν τη στάση σαν απόδειξη της ψυχικής και πνευματικής κατωτερότητας των Αφρικανών, μα σαν ξεχειλίσιμα της αγανάκτησής τους από τους συνεχείς εξευτελισμούς, καταπατήσεις και την άκρατη εκμετάλλευση των ίδιων και των φυσικών πόρων της γης τους.

Κάνουν πραγματικά εντύπωση στον καθένα οι έντονες αντιθέσεις που συναντά κανείς στις χώρες του Τρίτου κόσμου: οι τεράστιες φυσικές πηγές πλούτου από μια, η φτώχεια και η οικονομική εξαθλίωση από την άλλη. Τα ολοκληρωτικά, σκληρά και ανελεύθερα καθεστώτα από τη μια, η ανεπιτήδευτη έκφραση των απλών ανθρώπων από την άλλη. Οι πόλεμοι, η κακοποίηση, η λαθρομετανάστευση από τη μια, η ζωντάνια και η ενεργητικότητα των ανθρώπων από την άλλη. Οι ασθένειες που μασιτίζουν μικρούς και μεγάλους από τη μια, η εξοικείωση με το φυσικό τους περιβάλλον από την άλλη.

Τότε, λοιπόν, γιατί όσοι γνωρίζουν και έχουν τη δύναμη να επέμβουν για να αλλάξουν αυτήν τη δυσάρεστη εικόνα δεν το κάνουν; Γιατί αφήνουν στην καλύτερη περίπτωση να

διαιώνίζονται τα προβλήματα, ενώ στη χειρότερη οι ίδιοι τα επιδεινώνουν και δημιουργούν νέα; Αφού είναι στο χέρι των ισχυρών η λύση, γιατί δεν την δίνουν; Είναι η αδιαφορία τους τόσο μεγάλη ή τα συμφέροντα που εξυπηρετούνται απ' αυτήν τους τη στάση είναι τεράστια για μία ελίτ ανθρώπων και κοινωνιών;

Μπροστά σ' αυτή την πραγματικότητα το σύνολο της ανθρωπότητας καλείται να πάρει θέση ενεργά. Η συνειδητοποίηση αυτής της κατάστασης που χαρακτηρίζεται από αδικία και ανισότητα είναι το πρώτο βήμα για τον καθένα μας, είναι το φρένο για τη βία, την εγληματικότητα και την τρομοκρατία που ενδεχομένως να πλήξουν τον πλανήτη από τη συσσώρευση άφθονων προβλημάτων. Η ενεργός συμμετοχή όλων των πολιτών στο μέτρο των δυνατοτήτων του καθενός είναι η απάντηση που καθημερινά πρέπει να δίνουμε. «Γιατροί χωρίς σύνορα», έρανοι, ανθρωπιστικές οργανώσεις, δραστηριότητες των πνευματικών ανθρώπων και καλλιτεχνών είναι μόνο κάποιες από τις ενέργειες που αναπτύσσουν συνάνθρωποί μας σε παγκόσμιο επίπεδο. Γιατί όχι και εμείς με τις φρέσιες και πρωτοπόρες ιδέες μας; Τελικά, για την κατάσταση αυτή ευθυνόμαστε όλοι που δεν αντιδρούμε δυναμικά, απλά λυπόμαστε, αλλά δεν κάνουμε τίποτα. Προσωπικά δεν λυπάμαι για τις χώρες που γνώρισα και για τις καταστάσεις που έζησα, πονάω γι' αυτές.

Επίσης, θα ήθελα να αναφερθώ και στις υποτροφίες που πρέπει να δίνονται στους Έλληνες μαθητές της Αφρικής, δίνοντάς τους έτσι την ευκαιρία για ένα καλύτερο μέλλον.

Στο τέλος αυτής της εισήγησης, κύριε Πρόεδρε, θα κλείσω με τους στίχους του μεγάλου Έλληνα ποιητή Οδυσσέα Ελύτη: «Μη παρακαλώ σας, μη λημονάτε τη χώρα μου». Σας παρακαλούμε, λοιπόν, να μην μας ξεχάσετε και να σταθείτε πλάι μας, γιατί, όπως λέει και ο έτερος των μεγάλων ποιητών ο Γιώργος Σεφέρης, «αλλιώς το βασίλειο της Κομαγηνής θα σβήσει και θα λημονηθεί».

Ο Ελληνισμός μεγαλούργησε στο εξωτερικό. Βοηθήστε τον να δείξει πάλι το μεγαλείο του. Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής του Νομού Λέσβου και της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων Ειρήνη Κέρμαλη.

ΕΙΡΗΝΗ ΚΕΡΜΑΛΗ (Νομός Λέσβου): Κύριε Πρόεδρε της Βουλής, κυρίες και κύριοι, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, αιώνια έφηβε που βρίσκεσαι και θα βρίσκεσαι μαζί μας, σύμφωνα με τον Αδαμάντιο Κοραή, το υπόδουλο έθνος είχε ανάγκη όχι μόνο από σκληρό αγώνα, αλλά και από την κατάλληλη μόρφωση για να πετύχει την απελευθέρωσή του. Μία ανάλογη εκτίμηση της σημασίας της παιδείας θα πρέπει να προσδοκούμε και από τη σύγχρονη ελληνική εκπαίδευση για μία καλύτερη κοινωνία, στην οποία είναι απαραίτητοι οι άνθρωποι που υπάρχουν μέσα τους η ψυχική γαλήνη και ωρι-

μότητα που τους προσέφερε η σωστή επαφή με το σχολείο.

Κατάγομαι από το ακριτικό νησί της Λέσβου και συγκεκριμένα από την Καλλονή.

Κύριε Υπουργέ Παιδείας, ασχοληθείτε περισσότερο με τα σχολεία των ακριτικών περιοχών ενισχύοντας την υλικοτεχνική υποδομή τους, καθώς τα περισσότερα από αυτά μόνο σχολεία ευρωπαϊκής χώρας δεν θυμίζουν. Επίσης, δώστε κίνητρα στους καθηγητές, ώστε να μην θέλουν να αποφύγουν την τοποθέτησή τους σε απομακρυσμένα μέρη. Καλό και όλους εσάς τους υπεύθυνους και αρμόδιους σε θέματα παιδείας να ψάξετε βαθιά μέσα στη συνείδησή σας και μέσα από την αυτοκριτική να κατανοήσετε τις πραγματικές συνέπειες της αδιαφορίας σας και να μειώσετε τη συνεχή και ανούσια κοινωνική προβολή και αυτοπροβολή σας, αντικαθιστώντας την από έργα και υλοποίηση των κατά καιρούς δεσμευσεών σας.

Ίσως, η άποψή μου ότι το σχολείο είναι χάσιμο χρόνου είναι υπερβολική, αλλά υπάρχουν επιχειρήματα που την δικαιολογούν, με κυριότερο αυτό της παραπαιδείας. Το θέμα δεν είναι γιατί να δέχονται οι καθηγητές να παρανομήσουν κάνοντας τα μαθήματα, αλλά γιατί να είναι απαραίτητα αυτά στους μαθητές. Ευτυχώς, στην Καλλονή έχουμε τη δυνατότητα παρακολούθησης φροντιστηριακών μαθημάτων που δεν έχουν, όμως, συμμαθητές που κατάγονται από τα ορεινά χωριά της Λέσβου και αναγκάζονται καθημερινά να κάνουν πολλά χιλιόμετρα. Επιπλέον, είναι κοινή πεποίθηση ότι το ιδιωτικό σχολείο είναι τελικά οικονομικότερο του δημοσίου, λόγω των δυνατοτήτων και των ενασχολήσεων που προσφέρει. Και όλα αυτά, την ώρα που οι υπεύθυνοι από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο προσποιούνται άγνοια για τα 200-300 ευρώ που δίνουν οι γονείς κάθε μήνα για τα φροντιστήρια των παιδιών τους επικαλούμενοι τις πλασματικές στατιστικές που δείχνουν μείωση της παραπαιδείας, τις επισκέψεις τους στα πρότυπα σχολεία και τη δήθεν άψογη λειτουργία του θεσμού της πρόσθετης διδακτικής στήριξης στα χαρτιά και μόνο όμως.

Μήπως η κατάσταση θα άλλαζε αν αρθεί η μονιμότητα των καθηγητών, αρχίσει να λειτουργεί η αξιολόγησή τους και υπάρχουν αυστηρότερες εξετάσεις από και προς κάθε εκπαιδευτική βαθμίδα για τους μαθητές;

Ελπίζουμε στον εκσυγχρονισμό που θα φέρει τους νέους πιο κοντά στην ευρωπαϊκή και παγκόσμια πραγματικότητα και θα σταθεί δίπλα τους χωρίς ταμπού και ψευτοτροπές, αντικαθιστώντας όπου χρειάζεται την οικογένεια, με προγράμματα ενημέρωσης, μάθημα σεξουαλικής αγωγής, κοινωνικούς λειτουργούς και ψυχολόγους σε όλα τα σχολεία για μείωση των εξαρτημένων νέων, των ανεπιθύμητων εγκυμοσύνων και των αμβλώσεων.

«Η φωνή σου έχει δύναμη». Η Βουλή των Εφήβων υπήρξε ένα παιδικό όνειρο για μένα από το 1996, όταν πρωτά-

κουσα αυτή της τη διαφήμιση. Το παιδικό όνειρο γίνεται πραγματικότητα αυτήν τη στιγμή, όμως η φωνή μου δεν έχει δύναμη. Απλώς ακούγεται σ' αυτή την Αίθουσα. Διότι δύναμη είναι η δυνατότητα αλλαγής των καταστάσεων. Και εμείς που ξεκινάμε τώρα θα πρέπει εκτός από το θάρρος της γνώμης μας να έχουμε και το ψυχικό σθένος να υιοθετούμε τις απόψεις μας στη στάση ζωής μας. Διαφορετικά, κάνουμε αυτό για το οποίο κατηγορούμε τους πολιτικούς, δηλαδή μένουμε στα λόγια, που δεν αλλάζουν τον κόσμο όσο ωραία ή μεγαλόπρεπα κι αν είναι.

Γ' αυτό πρέπει όλοι μαζί να ενώσουμε τη δύναμή μας για ριζικές αλλαγές στην κοινωνία, για καλύτερους ανθρώπους και συνεπώς, για έναν καλύτερο κόσμο.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Αθανάσιος Θεοδώρου από το Νομό Φθιώτιδας και την Επιτροπή Εθνικής Αμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων.

(Χειροκροτήματα)

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Νομός Φθιώτιδας – 5ο Ενιαίο Λύκειο Λαμίας): Αξιότιμε Πρόεδρε της Βουλής, συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, το Κυπριακό πρόβλημα είναι μείζονος σημασίας και αποτελεί το αγκάθι και τη μεγάλη ήττα μιας χρόνια εσφαλμένης ελληνικής εξωτερικής πολιτικής.

Αν και έχουν περάσει είκοσι εννιά χρόνια από την αποφράδα εκείνη ημέρα της τουρκικής εισβολής, το μαρτυρικό νησί του Ευαγόρα δεν έχει επουλώσει ακόμα τις πληγές του. Το πρόβλημα φαίνεται να μην έχει λύση. Η τουρκική κατοχή παραμένει στο νησί, ενώ αντιτίθεται στο διεθνές δίκαιο με την ανακήρυξη του ψευδοκράτους του Ντενκτάς. Ο Ο.Η.Ε. αδυνατεί να παρέχει αποτελεσματική ασφάλεια. Η τουρκική αδιαλλαξία κατά περιόδους κορυφώνεται και οι Ηνωμένες Πολιτείες, ανάλογα με τα πολιτικά ή στρατιωτικά τους συμφέροντα, προτείνουν σχέδια και ρυθμίσεις, με δεδομένη πάντα την de facto διαίρεση του νησιού.

Μέσα σε αυτά τα χρόνια η ελληνική εξωτερική πολιτική, σε συνεργασία πάντα με την κυπριακή, δεν μπορεί να κατηγορηθεί ότι πέτυχε να κάνει σημαντικά βήματα για τη λύση του Κυπριακού. Αν και η χώρα μας είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποδείχθηκε ανίκανη να κάνει το Κυπριακό διεθνές θέμα, ενώ πάντα, παρά τις καλές της προθέσεις, στάθηκε ευάλωτη και αδύναμη να αντιταχθεί στις προσαγές της Αμερικής, η οποία ουσιαστικά ενίσχυε την τουρκική αδιαλλαξία, εξυπηρετώντας τα δικά της γεωπολιτικά συμφέροντα.

Από την άλλη, στο εσωτερικό της Ελλάδας οι κυβερνήσεις υποβάθμισαν το Κυπριακό ως θέμα που αφορούσε μόνο έναν κύκλο πολιτικών και όχι ολόκληρο τον ελληνικό λαό. Αλλά και στην ίδια την Κύπρο οι Ελληνοκύπριοι δέχθηκαν μια τετελεσμένη κατάσταση. Κόπασαν σιγά σιγά οι φω-

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

νές αντίδρασης και αντίστασης. Οι νέοι απογοητεύτηκαν και ησύχασαν, αν και κάποια φωτεινά μετέωρα, όπως οι θυσίες του Σολωμού και του Ισαάκ, δείχνουν ότι η οργή συγοβράζει ακόμη στα ενδότερα στρώματα της συνείδησής τους, μια συνείδηση πάντως που τείνουν να χάσουν εντελώς, αν δεν δοθεί επιτέλους λύση στο Κυπριακό πρόβλημα.

Σ' αυτό το σημείο σας ρωτώ, νέοι Έφηβοι Βουλευτές: Πότε, επιτέλους, θα ωριμάσουν οι συνθήκες, ώστε να αποδοθεί η δικαιοσύνη στο πολύπαθο νησί; Ως πότε θα συνεχίσει να δοκιμάζεται η δύναμη και η αντοχή του Κυπριακού λαού;

Ο κ. Ντενκτάς άνοιξε τη δίοδο προς τα κατεχόμενα. «Είναι μια σπουδαία κίνηση, που μπορεί να αποτελέσει τον πρόδρομο μιας σειράς μέτρων που, ίσως, να οδηγήσουν στην εξομάλυνση της κατάστασης στην Κύπρο», έσπευσαν να τονίσουν κάποιοι. «Πλανάσθε πλάνην οικτράν!» είναι η δική μου άποψη. Ο κ. Ντενκτάς αναλογιζόμενος τη φτώχεια και την ανέχεια που λυσοδέρνουν τα κατεχόμενα προχώρησε σε μια κίνηση «ρουά ματ», που τον έφερε νικητή και στον διπλωματικό, αλλά και στον οικονομικό τομέα. Διανοείσθε πόσα χρήματα θα αφήσουν οι Ελληνοκύπριοι πονεμένοι από τις θύμησης των χαμένων τόπων τους στην τουρκοκυπριακή πλευρά; Και από την άλλη, η μετοχή του κ. Ντενκτάς ανέβηκε κατά πολύ στο «χρηματιστήριο της διπλωματίας».

Λοιπόν τι λέτε; Αξίζει στην Κύπρο μας ο ρόλος της στρατιωτικής βάσης που λειτουργεί ως υποχείριο των μεγάλων δυνάμεων; Όχι, φίλες και φίλοι! Δεν της αξίζει!

Θα συμφωνείτε και εσείς πως της αξίζουν πολύ περισσότερα. Όμως κανείς με την αδράνεια δεν πέτυχε τίποτα. Γι' αυτό, λοιπόν, καιρός να δραστηριοποιηθούμε!

Κατ' αρχάς, η εξωτερική μας διπλωματία πρέπει να παλέψει στο διεθνές πολιτικό στερέωμα, ώστε να προβιβάσει το Κυπριακό σε διεθνές θέμα, κάτι που άλλωστε είναι. Επιπροσθέτως πρέπει να συνεχίσουμε την προσπάθεια σύσφιξης των σχέσεων με την Τουρκία, ειδικά, ίσως, αυτό το γεγονός θα αποτελέσει στο μέλλον τροχοπέδη για την επίλυση του Κυπριακού.

Όμως, από αυτή την προσπάθεια πρέπει να λείψουν τα λάθη του παρελθόντος που προκάλεσε η συνεχής υποχωρητική εξωτερική μας πολιτική, όπως το πράσινο φως που ανάψαμε για την ένταξη της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αλήθεια, πώς μπορεί η Τουρκία να γίνει και επίσημο μέλος της ευρωπαϊκής οικογένειας, ενώ την ίδια ώρα αμφισβητεί τη συνοχή ενός άλλου κράτους της Ευρώπης, της Κύπρου; Πραγματικά, είναι δύσκολο να καταλάβει κανείς με ποιο γνώμονα η Τουρκία χαράζει την εξωτερική της πολιτική και απαιτεί, ενώ συνάμα δεν κάνει καμία υποχώρηση. Πότε, επιτέλους, η Τουρκία θα καταλάβει ότι τα ένδοξα χρόνια της κραταιάς της αυτοκρατορίας έχουν περάσει ανεπιστρεπτή;

Από την άλλη, όμως, ενώ οι Τούρκοι έχουν υποπέσει σε οκ ολίγα λάθη, οι Έλληνες πολιτικοί απέτυχαν να τα εκμε-

ταλλευθούν, με αποτελέσματα σαν κι αυτό της Κύπρου. Πρέπει οι Τούρκοι να φθάσουν προ των πυλών, για να καταλάβουμε πως πρέπει, επιτέλους, να ασκήσουμε μια πιο επιθετική πολιτική και να διεκδικήσουμε επί ίσους όρους τα κεκτημένα μας; Τα λάθη του παρελθόντος δεν σημάδεψαν άραγε τους πολιτικούς του παρόντος;

Η Κύπρος –η ελληνική Κύπρος– είναι διχοτομημένη και πιστεύω ότι είναι χρέος μας να αποδώσουμε τη δικαιοσύνη!

Καλές είναι οι πρωτοβουλίες όπως η δημιουργία πανεπιστημίου στην «πράσινη γραμμή», η ίδρυση Βουλής των Εφήβων με συμμετοχή από κοινού Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων. Επίσης, καλή είναι η πρωτοβουλία αυτή που προβλέπει την αντικειμενική διδασκαλία της ιστορίας στα Ελληνόπουλα και στα Τουρκόπουλα.

Όμως, η πραγματική λύση στο Κυπριακό θα επιτευχθεί μονάχα μέσα από την εξωτερική πολιτική που θα ασκήσουμε και πρέπει να είναι δυναμική και απρόσκοπτη, διότι σε τέτοια θέματα δεν γίνονται παραχωρήσεις!

Συνοψίζοντας, θέλω να τονίσω ότι δεν είναι ακόμα αργά και η λύση στο Κυπριακό δεν είναι ανέφικτη. Μένει να βρούμε τη διάθεση για να επαναοικοδομήσουμε τα χαμένα οράματα των προσφύγων της Κύπρου που προομένουν τις χαμένες πατρίδες.

Θα παλέψουμε; Ναι! Άλλωστε, οι Έλληνες ξέρουν να παλεύουν. Αρκεί να θυμηθούμε το Σολωμό Σολωμού που με το χαμόγελο στα χείλη υποδέχθηκε το θάνατο, διότι ήταν ήρωας και οι ήρωες περιγελούν το θάνατο, γιατί ακόμα και αυτός το μόνο που καταφέρνει είναι να τους οδηγεί πέρα από τα σύνορα του ποταπού αυτού κόσμου, στην αγκαλιά της αιωνιότητας.

Ευχαριστώ πολύ.

(Οι Έφηβοι Βουλευτές όρθιοι χειροκροτούν ζωηρά και παρατεταμένα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής της Α' Αθήνας Μάριον Εμμανουέλλα Μάνιου από την Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων.

(Χειροκροτήματα)

MARION EMMANOUELLA MANIOY (Α' Αθήνας – 30ο Ενιαίο Λύκειο Αθηνών): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Βουλής, κύριοι Υπουργοί, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, κυρίες και κύριοι, το θέμα που θα θίξω δεν είναι –αλλά ίσως φανεί– αδιάφορο και ανεπίκαιρο, γι' αυτό δεν θα του δώσω τίτλο.

Παρουσιάζω, λοιπόν, το περιεχόμενο του θέματός που, ίσως, σε κάποιους φανεί ουτοπιστικό –ίσως και σε μένα– αν και είναι συναισθηματικό και τεκμηριωμένο με λογικά και ηθικά επιχειρήματα.

Άρθρο 4, Διεθνής Ένωση Δικαιωμάτων των Ζώων: «Κάθε ζώο δικαιούται να ζήσει στο φυσικό του χώρο γη, θάλασσα, αέρα». Η ελευθερία του είναι αναφαίρετο δικαίωμα,

όπως και του ανθρώπου. Αμέτρητοι αγώνες και θάνατοι, για να έχουμε εμείς τα δικαιώματα «ιδιοκτησίας» της. Όμως, δεν ξέρουμε τη σημασία αυτής, αφού την θεωρούμε δεδομένη, κτήμα μας και έτσι δεν γευόμαστε την ουσία αλλά την ετικέτα της. Ίσως γι' αυτό να μη συνειδητοποιούμε το έγκλημα που κάνουμε στερώντας από ένα ζώο την ελευθερία του. Και όμως, αυτός ο ισχυρισμός είναι άτοπος, αφού –έστω και φαινομενικά ελεύθεροι- γνωρίζουμε τη σημαντικότητά της.

Η στέρηση της ελευθερίας στη χώρα μου, όπου τουλάχιστον η θανατική ποινή έχει καταργηθεί, είναι η έσχατη τιμωρία για έναν εγκληματία. Η ελευθερία για τον άνθρωπο είναι το πιο πολύτιμο αγαθό που δεν εξαγοράζεται και δεν ανταλλάσσεται με κανένα άλλο.

Συμπερασματικά, γνωρίζουμε την αξία της ελευθερίας αλλά μόνο για τον άνθρωπο. Τα ζώα τα βάζουμε σε δεύτερη μοίρα. Τα θεωρούμε υποδεέστερά μας. Τα αντιμετωπίζουμε ως αντικείμενα και όχι ως έμψυχες υπάρξεις, γι' αυτό και το δικαίωμά τους στη ζωή και στην ελευθερία δεν έχει καμία αξία για εμάς.

Η στέρηση ελευθερίας ενός ζώου, αυτή η διεστραμμένη σαδιστική πράξη, θεωρείται ζωοφιλία και επιβραβεύεται από την πολιτεία. Ο άνθρωπος από κομπλεξισμό, ανωριμότητα, εγωισμό, από την αδυναμία του να χαλιναγωγήσει τα πάθη του και έχοντας την ψευδαίσθηση ότι μπορεί να εξουσιάζει κι αυτός κάτι, κρατά ομήρους σε κλουβιά και γυάλινες ανυπεράσπιστα ζώα. Ποιος σοβαρός άνθρωπος πιστεύει πως με αυτή την πράξη ευεργετεί;

Προτιμώ να δω ένα πουλί να προσπαθεί να ξεφύγει από τα νύχια μιας γάτας ή ένα ψάρι από τα δόντια ενός μεγαλύτερου και τελικά να πεθαίνει, παρά ένα άλλο που δεν θα έχει καν την πολυτέλεια να αγωνιστεί για τη ζωή του, την οποία δεν θα χρειάζεται πλέον, αφού τα φτερά που είχε για να πετά ή τα πτερύγια για να κολυμπά διακοσμητικό στοιχείο θα είναι μονάχα στην όλη του εμφάνιση!

Η στέρηση ελευθερίας του ζώου, ακόμα και αν γίνεται για μορφωτικούς σκοπούς, είναι αντίθετη προς τη διακήρυξη δικαιωμάτων αυτού. Δεν χρειαζόμαστε τέτοια μόρφωση. Για την κάλυψη αυτής υπάρχουν τα ανάλογα ντοκιμαντέρ, όχι ο ζωολογικός κήπος. Για να νιώσουμε τη φρίκη, πρέπει να δούμε από κοντά το λιοντάρι, του οποίου ο θάνατος προήλθε από κατάθλιψη και τώρα βρίσκεται στο μουσείο, άχρωμο και ανέκφραστο. Το είχα ξαναδεί, αν και ζωντανό, πάλι ανέκφραστο, πάλι χλωμό, σε μία εκπαιδευτική εκδρομή κάποια χρόνια πριν στο ζωολογικό κήπο. Όταν αυτού του τύπου οι εκδρομές ονομάζονται εκπαιδευτικές και ορίζονται από την αρμόδια εκπαιδευτική υπηρεσία, πώς ένα παιδί σε μια τόσο εύθραυστη ηλικία των 6-7 ετών να μην υιοθετήσει τη λογική ότι είναι φυσικός αυτός ο τρόπος ζωής για τα ζώα και πώς να μην απαιτήσει αργότερα την αγορά ενός ζώου; Ουσιαστικά πέρα από την εξοικείωση με τα ζώα, οι επισκέ-

ψεις αυτού του τύπου δεν προσφέρουν τίποτα παραπάνω στο παιδί που να μη γνωρίζει από τα ΜΜΕ και τα βιβλία. Αντίθετα, το συμφιλιώνουν με κάποιες ανήθικες και ανελεύθερες ιδέες, νομιμοποιώντας μέσα του ως ανθρωπινό δικαίωμα την εξουσία και επιβολή πάνω στα ζώα, καθιστώντας τα παιχνίδια του.

Το εκπαιδευτικό σύστημα όχι μόνο δεν πρέπει να ευνοεί τη δημιουργία τέτοιων εντυπώσεων στα παιδιά, πράγμα που σημαίνει ότι όχι μόνο πρέπει να απαγορεύσει τέτοιου είδους εκδρομές, αλλά επιβάλλεται μέσω κάποιων σχετικών ενημερώσεων να τους αναπτύξει το αίσθημα της ζωοφιλίας και γενικότερα του σεβασμού προς το περιβάλλον και τη ζωή.

Ο άνθρωπος, σαδιστικό και εγωιστικό πλάσμα, προτιμά να βλέπει τα ζώα στην ουσία, κάτι που αποδεικνύει με τις πράξεις του, αλλά και τα ζώα, ίσως, το προτιμούν αυτό, παρά την επαφή τους με τον άνθρωπο, ο οποίος τους προσφέρει πνευματικό θάνατο μέσα στο ευήλιο και ευάερο κελί τους.

Τα ζώα δεν είναι κτήμα μας. Το εμπόριο ζώων πρέπει να σταματήσει, όπως το εμπόριο ανθρώπων-δούλων ακούγεται φαινόμενο σε μας του μακρινού παρελθόντος, που ισχύει σε πολύ υπανάπτυκτες χώρες. Έτσι, και από την αναπτυσσόμενη και προοδευτική χώρα μας πρέπει να εξαιρεθεί το απάνθρωπο εμπόριο των ζώων.

(Στο σημείο αυτό χτυπάει το κουδούνι του χρόνου ομιλίας της έφηβου βουλευτού)

Βαρύτατα πρόστιμα και ποινές πρέπει να επιβληθούν σε εμπόρους και αγοραστές ψευτοζωόφιλους, αφού όμως πρώτα κατοχυρωθούν τα δικαιώματα του ζώου από τους νόμους, όπως ακριβώς και τα δικαιώματα του ανθρώπου. Αν δεν ευαισθητοποιηθούμε και δεν κινητοποιηθούμε άμεσα για ένα θέμα, όπως αυτό, πρέπει να σταματήσουμε να οικειοποιούμε τον τίτλο «άνθρωπος» για τους εαυτούς μας, ο οποίος περιγράφει ένα ον που κοιτάζει ψηλά. Άνθρωπος, άνω+θρώσκω, κοιτάζω ψηλά.

Σας ευχαριστώ.

(Όρθιοι οι έφηβοι βουλευτές χειροκροτούν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ να τηρείτε το χρόνο και αν είναι δυνατόν να μη σηκώνεστε κάθε φορά. Δεν υπάρχει ιδιαίτερος λόγος. Χειροκροτείτε, συμφωνείτε, διαφωνείτε.

Ο Έφηβος Βουλευτής από το Νομό Μαγνησίας και από την Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων, Λευτέρης Γιαλαμιάς, έχει το λόγο.

(Χειροκροτήματα)

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΓΙΑΛΑΜΑΣ (Νομός Μαγνησίας- 5ο Ενιαίο Λύκειο Βόλου): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Βουλής, αγαπητοί συνάδελφοι έφηβοι βουλευτές, κυρίες και κύριοι. Αν και σαν νέοι έχουμε αρκετά προβλήματα που μας απασχολούν και ζητούν λύση, εντούτοις δεν μπορούμε να αγνοούμε και να στεκόμαστε αδιάφοροι απέναντι στις αγωνίες και τα

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

προβλήματα που αντιμετωπίζει ένα σεβαστό κομμάτι της κοινωνίας: Οι άνθρωποι της λεγόμενης τρίτης ηλικίας.

Μέσα στο δυτικό κόσμο η χώρα μας κατέχει ένα ρεκόρ. Παρουσιάζει την ταχύτερη πληθυσμιακή γήρανση, με αποτέλεσμα να είναι το 13% περίπου του πληθυσμού της χώρας μας πάνω από τα 65 χρόνια. Είναι, λοιπόν, πασιφανές ότι έχουμε υποχρέωση να ενδιαφερθούμε γι' αυτούς τους ανθρώπους.

Η τρίτη ηλικία συνοδεύεται από μια σειρά σημαντικών αλλαγών, τόσο στον οργανισμό του ατόμου, όσο και στον ψυχισμό του. Οι ηλικιωμένοι αντιλαμβανόμενοι αυτές τις αλλαγές, άλλοτε οδηγούνται στην απελπισία και την απομόνωση, ενώ άλλοτε επαναστατούν και γίνονται επιθετικοί προς τους νεότερους. Από πού, όμως, προέρχεται αυτή η αλλοπρόσαλλη συμπεριφορά; Σίγουρα όχι μόνο από τη βιολογική γήρανση και τη σωματική αδυναμία. Είναι, δυστυχώς, η απάνθρωπη υλιστική κοινωνία, που ευθύνεται για την περιθωριοποίηση των ανθρώπων της τρίτης ηλικίας. Στις μέρες μας που όλα μετριούνται με γνώμονα το χρήμα, ο συνταξιούχος είναι ο απόμαχος της ζωής, που δεν έχει να προσφέρει τίποτα στον παραγωγικό τομέα, αλλά απεναντίας αποτελεί μία πηγή αφαίμαξης, ασχέτως αν όλα αυτά που του παρέχονται έχουν παρακρατηθεί από τη δουλειά του. Δυστυχώς, η συνταξιοδότηση, όπως και η εκπαίδευση αποτελούν δύο χώρους, στους οποίους είναι ενταγμένοι άνθρωποι που δεν ανήκουν στην παραγωγική δύναμη και δεν έχουν να προσφέρουν στις παραγωγικές διαδικασίες.

Έτσι, ηλικιωμένοι και νέοι αποκλείονται από θέσεις που προσφέρουν ευκαιρίες και εξουσία. Οι ηλικιωμένοι αποκλείονται σαν κουρασμένοι και αρθροσκληρωτικοί, ενώ οι νέοι σαν ανεύθυνοι και επιπόλαιοι. Γενικά, υπάρχει μία τάση γκετοποίησης τόσο των ηλικιωμένων όσο και των νέων. Ακόμα, στην απομόνωση των ηλικιωμένων έχει συντελέσει και η αλλαγή στη δομή της οικογένειας από εκτεταμένη σε πυρηνική και οι οικονομικές δυσχέρειες ή τα προβλήματα υγείας που τους αναγκάζουν να καταφεύγουν στα γηροκομεία.

Με ποιον τρόπο, λοιπόν, μπορούμε εμείς, η οικογένειά τους, ο κοινωνικός περίγυρος να κρατήσουμε τους ηλικιωμένους δραστήριους και ακμαίους; Τι μέτρα πρέπει να λάβει η πολιτεία, για να έχουν οι ηλικιωμένοι καλά και αξιοπρεπή γηρατειά;

Η λύση δεν είναι μαγική. Περιέχεται σε μία και μοναδική λέξη, την αγάπη. Εμείς οι νέοι που έχουμε μόλιξη απ' αυτή στην καρδιά μας, οφείλουμε να γίνουμε προστάτηδες σ' αυτό τον αγώνα προσέγγισης με την τρίτη ηλικία. Σίγουρα υπάρχει το χάσμα των γενεών ανάμεσα σε ένα γεροντότερο και ένα νεότερο. Δεν είναι ανάγκη πάντα να συμφωνούμε και να συμμορφωνόμαστε σε ό,τι μας λένε οι μεγαλύτεροι, αλλά βέβαια δεν μπορούμε να τους αποδοκιμάζουμε και να

τους περιθωριοποιούμε. Επιπλέον, η οικογένεια έχει υποχρέωση να φροντίζει τα ηλικιωμένα της μέλη, να σέβεται και να κατανοεί την ανημπόρια τους.

Πέρα, όμως, από την ατομική και οικογενειακή προσπάθεια, απαραίτητη είναι και η συμβολή της πολιτείας, η οποία καλείται να λάβει μέτρα, όπως αύξηση των συντάξεων και των παροχών στους ηλικιωμένους, ενίσχυση του θεσμού των Κέντρων Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων –των λεγόμενων ΚΑΠΗ- εικοσιτετράωρη λειτουργία τηλεφωνικών κέντρων, όπου το άτομο θα μπορεί να επικοινωνήσει σε περίπτωση ανάγκης, βοήθεια για τους ανήμπορους που θα περιλαμβάνει υγειονομική περίθαλψη, αλλά και διανομή φαγητού.

Επίσης, κάποια άλλα μέτρα είναι η χορήγηση οικονομικής βοήθειας σε οικογένειες που φιλοξενούν ηλικιωμένους και στερούνται των οικονομικών πόρων, φιλοξενία ανήμπορων και ηλικιωμένων το Σαββατοκύριακο, ώστε να ξεκουράζονται οι συγγενείς που έχουν αναλάβει τη φροντίδα τους και, τέλος, βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ηλικιωμένων στους οίκους ευγηρίας, έτσι ώστε η ανθρωπιά να υπερισχύσει της απρόσωπης εγκληματικής νοοτροπίας.

Δεν μπορώ, βέβαια, να μην επισημάνω πόσο τυχεροί είμαστε που ζούμε σε μία χώρα, όπως η δική μας, όπου οι οικογενειακοί δεσμοί κρατούν ακόμα γερά και οι ηθικοί κανόνες συμπεριφοράς αποτελούν άγραφους νόμους για όλους τους κατοίκους της. Οι οικογένειες μπορεί να μη λειτουργούν όπως παλαιότερα, αλλά οι άνθρωποι της τρίτης ηλικίας δεν βιώνουν την περιθωριοποίηση όπως άλλες χώρες του ανεπτυγμένου κόσμου.

Κλείνοντας, θα ήθελα να αναφέρω μία φράση του αείμνηστου Αντώνη Σαμαράκη: «Όλοι μας έχουμε το δικαίωμα στο όνειρο. Μακάρι να μην πάψουμε ποτέ να ονειρευόμαστε έναν καλύτερο κόσμο, αλλά και να αγωνιζόμαστε γι' αυτόν».

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροχροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Καπόλου Ελένη από τη Β' Περιφέρεια της Αθήνας και την Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΠΟΛΟΥ (Β' Αθήνας-6ο Εν. Λύκειο Καλλιθέας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Βουλής, κυρίες και κύριοι, αγαπητοί συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, είμαι δέκα έξι ετών και, ενώ είναι αναμφισβήτητο ότι γύρω μου λαμβάνουν χώρα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτικά γεγονότα υψίστης σημασίας –πόλεμοι, εμφύλιες διαμάχες, παγκοσμιοποίηση, νομισματική ενοποίηση- που κάθε άλλο παρά αδιάφορη με αφήνουν, πρέπει να ομολογήσω ότι το θέμα που με απασχολεί περισσότερο είναι το εξής: Μέσα σε δύο χρόνια θα πρέπει να έχω αποφασίσει τη σχολή, στην οποία θέλω να περάσω και, κατ' επέκταση, να έχω επιλέξει το επάγγελμα που θα κάνω εφ' όρου ζωής.

Είναι βέβαιο ότι πρόκειται για μία δύσκολη απόφαση που μάλλον θα καθορίσει την υπόλοιπη ζωή μου, καθώς και αντίστοιχα τις ζωές όλων των νέων που βρίσκονται ή θα βρεθούν στην ίδια θέση. Δυστυχώς, όμως, η ενημέρωση που εμείς οι νέοι δεχόμαστε από το σχολείο στο θέμα του επαγγελματικού προσανατολισμού είναι ελλιπέστατη. Στο συγκεκριμένο μάθημα δεν έχει δοθεί η βαρύτητα που απαιτείται, ενώ αξιοσημείωτο και συνάμα απαράδεκτο είναι το γεγονός ότι διδάσκεται από απροετοίμαστους για το μάθημα αυτό καθηγητές, οι οποίοι δεν μπορούν να μας προσφέρουν καμία ουσιαστική βοήθεια.

Επιπλέον, καθοριστικό ρόλο παίζουν τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, τα οποία προβάλλουν λανθασμένα πρότυπα, δημιουργώντας την ψευδαίσθηση ότι ιδανική επιλογή αποτελούν τα επιστημονικά επαγγέλματα, υποτιμώντας αντίστοιχα τη χειρωνακτική εργασία και τα τεχνικά επαγγέλματα. Αυτό σημαίνει ότι η παραπάνω κατηγοριοποίηση γίνεται με βάση το κοινωνικό κύρος που προσφέρουν τα επαγγέλματα αυτά και όχι το βαθμό κορεσμού τους.

Ως αποτέλεσμα, λοιπόν, οι μαθητές έχουν ως βασική τους επιδίωξη την εισαγωγή τους σε κάποιο ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα, ανεξάρτητα από την κλίση τους και τις απαιτήσεις του κάθε επαγγέλματος, ευελπιστώντας –λαθεμένα βέβαια– πως το πτυχίο θα τους εξασφαλίσει μία προσοδοφόρα θέση εργασίας.

Συνεπώς, συνεχώς αυξάνεται ο αριθμός των άνεργων πτυχιούχων, που το μόνο που πέτυχαν τελικά, ήταν η εξασφάλιση μιας θέσης στο Ταμείο Ανεργίας, ενώ στην καλύτερη των περιπτώσεων κατέληξαν να ασκούν κάποιο επάγγελμα μακριά από το αντικείμενο των σπουδών τους. Έτσι, αυξάνεται η διαρθρωτική ανεργία και συνάμα η απογοήτευση των νέων. Επιπλέον, δεδομένου ότι η συντριπτική πλειοψηφία των εργοδοτών απαιτεί προϋπηρεσία χωρίς κανέναν τους να είναι διατεθειμένος να την προσφέρει, είναι γεγονός ότι η ανεργία, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Κυβέρνησης, πλήττει το 9% των ανθρώπων στη χώρα μας.

Έτσι, λοιπόν, τα κόμματα ενόψει των εκλογών, επιδιώκοντας να αλιεύσουν ψήφους, πατούν στις ανάγκες των νέων και υπόσχονται θέσεις εργασίας, κάνοντάς τους μ' αυτόν τον τρόπο να αισθάνονται μάταια προνομιούχοι σε αναμονή, χωρίς να μπορούν να διερευνήσουν τα πολιτικά λάθη που τους έφεραν σ' αυτήν την κατάσταση.

Για τον παραπάνω λόγο, τα κριτήρια της κατοχύρωσης και της μονιμότητας υπερτερούν τα τελευταία χρόνια και παρατηρείται μια στροφή προς τις στρατιωτικές σχολές και τα σώματα ασφαλείας. Οι νέοι τυφλά επιλέγουν να στελεχώσουν τις ένοπλες δυνάμεις ή τα σώματα της αστυνομίας, για παράδειγμα, χωρίς να αντιλαμβάνονται ότι μ' αυτό τον τρόπο μετατρέπονται σε άβουλα όργανα της πολιτικής του κράτους, υποχρεωμένα πάντοτε να καταστέλλουν τυχούσες αντιδράσεις του

πλήθους και να επιβάλλουν δια της βίας την κοινωνική τάξη. Έτσι, πολλές φορές βρίσκονται σε ιδεολογικά διλήμματα.

Τελειώνοντας, λοιπόν, θα ήθελα να τονίσω την αναγκαιότητα του εκσυγχρονισμού των απόψεων όλων, γονέων, μαθητών, κοινωνικού συνόλου σε ό,τι αφορά τα επαγγέλματα. Καιρός είναι πλέον να αναβαθμιστούν τα τεχνικά επαγγέλματα και να απομυθοποιηθεί το κοινωνικό αντίκτυπο του πτυχίου. Παράλληλα πρέπει να αναβαθμιστεί το μάθημα του σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού, ώστε η επιλογή επαγγέλματος να γίνεται οργανωμένα μέσα από σωστή ενημέρωση, από εξειδικευμένους καθηγητές, λαμβάνοντας υπόψη τις δυνατότητες, τις δεξιότητες και τις κλίσεις του κάθε μαθητή.

Επίσης, θεωρώ απαραίτητη τη χρηματοδότηση προγραμμάτων πληροφόρησης των νέων για την αγορά εργασίας, ώστε να γνωρίζουν ποια επαγγέλματα είναι κορεσμένα και ποια όχι. Πιστεύω ότι ο επαγγελματικός προσανατολισμός είναι ένα θέμα που θα πρέπει να προβληματίζει ιδιαίτερα εμάς τους νέους, ώστε να καταφέρουμε στο τέλος να γίνουμε ενεργά μέλη της κοινωνικής ζωής και όχι μύκητες στις ζωές των επιτυχημένων. Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής από την Α' Αθήνας και από την Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Γιάννης Καρπέτας.

(Χειροκροτήματα)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΠΙΕΤΑΣ (Α' Αθήνας – Λεόντιο Λύκειο Πατησίων): Θα ήθελα να αρχίσω με μια φράση του Ανδρέα Εμπειρικού, που πιστεύω ότι πρέπει να μας αντιπροσωπεύει όλους τους πνευματικά νέους: «Ας μη φοβηθούμε τις Συμπληγάδες, ας αφεθούμε να γοητευθούμε από τις Σειρήνες». Όπως επισημαίνει ο Μπέρναρ Σω, πρέπει κανείς να ζει όπως σκέφτεται, διαφορετικά θα καταντήσει να σκέφτεται όπως έζησε.

Αυτή την επισήμανση τη βλέπουμε δυστυχώς σε κάθε παθολογική εκδοχή του σύγχρονου κόσμου. Παραδείγματος χάριν, είναι αναπάντητο ερώτημα γιατί ενώ η ανθρωπότητα είναι καθολικά αντίθετη με τον πρόσφατο πόλεμο του Ιράκ αλλά και με προηγούμενους, αδυνατεί να τους αποτρέψει. Το ίδιο συμβαίνει και με άλλα σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα, όπως η βία, η εκμετάλλευση και η καταστροφή του περιβάλλοντος.

Μια συνηθισμένη απάντηση είναι ότι υπεύθυνοι για όλα αυτά είναι οι ισχυροί οικονομικοί και πολιτικοί παράγοντες. Κατά βάθος, όμως, γνωρίζουμε ότι ο καθένας μας, αλλά και όλοι μαζί ως σύνολο, φέρουμε την ίδια ευθύνη για τα προαναφερθέντα. Ουσιαστικά, το κυριότερο αίτιο είναι ο τρόπος ιεράρχησης των αξιών μας στο παγιωμένο σύστημα αξιών, στο οποίο την πρώτη θέση κατέχει η οικονομική και πολιτική δύναμη και όσα τη συνοδεύουν.

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

Ωστόσο, στόχος των λαϊκών μαζών δυστυχώς δεν είναι η ανατροπή του σαθρού αυτού συστήματος αλλά η όσο το δυνατόν ευκολότερη πρόσβαση στους μηχανισμούς εξουσίας και πολιτικής ισχύος. Στη βάση λοιπόν όλων αυτών των σκέψεων, μπορούμε να ισχυριστούμε ότι ο πόλεμος στο Ιράκ ήταν αναπόφευκτος, όπως και όλα τα άλλα που μας απασχόλησαν παραπάνω. Η αλήθεια όμως είναι ότι έχουμε την ποιότητα ζωής που μας αναλογεί, καθώς και τους ηγέτες που μας αξίζουν.

Δεν μπορούμε από τη μια να είμαστε κατά του πολέμου των ΗΠΑ και από την άλλη να έχουμε υιοθετήσει τον τρόπο σκέψης και το σύστημα αξιών τους. Δεν μπορούμε να κατηγορούμε το κράτος για διαφθορά, ενώ οι ίδιοι αυθαιρετούμε. Δεν μπορούμε να κατηγορούμε τους εμπρηστές των δασών, ενώ εμείς οι ίδιοι οικοπεδοποιούμε καμένες δασικές εκτάσεις. Δεν μπορούμε να κατηγορούμε τις δημόσιες υπηρεσίες για την ποιότητά τους, ενώ εμείς δεν βελτιώνουμε τη δική μας απόδοση.

Από το φαύλο αυτό κύκλο, στον οποίο φαίνεται ότι έχουμε εγκλωβιστεί, μόνο ένας τρόπος απόδρασης υπάρχει. Να συνειδητοποιήσουμε ότι «πήραμε τη ζωή μας λάθος», κατά το Σεφέρη και στη συνέχεια να κάνουμε τη δραστική αλλαγή στον τρόπο που σκεπτόμαστε, στα οράματα και τις αξίες μας.

Πρέπει λοιπόν να ξαναποκτήσουμε τη χαμένη μας αθωότητα και να διαπαιδαγωγηθούμε εξ αρχής με το ανθρωπιστικό ιδεώδες, όσο και αν αυτό φαντάζει ουτοπικό.

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητό ακροατήριο και φίλοι, συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, ήρθα εδώ για να διεκπεραιώσω το καθήκον μου, αλλά και την υποχρέωσή μου ως Έφηβος Βουλευτής και Έλληνας πολίτης. Θα ήθελα λοιπόν και εγώ με τη σειρά μου να ζητήσω την ενίσχυση της Βουλής των Εφήβων. Θα θέλαμε να σκύψετε με προσοχή πάνω από τα αιτήματά μας και να δείξετε την ανάλογη ευαισθησία. Και όπως όλοι λέτε, εμείς είμαστε το μέλλον.

Μου έκανε, όμως, εντύπωση ότι την ώρα που στην Επιτροπή μας, στην Επιτροπή ΣΤ', συζητούσαμε και καταθέταμε προτάσεις σχετικά με την προβολή από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ορισμένων θεμάτων, με σκοπό αποκλειστικά την αύξηση της τηλεθέασης, την ίδια εκείνη ώρα προβάλλονταν από κάποια κανάλια η ειλικρινής εξομολόγηση ενός προσωπικού προβλήματος συμμαθητριάς μας, που αν και καταδίκασε ένα ακραίο κοινωνικό φαινόμενο, προβλήθηκε για λόγους θεαματικότητας.

Και σας ερωτώ: Αυτή είναι η εξουσία που λένε ότι έχουμε στα χέρια μας; Είναι η «Βουλή των Εφήβων» ένας σοβαρός θεσμός που πρέπει να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη μας; Αξίζουν οι χαμένες διδακτικές ώρες και η επιβάρυνση του ελληνικού δημοσίου ή η παρουσία μας εδώ είναι καθαρά τυπική και η «Βουλή των Εφήβων» είναι μια καλοστημένη βιτρίνα που απλά υπάρχει για να αποδείξετε ότι υπολογίζετε και υποστηρίζετε τις απόψεις της νεολαίας;

Ζητάμε ως Έφηβοι Βουλευτές τη μη δημοσιοποίηση των συνεδριάσεων των Επιτροπών, γιατί έχουμε καταστήσει «virtual reality» και δεν μπορούμε να εκφραστούμε ελεύθερα.

Τέλος, παρακαλώ να εισακουστούν τα αιτήματά μας και ζητώ ένα δυνατό χειροκρότημα για το απαράμιλλο θάρρος και κουράγιο που έδειξαν και συνεχίζουν να δείχνουν οι κοπέλες που έγιναν κύριο θέμα των σκανδαλοθηρικών εκπομπών. Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

(Όρθιοι οι Έφηβοι Βουλευτές χειροκροτούν ζωηρά και παρατεταμένα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής της Β' Περιφέρειας Πειραιά από την Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων Μαρία Λημναίου.

(Χειροκροτήματα)

ΜΑΡΙΑ ΛΗΜΝΑΙΟΥ (Β' Πειραιά- Ε' Ενιαίο Λύκειο Νίκαιας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Βουλής, φίλοι και φίλες Έφηβοι Βουλευτές, κυρίες και κύριοι, λυπούμαι βαθιά που ο Αντώνης Σαμαράκης απεδέμησεν εις Κύριον και δεν θα έχω την τιμή να τον προσφωνήσω.

Ανήκω στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων. Δεν θα υποκύψω, όμως, στον πειρασμό να ασχοληθώ με τα τεχνοκρατικά και διαδικαστικά θέματα της εκπαίδευσης, ολόημερο σχολείο, 5% ή 10% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος για την παιδεία, 6 ή 9 ή 12 χρόνια υποχρεωτική εκπαίδευση, αναλυτικά προγράμματα, σχολικά βιβλία, κτίρια, υποδομές.

Υπάρχουν άνθρωποι μεγάλοι, ειδικοί, επαίοντες για να ασχοληθούν με αυτά. Αρκεί να έχουν ένα χάρισμα, το θείο δώρο που εμείς ζητάμε. Να αγαπούν αυτό που κάνουν και αυτούς για τους οποίους το κάνουν, τους νέους.

Τέτοιους θέλουμε και τους δασκάλους μας. Βρείτε έναν τρόπο –και θα αναφερθώ μόνο σ' αυτό– να διδάσκουν στα σχολεία μόνο αυτοί που διαθέτουν, ότι ονόμασε ο μεγάλος δάσκαλος Ευάγγελος Παπανούτσος «αρετές του δασκάλου». Έλεγε: «Ενάρετος είναι ο εκπαιδευτικός που αγαπάει το ευγενές, σοβαρό και γι' αυτό ευαίσθητο λειτουργήμα που ανέλαβε, που αγαπάει τους μαθητές του και ξαναβρίσκει τον εαυτό του μέσα σε αυτούς, που πιάνει τους κραδασμούς και τις ανησυχίες τους. Αυτός έχει τη στόφα του δασκάλου, αυτός που καίγεται από τον πόθο να τον ξεπεράσουν οι μαθητές του, να γίνουν προσωπικότητες ώριμες και αυθύπαρκτες στις μεθοδεύσεις τους».

Αναμφίλεκτα η πιο συγκλονιστική ερωτική πράξη είναι η σχέση δασκάλου μαθητών. Και αυτό δεν είναι κάτι καινούργιο. Πρώτος ο Πλάτων το ανέφερε. Ας μην κοιτάμε λοιπόν το δένδρο και χάνουμε το δάσος. Η ουσία του ζητήματος είναι το παιδί να αγαπήσει το σχολείο και κατ' επέκταση τη γνώση, σε βαθμό που και αν ακόμη η Πολιτεία το διώχνει, εκείνο να μη θέλει να φύγει.

Ποιο είναι το δια ταύτα; Ότι η εκπαίδευση δεν θα έπρε-

πε να είναι υποχρεωτική ούτε για ένα λεπτό. Ο υποχρεωτικός χαρακτήρας είναι που φτιάχνει εφήβους που γράφουν στους τοίχους ότι μισούν το σχολείο.

Πλειοδοτώντας θα πω, ας πηγαίνουμε και είκοσι και σαράντα χρόνια σχολείο. Τι νόημα έχει, αν αυτό δεν θέλγει το μαθητόκοσμο;

Στο πρωταίεο της σοφίας του αρχαίου κόσμου ο καθένας πήγαινε και άκουγε όποιον σοφιστή ή ρήτορα ήθελε. Βεβαίως, μία αρχαία Αθήνα βρίσκεται πολύ μακριά από τις δυνατότητές μας. Ας προσπαθήσουμε, τουλάχιστον, για ένα ελεύθερο, ανθρώπινο και όχι απρόσωπο σχολείο. Ας σηκωθούμε λίγο ψηλότερα. Δοκιμάστε μας. Διότι η εκπαίδευση πρέπει να διαμορφώνει πολίτες με όραμα. Πολίτες και όχι ιδιότητες.

Ζητούμε ένα νέο πνεύμα στη σχολική ζωή, φωτισμό του νου και καλλιέργεια του πνεύματος, τον αληθινό προσορισμό του σχολείου. Μας προσφέρετε ως όραμα το δικό σας ρεαλισμό. Θέλουμε η ουτοπία μας να γίνει ο ρεαλισμός των μεγάλων. Μπορείτε; Μπορείτε. Θέλετε; Δείξτε το.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο η Έφηβος Βουλευτής από το Βέλγιο και από την Επιτροπή Εθνικής Άμυνας, Μαγδαληνή Μίκου.

(Χειροκροτήματα)

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ ΜΙΚΟΥ (ΒΕΛΓΙΟ-SHAPE/AMERICAN HS): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, κυρίες και κύριοι, ζώντας σε ένα πολυεθνικό περιβάλλον εδώ και τρία χρόνια, όπου η καταγωγή κάποιου παίζει πολύ σημαντικό ρόλο, έχω καταλάβει πως η κάθε κίνηση και συμπεριφορά μου περνά από μικροσκόπιο και πως ό,τι κάνω έχει αντίκτυπο στη χώρα. Γι' αυτό, όπου σταθώ και όπου βρεθώ, μιλώ με ενθουσιασμό και νοσταλγία για τα γαλαξοπράσινα νερά των θαλασσών μας, τον καθάριο βαθυγάλανο ουρανό, την καρπερή γη, τα πράσινα βουνά μας, τη φυσική ομορφιά των νησιών μας και τα σπουδαία επιτεύγματα των προγόνων μας.

Δυστυχώς, όμως, η ανταπόκριση των ξένων είναι αποθαρρυντική. Θα έλεγα ότι όλοι μου απαντούν με αδιαφορία: «Αχ, η Ελλάδα, αυτή η μικρή χώρα κοντά στη Μύκονο με το μουσακά και το τζατζίκι». Μπορεί αυτή η απάντηση να κυκλοφορεί σαν το τελευταίο ανέκδοτο στις ιστοσελίδες του δικτύου, αλλά δυστυχώς είναι η θλιβερή αλήθεια. Αυτή την εικόνα της Ελλάδος έχουμε εξωτερικεύσει.

Ποτέ δεν είχα βιώσει αυτό το συναίσθημα πικρίας στη Ελλάδα. Οι καθηγητές πάντα μιλούσαν με περηφάνια για το Σωκράτη, το Θεμιστοκλή, τον Πυθαγόρα, τον Όμηρο, τον Αριστοτέλη και άλλους σπουδαίους Έλληνες που έχουν κατορθώσει να διαμορφώσουν το σημερινό κόσμο, αλλά και να παραδειγματίσουν άλλους λαούς.

Καλά όλα αυτά, αλλά πότε θα μάθουμε την τρομερή αλή-

θεια; Πότε θα παραδεχθούμε σαν Έλληνες πως έχουμε κλειστεί στον εαυτό μας και πως ζούμε σε ένα δικό μας κόσμο; Είναι στιγμή να καταλάβουμε πως η Ελλάδα δεν είναι η μόνη χώρα στον πλανήτη και πως πρέπει να δουλέψουμε σκληρά, για να ξαναποκτήσει την υψηλή θέση που κάποτε είχε ανάμεσα στους άλλους λαούς.

Όλα αυτά δεν τα είχα καταλάβει, όταν ζούσα στην Ελλάδα. Με τον ερχομό μου στο εξωτερικό γνώρισα πολλά παιδιά, καθηγητές και πολλούς ανθρώπους από άλλες χώρες με διαφορετική νοοτροπία και κουλτούρα από τη δική μου. Συνομιλώντας μαζί τους ανακάλυψα πως για αυτούς η Ελλάδα είναι μία χώρα, όπου η διασκέδαση –και επιτρέψτε μου- η ανοργανωσιά κυριαρχούν. Είναι μία χώρα, όπου μπορούν να πάνε και να απολαύσουν τις όμορφες παραλίες των νησιών, να βγάλουν φωτογραφία στον Παρθενώνα έτσι -γιατί όλοι το κάνουν και γιατί όχι και αυτοί;- να δοκιμάζουν την ελληνική παραδοσιακή κουζίνα, να μαυρίσουν στον ήλιο και να ξεφύγουν από τους νόμους των χωρών τους.

Τότε, καθώς τους ακούω να μιλούν, είναι που τους κοιτάζω με αγωνία. Με το ανήσυχο βλέμμα μου τους ρωτώ: Πείτε μου, σας παρακαλώ, γνωρίζετε πως η Ελλάδα ήταν από τους αρχαιότερους πολιτισμούς του κόσμου; Γνωρίζετε πως η ελληνική γλώσσα έχει επηρεάσει πολλές άλλες γλώσσες; Γνωρίζετε πως το δημοκρατικό πολίτευμα γεννήθηκε στην Ελλάδα; Γνωρίζετε πως οι Ολυμπιακοί Αγώνες πρωτοκαθιερώθηκαν στην Ελλάδα; Γνωρίζετε πως οι Έλληνες, παρόλες τις απάνθρωπες και φρικαλέες συνθήκες στην εποχή της τουρκοκρατίας, κατάφεραν να κρατήσουν τη φλόγα του χριστιανισμού αναμμένη στις καρδιές τους για περισσότερα από τετρακόσια χρόνια; Όχι.

Καταλαβαίνετε τώρα το λόγο, για τον οποίο νιώθω πικρία; Η χώρα μου, η χώρα μας, η πολυαγαπημένη μας Ελλάδα, ο πολιτισμός της αρχίζει να γκρεμίζεται.

Η Ελλάδα δεν είναι πια το κέντρο πολιτισμού και ιστορίας που ήταν κάποτε. Έχει χάσει το θρόνο της και την κυριαρχία που κάποτε διεκδικούσε.

Η προσωπική μου άποψη είναι πως το πρόβλημα αυτό ξεκινάει από εμάς τους ίδιους. Αν εμείς οι Έλληνες δίνουμε λίγη περισσότερη προσοχή στην εικόνα της χώρας μας, τότε θα μπορούσαμε να κάνουμε και τους άλλους λαούς να δουν αυτό που πραγματικά βλέπουμε εμείς στην Ελλάδα, που την αγαπάμε τόσο πολύ και είμαστε τόσο περήφανοι για την καταγωγή μας.

Στ' αλήθεια, πείτε μου, πότε νοιώθετε περήφανοι για την Ελλάδα, όταν ακούτε να μιλούν για τη Μύκονο και το τζατζίκι ή όταν ακούτε για το χρυσό αιώνα του Περικλή, τα έπη του Ομήρου, τις τραγωδίες του Σοφοκλή και τη μαθηματική διάνοια του Πυθαγόρα; Εγώ πάντως νοιώθω Ελληνίδα με το δεύτερο.

Πείτε μου, σας παρακαλώ, δε νοιώθετε οργή όταν επισκέπτεστε μουσεία στο εξωτερικό και βλέπετε παντού ελλη-

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

νικά αγάλματα, αγγεία, κοσμήματα και ό,τι άλλο μας ανήκει δικαιωματικά;

Προσωπικά πιστεύω πως το κράτος θα μπορούσε να χρηματοδοτήσει ή να ενισχύσει οικονομικά τα μουσεία όλης της χώρας ή τουλάχιστον τα κυριότερα και ακόμα να προσλάβει εξειδικευμένους αρχαιολόγους για τη συντήρηση των ευρημάτων, ώστε να μη χρειάζεται να ακούμε από τους Άγγλους ή τους κάθε Άγγλους πως τα μάρμαρα και τα ελληνικά ευρήματα είναι καλύτερα στο εξωτερικό, γιατί αν έμεναν στα χέρια της Ελλάδας θα καταστρέφονταν.

Όμως, δεν είναι μόνο τα μουσεία που μπορούμε να ενισχύσουμε. Μπορούμε να βοηθήσουμε οικονομικά τις πανεπιστημιακές μας έδρες στο εξωτερικό. Θα μπορούσαμε να στείλουμε εξειδικευμένους καθηγητές με μεράκι και αγάπη για την Ελλάδα, για να διδάξουν. Επίσης, θα μπορούσαμε να στείλουμε καινούργια και με περισσότερα υλικά βιβλία που να είναι διαθέσιμα για τους φοιτητές των πανεπιστημίων αυτών.

Ακόμα, θα μπορούσαμε να επωφεληθούμε από την επιστροφή των Ολυμπιακών Αγώνων στην πατρίδα μας. Αν ήμουν εγώ Υπουργός Πολιτισμού ή Γενικός Γραμματέας το ΕΟΤ, θα σκεφτόμουν το ενδεχόμενο να οργανώσω ταξίδια για τους τουρίστες με ξεναγούς στους αρχαιολογικούς χώρους και τα μνημεία των προγόνων μας και όχι μόνο. Μπορούμε να ξεναγήσουμε τους ξένους και στη σύγχρονη Ελλάδα γιατί, κακά τα ψέματα, πολιτισμός δεν είναι μόνο αυτό που μας άφησαν οι αρχαίοι, αλλά αυτό που συνεχίζουμε κι εμείς.

Ένα γεγονός που συσχετίζεται άμεσα με τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 είναι και ο εθελοντισμός. Γιατί να μη δώσουμε την ευκαιρία στους ξένους να γίνουν εθελοντές, ή μάλλον γιατί να μην τους βοηθήσουμε να πάρουν την απόφαση; Μέσα απ' αυτό το πρόγραμμα θα νιώσουν υπερήφανοι και χρήσιμοι, αλλά θα νιώσουν και ευγνωμοσύνη απέναντι στο ελληνικό κράτος, που τους αφήνει να εξοικειωθούν με το θεσμό των Ολυμπιακών Αγώνων και να γνωρίσουν την Ελλάδα, μια Ελλάδα διαφορετική απ' αυτήν που προβάλλουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, την Ελλάδα που αγαπάμε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής του νομού Σάμου Γεώργιος Σάμιος από την Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΜΙΟΣ (Νομός Σάμου- Πυθαγόρειο Ενιαιο Λύκειο Σάμου): Αξιότιμε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι Έφηβοι Βουλευτές, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τους διοργανωτές του θεσμού επειδή οργανώνουν συνεδριάσεις με τόσο καινά για μας θέματα. Θα ήθελα να δηλώσω ότι νοιώθω πολύ χαρούμενος γιατί μου δίνεται η δυνατότητα με

την ιδιότητα του εκπροσώπου των μαθητών του νομού Σάμου να εκφράσω τις απόψεις μου για τη ρύπανση του περιβάλλοντος.

Όπως γνωρίζετε, η σημερινή εποχή είναι η εποχή της εξαιρετικά αναπτυγμένης τεχνολογίας και βιομηχανίας. Η ζωή του σύγχρονου ανθρώπου έχει διευκολυνθεί, αλλά δεν είναι σίγουρο ότι έχει βελτιωθεί η ποιότητά της εξαιτίας της ρύπανσης που προκύπτει από την ανάπτυξη. Υπεύθυνος γι' αυτό το πρόβλημα είναι και ο ίδιος ο άνθρωπος, ο οποίος έχει κάνει λανθασμένη ιεράρχηση των αναγκών του στην καταναλωτική κοινωνία που τον περιβάλλει. Εξάλλου, η μάνα του για το κέρδος είναι υπεύθυνη για την υπέρμετρη εκμετάλλευση των φυσικών πόρων του πλανήτη μας.

Όπως έγραψε και στην επιστολή του προς τον Πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών Φραγκλίνο Πιρς ο αρχηγός των Ινδιάνων Σιάτ: «Ο λευκός, με το ταμάχι που έχει, θα καταπιεί τη γη και θα αφήσει πίσω του μία έρημο».

Όποιος ισχυριστεί ότι, επειδή κατοικεί σε ένα μικρό νομό του Αιγαίου, δεν υφίσταται τις επιπτώσεις της μόλυνσης, σφάλει. Η γη, η τροφοδότρα μητέρα των ανθρώπων, είναι κοινή περιουσία όλων μας, το ίδιο και ο αέρας, καθώς και ο υδροφόρος ορίζοντας.

Κοινές είναι και οι επιπτώσεις του βιασμού τους. Το οικολογικό πρόβλημα έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις: Απορρίμματα, λήμματα αποχετεύσεων, καπνοί, πετρελαιοκηλίδες, εμπρησμοί δασών, ανεξέλεγκτη χρήση φυτοφαρμάκων, πυρηνικές δοκιμές και αλόγιστη εκμετάλλευση των φυσικών πόρων είναι μερικά από τα αίτια που συνθέτουν το παζλ του βιασμού της φύσης. Η εξαφάνιση ζώων και φυτών ή η μετάλλαξή τους, τα προβλήματα στην τροφική αλυσίδα, η έξαρση των νεοπλασιών, τα προβλήματα της σωματικής και ψυχικής υγείας του ανθρώπου, η μόλυνση των θαλασσών, η τρύπα του όζοντος, η κλιματολογική ανισορροπία και τέλος η υποβάθμιση της ποιότητας της ζωής, είναι μερικές από τις συνέπειες της μόλυνσης του περιβάλλοντος.

Όπως σε κάθε θέμα και πρόβλημα εκτός από την καταγραφή του είναι απαραίτητες και οι προτάσεις για την επίλυσή του, έτσι και εδώ, η συνειδητοποίηση από όλους για το μέγεθος του προβλήματος και η καλλιέργεια της οικολογικής συνείδησης από την οικογένεια, το σχολείο, τους φορείς της κοινωνίας και ιδιαίτερα από τα ΜΜΕ, η διεθνής συνεργασία και νομοθεσία για την προστασία της φύσης, η ανάπτυξη νέας τεχνολογίας για την παραγωγή με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος, η δημιουργία βιολογικών καθαρισμών των λυμάτων, όπου δεν υπάρχουν η απαγόρευση των πυρηνικών όπλων και των πυρηνικών δοκιμών, και η σωστή εκμετάλλευση των πλουτοπαραγωγικών πόρων είναι μερικά από τα μέτρα που μπορούν να συμβάλλουν στο μετριασμό και γιατί όχι στην επίλυση του προβλήματος.

Τα οικονομικά οφέλη από την προστασία του περιβάλλο-

ντος θα είναι σημαντικά όπως ο περιορισμός των δαπανών για την υγεία, η μείωση των κοινωνικών δαπανών αφού θα μειωθούν οι κοινωνικές ανάγκες, τα οφέλη από την εκμετάλλευση των απορριμμάτων και η δημιουργία θέσεων εργασίας από τη λειτουργία επιχειρήσεων, τη συντήρηση βιολογικών καθαρισμών και την κατασκευή υποδομών.

Κύριε Πρόεδρε, η Βουλή των Ελλήνων που σήμερα ακούει τη φωνή των νέων της πατρίδας μας έχει χρέος να νομοθετήσει πολλές από τις προτάσεις μας που είναι και προτάσεις ολόκληρης της κοινωνίας μας, η δε Κυβέρνηση να πράξει ό,τι είναι δυνατόν για την εφαρμογή των νόμων με μοναδικό στόχο μία ανθρώπινη για όλους μας ζωή.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής του Νομού Ξάνθης και της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων Δήμητρα Μουστακίδου.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΟΥΣΤΑΚΙΔΟΥ (2ο Ενιαίο Λύκειο Ξάνθης): Κατ' αρχήν θέλω να ζητήσω συγγνώμη για τη φωνή μου.

Αξιότιμο Προεδρείο, αγαπητοί συνάδελφοι, το θέμα που θα ασχοληθώ είναι ο ρατσισμός. Συχνά το ρατσισμό τον ταυτίζουμε με ένα άγριο συναίσθημα που έχει ως γνώριμο την έλλειψη λύπης μπροστά στο δράμα των κατατρεγμένων αυτών του κόσμου.

Σε ένα παράδειγμά μου πρωταγωνιστεί μία τσιγγάνα, ένας Αλβανός και κάποιοι ασυνείδητοι Έλληνες. Συγκρούστηκαν οι δύο πιο υποβαθμισμένες κοινωνικές ομάδες, τσιγγάνοι και Αλβανοί. Όπως ξέρουμε υπάρχει μεγάλη αντιπαλότητα ανάμεσά τους γιατί οι Αλβανοί δέχονται εξ ανάγκης να δουλέψουν με χαμηλότερα μεροκάματα απ' ό,τι οι τσιγγάνοι και έτσι πια τους παίρνουν τις αγροτικές δουλειές.

Τον Αλβανό τον θέλουμε κοντό, άσχημο και ιδρωμένο. Τη τσιγγάνισσα τη θέλουμε μπαγαπόντισσα. Ο καλοντυμένος ψηλός και ωραίος φοιτητής είναι καρφί στα μάτια μας, ειδικά αν το παιδί δεν μπόρεσε να μπει στο πανεπιστήμιο παρά τα φροντιστήρια, τα γαλλικά και το πιάνο με τα οποία το προικίσαμε. Αυτό δείχνει ότι ο μέσος Έλληνας αρνείται να δεχθεί μια πραγματικότητα που λέγει ότι όλα τα κράτη πια εξελίσσονται σε πολυπολιτισμικά. Δεν έχουμε μάθει να συγκατοικούμε. Συμπεριφερόμαστε σαν βάρβαροι που αναγκάστηκαν να συζητήσουν με τον απλό λαουτζίκιο.

Ρατσιστή σήμερα θα χαρακτηρίζαμε εκείνον που με τη συμπεριφορά του και τις πράξεις του εκφράζει ιδέες που διαχωρίζουν τα άτομα μεταξύ τους. Πολλοί το αρνούμαστε. Ξεχνούμε, όμως, πως κάποια στιγμή της ζωής μας, έστω και αφηρημένα έχουμε υπάρξει και εμείς ρατσιστές.

Ο ρατσισμός αποτελεί προσβολή για την ανθρωπότητα και τον πολιτισμό του 20ου αιώνα, γιατί προσβάλλει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Σήμερα, βέβαια, είναι ξεπερασμένη η αντίληψη πως υπάρχουν άνθρωποι ανώτεροι και κατώτεροι.

Αλλά συχνά ο ρατσισμός υπάρχει και εκδηλώνεται διαφορετικά, χωρίς να το συνειδητοποιούμε και αυτό γιατί διατηρούμε τις προκαταλήψεις και τα κατ'όλοια του. Είναι λοιπόν στο χέρι μας να τον αποφύγουμε εάν σκεπτόμαστε και ενεργούμε ο καθένας ξεχωριστά και όλοι μαζί.

Κατά τη γνώμη μου είναι απάνθρωπο να υποτιμούμε συνανθρώπους μας. Μάλιστα, μερικές φορές παιδιά άλλης εθνικότητας έχουν περισσότερες δυνατότητες και λιγότερες ευκαιρίες να τις αξιοποιήσουν. Όμως η παγκόσμια ημέρα κατά του ρατσισμού έρχεται να μας θυμίσει τα ίσα δικαιώματα των ανθρώπων στη ζωή και στην αξιοπρέπεια. Όλοι μαζί μπορούμε να πούμε ένα μεγάλο «όχι» σ' αυτούς που νομίζουν πως υπάρχουν ανώτερες και κατώτερες φυλές, σ' αυτούς που συγκρίνουν το άσπρο με το μαύρο και το κίτρινο χρώμα. Πρέπει να τους δώσουμε να καταλάβουν πως όλοι ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, θρησκείας κλπ., είμαστε ίσοι. Ειλικρινά δεν μπορώ να καταλάβω γιατί. Όλοι είμαστε παιδιά ενός Θεού, έχουμε δυο μάτια, δυο χέρια και δυο πόδια. Ποια η διαφορά μας, λοιπόν; Ελπίζω να βρεθεί κάποιος στο δρόμο μου και να μου εξηγήσει πράγματα ανεξήγητα σε εμένα. Εύχομαι, λοιπόν, να έχουμε όλοι κάποτε πλήρη πολιτικά δικαιώματα και όχι μόνο.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει η Βουλευτής Επικρατείας και από την Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων, Άννα Κασιδάκου.

ANNA ΚΑΣΙΔΑΚΟΥ (Επικρατείας, ΤΕΕ Ειδικής Αγωγής Ιλίου): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, κυρίες και κύριοι. Το θέμα μου είναι «αναπηρία και κοινωνικός ρατσισμός».

Η αναπηρία είναι μία κατάσταση που μπορεί να βρεθεί ο κάθε άνθρωπος σε οποιαδήποτε στιγμή της ζωής του. Η μεγάλη νίκη του κάθε ανθρώπου και περισσότερο του αναπήρου είναι η ψυχική του δύναμη να δεχθεί τον εαυτό του για να πείσει την οικογένειά του αλλά και την κοινωνία να τον αποδεχθεί και να βελτιώσει τη συμπεριφορά της συνειδητά.

Η αναπηρία είναι μόνο μία σωματική δυσκολία. Υπάρχει η λανθασμένη αντίληψη από μερίδα της κοινωνίας ότι αναπηρία σημαίνει ανικανότητα για κάθε εκδήλωση της ζωής και ότι οι άνθρωποι με ειδικές ικανότητες δεν είναι ολοκληρωμένες προσωπικότητες με σκέψη, ενεργός πληθυσμός του τόπου μας, και πρέπει για οποιοδήποτε θέμα να απευθύνονται στους ίδιους, όχι στους συνοδούς.

Έχουμε λίγα κέντρα αποκατάστασης στην Ελλάδα. Έχουμε έλλειψη ειδικευμένου βοηθού νοσοκόμου συνοδού. Οι περισσότεροι χώροι δεν είναι κατάλληλοι και προσαρμοσμένοι για να δεχθούν τους ανθρώπους με ειδικές ικανότητες. Στους ανθρώπους της δύναμης έχουν γίνει βήματα βοήθειας, παραδείγματος χάρι επιδόματα.

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

Μπορούμε όλοι μαζί να καταφέρουμε περισσότερα. Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι δημόσιοι χώροι, τα διάφορα καταστήματα να είναι προσβάσιμα. Τα μέσα μεταφοράς να είναι κατάλληλα διαμορφωμένα και να υπάρχει τιμωρία των παραβατών, αν δεν τηρούνται οι όροι ασφαλείας, βελτίωση της χωροταξικής υποδομής των δήμων, δημιουργία χώρων επιμόρφωσης και δημιουργικής απασχόλησης από κάθε δημοτική αρχή. Συνδιοργάνωση απ' όλους τους δημότες προγραμμάτων, παραδείγματος χάρι γλυπτικής, φωτογραφίας, μουσικής, διεξαγωγής εκδρομών «αναπήρων και μη». Φροντίδα για τους τυφλούς, ειδικά βιβλία γι' αυτούς, κατάλληλο λογισμικό για τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών απ' αυτούς. Περισσότερα κέντρα αποκατάστασης πλήρως εξοπλισμένα, με συνεχή επιμόρφωση του προσωπικού τους. Συνεργασία με άλλες χώρες στα θέματα αποκατάστασης. Λέμε ναι στο θεσμό του ειδικευμένου βοηθού, νοσοκόμου συνοδού. Στήριξη του κοινωνικού περιβάλλοντος του αναπήρου. Συνύπαρξη παιδιών ειδικού σχολείου και παιδιών κανονικού σχολείου. Χώροι εργασίας κατάλληλοι και προσηγμένοι να δεχθούν τα άτομα με ειδικές ικανότητες. Κίνητρα στις επιχειρήσεις για τελική απορρόφηση των αναπήρων. Η αναπηρία μπορεί να γίνει αφορμή να μάθει να αγωνίζεται ο άνθρωπος όχι μόνο για το ατομικό αλλά και το κοινωνικό συμφέρον.

Ονειρεύομαι και ελπίζω συνειδητά και ουσιαστικά να συμβαδίσουμε όλοι μαζί με σεβασμό ο ένας για τον άλλον. Ελπίζουμε στην υλοποίηση των κοινών μας στόχων. Ας πορευτούμε όλοι μαζί «ανάπηροι και μη», φτιάχνοντας ένα καλύτερο αύριο.

(Όρθιοι οι Έφηβοι Βουλευτές χειροκροτούν ζοηρά και παρατεταμένα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Είναι το καλύτερο μήνυμα που στείλατε σήμερα στην ελληνική κοινωνία και στην ελληνική Πολιτεία.

Ο Έφηβος Βουλευτής της Α' Περιφέρειας της Αθήνας και της Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Άρης Λιάσκος, έχει το λόγο.

ΑΡΗΣ ΛΑΣΚΟΣ (59ο Ενιαίο Λύκειο Αθηνών): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, κυρίες και κύριοι, θα ξεκινήσω την ομιλία μου με μια εικόνα. Κυριακή 13 Απριλίου βράδυ. Κάθομαι και κοιτάζω. Πρόσωπα αλλοιωμένα. Στην ασφαλτο φωτιές, κορμιά και άσπρα σεντόνια. Κάποιοι μετρούν νεκρά παιδιά. Κάθε θάνατος και αριθμός. Είκοσι ένας. Ένα ολόκληρο χωριό στα μαύρα. Ποιος θα μιλήσει στις μητέρες; Ακούω ακόμα το αναφιλητό ενός πατέρα που σκίζει στα δυο τη νύχτα και την ίδια τη νύχτα να ουρλιάζει από τον πόνο. Πώς ζει κανείς ένα τέτοιο πένθος; Είκοσι ένα παιδιά. Παιδιά που χωρίς να γνωρίσουν τη ζωή έμαθαν το θάνατο. Θα μπορούσαμε να ήμαστε εμείς στη θέση τους. Τρέχω στο δωμάτιό μου. Φωτογραφίες της τριήμερης πρόπερσι. Ήμουν και εγώ εκεί, στα Τέμπη.

Την επόμενη το πρωί ξυπνούν από το λήθαργο τα κλιμάκια της Τροχαίας και ελέγχουν τα φορτηγά στον εθνικό δρόμο. Τα βράδια συζητήσεις με ειδικούς αναλυτές στα κανάλια. Ποιος φταίει; Ποιος ευθύνεται; Γιατί; Γιατί το σκοτάδι της νύχτας να σπάει από το άσπρο χρώμα των σεντονιών που σκεπάζουν τα άψυχα κορμιά; Γιατί γράφουν και οι εφημερίδες την επομένη στα πρωτοσέλιδά τους; Και μόνο μια ερώτηση αναβαίνει στα χείλη: Πρέπει να θυσιαστούν είκοσι ένα παιδιά τον Απρίλη και άλλοι δεκατέσσερις άνθρωποι το Μάρτη στον Αλιάκμονα, για να δούμε τι συμβαίνει; Τι γίνεται λοιπόν;

Αυτό που συμβαίνει είναι πως τόσα χρόνια με ένα μεταξικό νόμο και κοινοτικές συστάσεις που δεν τηρούνται κυκλοφορούν τα φορτηγά στη χώρα μας. Χάρης σε ένα νόμο του Μεταξά το 1938 η καταγραφή των δρομολογίων των φορτηγών γίνεται αποκλειστικά από τους οδηγούς στο λεγόμενο Βιβλίο Δρομολογίων καθιστώντας, έτσι, κάθε δυνατότητα διασταύρωσης στοιχείων από έναν ελεγκτικό μηχανισμό ανέφικτο. Παρόλο που το Υπουργείο Μεταφορών είχε ζητήσει από το συναρμόδιο Υπουργείο Εργασίας να παραχωρήσει την άδεια του σχετικού ελέγχου στην Τροχαία, κάτι τέτοιο στάθηκε αδύνατο να συμβεί. Αποτέλεσμα αυτού είναι να μην ελέγχονται τα δρομολόγια. Έτσι, παρόλο που αποφασίστηκε η απαγόρευση της κυκλοφορίας των βαρέων οχημάτων που κινούνται στις εθνικές τους θερινούς μήνες, τις εορτές και τις Κυριακές, πολλές φορές η σχετική διάταξη παραβιάζεται. Κι όμως το δυστύχημα έγινε Κυριακή.

Κάτι που πρέπει να επισημάνω είναι το γεγονός ότι σύμφωνα με τις κοινοτικές οδηγίες, οι οποίες έχουν ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο, τα οδοστρώματα θα πρέπει κατ' ελάχιστο να έχουν πλάτος 17,80 μέτρα. Το πλάτος της ασφάλτου στο συγκεκριμένο σημείο της κοιλάδας των Τεμπών είναι μόλις 9,5 μέτρα. Αναφορικά με τους κανόνες φόρτωσης οι οδηγοί ή οι ιδιοκτήτες των φορτηγών είναι οι μόνοι υπεύθυνοι να καθορίσουν το πώς θα φορτωθεί το όχημά τους.

Το Υπουργείο Μεταφορών στο μόνο που αρκέστηκε ήταν να εκδώσει πριν ορισμένους μήνες ένα φυλλάδιο με το οποίο προσφέρει χρήσιμες συμβουλές. Πέραν τούτου όμως μηδέν. Μηδέν και στον έλεγχο των ταχογράφων. Μηδέν, γιατί οι οδηγοί έχουν βρει διάφορες πατέντες, τους λεγόμενους «κλέφτες ταχογράφων», με τις οποίες δεν καταγράφεται η πραγματική ταχύτητα των οχημάτων. Και το φορτηγό και το λεωφορείο είχαν πειραγμένους ταχογράφους. Αν συνδυάσουμε τώρα αυτή τη ζοφερή πραγματικότητα, με την ελλιπή εκπαίδευση των Ελλήνων οδηγών και ότι αυτοί εργάζονται από 12 ως 16 ώρες, μπορούμε άνετα να συναγάγουμε συμπεράσματα σχετικά με τις συνθήκες οδήγησης των βαρέων οχημάτων.

Πρέπει λοιπόν να συγκλονιστούμε όλοι από τα δυστυχήματα, για να μαθευτούν αυτά τα γεγονότα; Πρέπει οι φίλοι

να χάσουν τους φίλους τους; Γιατί να κυματίζουν μεσίστιες οι σημαίες στα σχολεία μας; Πρέπει στα χωριά, εκεί που άλλοτε συναντιόντουσαν χαμόγελα και ενίοτε τσακωμοί, να συναντιούνται τώρα φέρετρα σαν επιτάφιοι τη Μεγάλη Εβδομάδα, επιτάφιοι των ματιών της ψυχής όλων μας;

Ποια είναι λοιπόν η λύση στο δυσβάσταχτο πρόβλημα των τροχαίων; Σε ατομικό επίπεδο, να γίνουμε όλοι ανεξαρτέτως υπεύθυνοι, όλοι χωρίς το φόβο των κυρώσεων να μάθουμε να ζούμε αυτοδύναμα και να σεβόμαστε την ανθρώπινη ζωή, το συνοδηγό και τον πεζό. Όσον αφορά τώρα τις λύσεις από συλλογικά όργανα, αυτές είναι πολλές και ποικίλες. Κατ' αρχάς, θα πρέπει να σχεδιαστούν δρόμοι και εθνικά δίκτυα που να πληρούν όλες τις διεθνείς προϋποθέσεις, αλλά και να αποκατασταθούν τα τυχόν ελαττωματικά. Δεδομένης όμως της δικαιοδοσίας του κράτους και στο νομοθετικό τομέα, κρίνεται αναγκαίο η Βουλή να θεσπίσει αυστηρότερους νόμους αναφορικά με τους κανόνες οδήγησης. Ακόμη η Αστυνομία και η Τροχαία θα πρέπει να εντείνουν τους ελέγχους και όχι απλώς να υπάρχουν, όπως γίνεται σήμερα ή να επιθεωρούν, αφού οι συνάνθρωποι έχουν σκοτωθεί. Το πιο σημαντικό όμως είναι να μπορέσει το κράτος να αποκτήσει ισχύ και δύναμη ούτως, ώστε να μπορέσει να παραμερίσει τα οικονομικά και άλλα συμφέροντα στην εφαρμογή αυτών που θεσπίζει.

Δυστυχές και χαρακτηριστικό της περίπτωσης παράδειγμα είναι το εξής: Το Σεπτέμβριο του 2001 κατέθεσαν στο ΥΠΕΧΩΔΕ για την επαναχάραξη τμήματος των Τεμπών πολλές κοινοπραξίες. Το αυξημένο ενδιαφέρον των κατασκευαστικών ομίλων για το έργο οδήγησε σε μια άνευ προηγουμένου μάχη ενστάσεων, μια μάχη που κράτησε το σημαντικό αυτό έργο παγωμένο μέχρι σήμερα.

Αντί για επίλογο στη θλιβερή αυτή αποτίμηση των οδικών ηθών στην Ελλάδα σκέφτομαι το εξής: Το Ιράκ στον πόλεμο θρήνησε, επίσημα τουλάχιστον, 800 με 900 νεκρούς. Εμείς κάθε χρόνο θρηνούμε κοντά 2000 θύματα τροχαίων. Και σκεφτείτε πώς ζουν αυτοί οι άνθρωποι που μένουν πίσω τους.

Ο πατέρας με το αναφιλητό του ακόμα κόβει στα δυο τη νύχτα και η μητέρα ακόμη κρατά το δέντρο στα Τέμπη στο μνημόσυνο, το δέντρο στήριγμα, το δέντρο φυσική απόληξη της ζωής της ύπαρξης που πέτρωσε και αυτή.

Το ποτάμι, όμως, ακόμα κυλά στις κοίτες των Τεμπών. Και, όμως, δεν πήρε τίποτα μαζί του. Ο πόνος και η μνήμη ακόμη εκεί. Ο πόνος και η μνήμη ακόμη εδώ. Απαιτούν από τον απλό οδηγό μέχρι τη Βουλή, που εμείς οι ίδιοι εκλέξαμε, το πιο απλό πράγμα. Περισσότερη ασφάλεια, καλύτερο σχεδιασμό και οργάνωση, ανάληψη ευθυνών και ισχυρό νομικό πλαίσιο. Το ζητούν! Ας το κάνουμε πραγματικότητα!

Ευχαριστώ.

(Όρθιοι οι Έφηβοι Βουλευτές χειροκροτούν ζωηρά και παρατεταμένα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής από τη Β' Περιφέρεια της Αθήνας και την Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων Δέσποινα Μουρατίδου.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΟΥΡΑΤΙΔΟΥ (Β' Αθήνας – 1ο Ενιαίο Λύκειο Γλυφάδας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Βουλής, συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, κυρίες και κύριοι, κάθε λαός έχει χρέος να προστατεύσει την εθνική του κληρονομιά. Η Ελλάδα ανέπτυξε έναν από τους ενδοξότερους πολιτισμούς και οφείλουμε να είμαστε περήφανοι γι' αυτό.

Με αφορμή τα έργα για τους Ολυμπιακούς Αγώνες ξεκίνησε σε όλη σχεδόν την Αττική η μεγαλύτερη σε έκταση ανασκαφική δραστηριότητα. Είναι γεγονός πως τα έργα που έγιναν και γίνονται ακόμα, έχουν διευκολύνει πολύ την καθημερινότητα των Αθηναίων. Το Μετρό, η Αττική Οδός και η μεταφορά του Αεροδρομίου είναι λίγα μόνο παραδείγματα του συνολικού έργου. Το τίμημα, όμως, που πληρώσαμε είναι τεράστιο. Στο βωμό του χρήματος θυσιάσαμε έναν τεράστιο αριθμό αρχαιοτήτων.

Στην προσπάθεια που έγινε για την παράδοση του έργου ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ μέσα στα χρονικά περιθώρια που δόθηκαν, αγνοήθηκαν οι επιστημονικές αρχαιολογικές με αποτέλεσμα την αλόγιστη καταστροφή ολόκληρων περιοχών της αρχαίας Αθήνας. Ανασκαφές έγιναν μόνο στους σταθμούς και σε μερικά φρεάτια εξαιρισμού και όχι στις σήραγγες που αποτελούν και το μεγαλύτερο τίμημα του συνολικού έργου. Είναι άγνωστος ο αριθμός αρχαιοτήτων που καταστράφηκαν από τα μηχανήματα διάνοιξης σηράγγων.

Το πλούσιο αρχαιολογικό υπόβαθρο των Αθηνών ήταν κατά τη γνώμη πολλών ακατάλληλο για ένα τέτοιο έργο. Ό,τι έγινε, όμως, δεν μπορεί να διορθωθεί. Εκτός από την καταστροφή αναρίθμητων αρχαιολογικών ιδρυμάτων, όσα διασώθηκαν βρίσκονται κλεισμένα σε αποθήκες που ξεχειλίζουν χωρίς καν τη στοιχειώδη μελέτη. Ό,τι έχει βρεθεί ανήκει στην εθνική μας κληρονομιά και πρέπει να είναι προσβάσιμο σε όλους.

Το Μετρό, όμως, δεν είναι και το μόνο έργο. Πριν από λίγα χρόνια το ίδιο είχε επαναληφθεί και σε ένα βυζαντινό εκκλησάκι το οποίο εμπόδιζε την κατασκευή του Αεροδρομίου των Σπάτων. Τελικά μετά από έντονες διαμαρτυρίες τόσο ειδικών όσο και πολιτών, το εκκλησάκι μεταφέρθηκε.

Στο Σχοινιά, όπου εκτελέστηκαν έργα για τη φιλοξενία των κωπηλατοδρομιών το 2004, δημιουργήθηκε πάλι ένα παρόμοιο ζήτημα. Αν και οι υπεύθυνοι του έργου ισχυρίζονται πως εκεί που έγιναν τα έργα στην αρχαιότητα υπήρχε θάλασσα, έχει σημειωθεί ένας τεράστιος αριθμός αρχαίων. Παρόλα αυτά, τα έργα τελείωσαν κανονικά. Μήπως θα έπρεπε να έχει γίνει κάτι;

Τα έργα των Ολυμπιακών Αγώνων ή τα μέσα μαζικής μεταφοράς δεν είναι τα μόνα προβλήματα. Η οικοπεδοποίη-

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

ση και η δημιουργία νέων δρόμων μπορεί να φέρουν στο φως απαραίτητες πληροφορίες αλλά προκαλούνται καταστροφές.

Αν και ο χρόνος δεν μπορεί να γυρίσει πίσω, υπάρχουν ακόμη πράγματα που μπορούμε να κάνουμε για να αλλάξει η κατάσταση όσον αφορά τα αρχαία. Έτσι και αλλιώς, δεν είναι μόνο αυτές οι γενιές αλλά και οι επόμενες. Άρα, κανένας δεν έχει το δικαίωμα να καταστρέφει την κληρονομιά μας.

Το πρώτο και κυριότερο που πρέπει να γίνει για να αλλάξει η αντίληψη των ανθρώπων όσον αφορά τα αρχαία, είναι η σωστή ενημέρωσή τους. Απίστευτο και όμως αληθινό, αλλά υπάρχουν ακόμη Αθηναίοι οι οποίοι δεν έχουν επισκεφθεί ούτε μία φορά τον Ιερό Βράχο της Ακρόπολης.

Οι διαφημίσεις σε στάσεις λεωφορείων, σε ραδιοφωνικούς σταθμούς αλλά και στην τηλεόραση δεν είναι άσχημη ιδέα. Ακόμα, η διανομή μιας εφημερίδας με ανάλογο υλικό είναι άλλη μία προσβάσιμη λύση. Τα περισσότερα μουσεία της Ελλάδας βρίσκονται σε άσχημη κατάσταση. Η ανακαίνιση και ο εξοπλισμός τους με κατάλληλα όργανα είναι άλλη μία δαπάνη που πρέπει να υποστεί το κράτος ως φόρο τιμής προς τους προγόνους μας. Η φύλαξη και η περιφράξη των αρχαιολογικών χώρων που βρίσκονται στην ύπαιθρο είναι κάτι βασικό. Δεν είναι σωστό να προκαλούμε τους αρχαιολόγους, αλλά ούτε και τη φθορά από εξωγενείς παράγοντες. Μιας και η χώρα μας έχει πρόβλημα ανεργίας, μερικές προσλήψεις στο χώρο των αρχαιοτήτων θα ήταν κάτι πάρα πολύ συνετό.

Χωρίς τον ελληνικό πολιτισμό ο κόσμος δεν θα ήταν ο ίδιος. Η Αθήνα, αυτή η δάδα από την οποία όλοι οι λαοί πήραν τα φώτα του πολιτισμού και της Δημοκρατίας, αξίζει σε ανθρώπους που ξέρουν πώς να δείχνουν τον απαραίτητο σεβασμό. Οφείλουμε να είμαστε περήφανοι και να σεβόμαστε τον πολιτισμό και την κληρονομιά μας. Χωρίς το παρελθόν δεν θα υπήρχε ούτε το παρόν αλλά ούτε και το μέλλον.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής από την Β΄ Περιφέρεια Θεσσαλονίκης και την Επιτροπή Εθνικής Άμυνας, Θεανώ Μπάντη.

ΘΕΑΝΩ ΜΠΑΝΤΗ (Β΄ Θεσσαλονίκης-ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Βουλής, σεβαστέ πατέρα, αγαπητοί συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, κυρίες και κύριοι, το θέμα στο οποίο αποφάσισα να αναφερθώ είναι γεγονός ότι έχει υποβαθμιστεί από άλλα περισσότερο φλέγοντα θέματα που πρωταγωνιστούν στο διεθνές πολιτικό προσκήνιο.

Πρόκειται για τον ευρωστρατό, για τον οποίον έχουν ακουστεί ποικίλες απόψεις με επικρατέστερη την πιο αισιόδοξη. Αυτήν δηλαδή που υποστηρίζει πως ο ευρωστρατός θα

είναι απλά και μόνο ένας αμυντικός στρατός που θα διαφυλάττει την ασφάλεια των Ευρωπαίων πολιτών. Πολύ φοβάμαι όμως πως οι αρνητικές συνέπειες θα επισκιάσουν τα προτερήματα ενός τέτοιου εγχειρήματος.

Αλήθεια, υπάρχει κάποιος που να πιστεύει πως ο οποιοσδήποτε Ευρωπαίος θα αναχαιτίσει ένα ακόμη τουρκικό αεροπλάνο που θα παραβιάζει τον εθνικό εναέριο χώρο; Και αν ναι, θα το κάνει με την ίδια αυτοθυσία που θα το έκανε ένας Έλληνας; Μα καλά, τότε θα διδαχθούμε από την ιστορία πως οι αλλοεθνείς μισθοφόροι ήταν αυτοί που προκάλεσαν τις εθνικές μας τραγωδίες;

Επιπλέον, υπάρχει κάποιος που να μπορεί να εγγυηθεί πως ο ευρωστρατός δεν θα γίνει ένα υποχείριο των μεγάλων δυνάμεων εις βάρος των συμφερόντων των μικρών; Και εκτός αυτού ποια θα μπορούσε να είναι η αντίδραση μιας αδύναμης συγκριτικά χώρας, όπως η Ελλάδα, όταν βλέπει ότι ο ευρωστρατός στρέφεται ενάντια στα συμφέροντά της; Γιατί θεωρώ βέβαιο ότι κάποια στιγμή τα σχέδια του ευρωστρατού θα αντιπαρατεθούν με αυτά κάποιας χώρας. Και ανησυχώ αναφορικά με το ποιο θα μπορούσε να είναι το αποτέλεσμα μιας τέτοιας σύγκρουσης συμφερόντων.

Ακόμα, πώς μπορούμε να είμαστε σίγουροι ότι δεν θα υπάρχει παρέμβαση των ΗΠΑ; Τι θα μπορέσει να εμποδίσει την υπερδύναμη να ανακατευθεί για άλλη μία φορά στα ευρωπαϊκά πράγματα; Την είδαμε να αφηφά διεθνείς οργανισμούς, να σκορπά το θάνατο, να διαψεύδει κάθε ελπίδα για παγκόσμια ειρήνη. Και όλα αυτά υπό την κατακραυγή των ανθρώπων απανταχού της γης.

Επίσης, είναι ολοφάνερο πως ο ευρωστρατός, βαδίζοντας στα χνάρια και προσπαθώντας να γίνει κάτι ανάλογο σε ισχύ του αμερικάνικου στρατού, δημιουργείται με σκοπό να αποτελέσει το αντίπαλο δέος από την άλλη πλευρά του Ατλαντικού. Θα μπορούσαμε δηλαδή να πούμε ότι λόγοι εντυπωσιασμού από μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι μία από τις αιτίες που οδήγησαν στη συγκρότηση του ευρωστρατού. Με αυτήν τη λογική λοιπόν δεν θα πρέπει να μας εκπλήσσει αν στο μέλλον δούμε τον ευρωπαϊκό στρατό να κάνει προληπτικούς πολέμους. Συνεπώς, χάνει αυτομάτως τον αμυντικό του χαρακτήρα.

Επίσης, σε περίπτωση που τα περισσότερα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφασίσουν να διεξάγουν πόλεμο για διάφορους λόγους, πώς θα μπορέσει μια χώρα να αποστασιοποιηθεί απ' αυτόν; Θα είναι υποχρεωμένη να λάβει μέρος; Θα μείνει ατιμώρητη σε περίπτωση που αποφασίσει να πράξει το αντίθετο;

Ερωτήματα, στα οποία η απάντηση έρχεται αυθόρμητα στα χείλη όλων. Και όμως, επιμένουν να μας παρουσιάζουν την ουτοπική εικόνα της φιλειρηνικής ενωμένης Ευρώπης του μέλλοντος.

Σύμφωνα με όλα τα παραπάνω, λοιπόν, εύκολα συμπε-

ραίνουμε πως στο θέμα του ευρωστρατού η Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχει μονόπλευρη ενημέρωση. Αν λάβουμε δε υπόψη ότι σε πολλούς τομείς –στην οικονομία, για παράδειγμα- η Ευρώπη δεν είχε τις προσδοκώμενες επιδόσεις, όπως για παράδειγμα με τη θέσπιση του ευρώ ως κοινού νομίσματος δυο χρόνια τώρα που βλέπουμε τις τιμές να αυξάνονται συνεχώς, αντιλαμβανόμαστε πως μία ανάλογη κατάσταση είναι πιθανό να συμβεί και με τον ευρωστρατό.

Το συμπέρασμα που βγαίνει απ' όλα αυτά είναι απλό και σύντομο: ειρήνη και ανθρωπιά, έτσι ώστε να μην χρειάζεται να υπάρχουν στρατοί, κατεστραμμένα σπίτια και κατεστραμμένα όνειρα.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής από το Νομό Πιερίας και την Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων Ιωάννης Τσιλιμίγκας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΙΛΙΜΙΓΚΑΣ (Νομός Πιερίας-1ο ΤΕΕ Κατερίνης): Αξιότιμε Πρόεδρε της Βουλής, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, κυρίες και κύριοι, τι είναι αυτό που ονομάζουμε αστυφιλία; Τι προβλήματα δημιουργεί; Ποιες είναι οι αιτίες που οδηγούν τους ανθρώπους από την ύπαιθρο στα αστικά κέντρα; Υπάρχει στον τόπο μας τέτοιο πρόβλημα και ποιες είναι οι συνέπειές του; Υπάρχει τρόπος να σταματήσει αυτή η μετακίνηση; Γίνονται προσπάθειες από τους αρμόδιους φορείς; Τι θα γίνει αν αποτύχουν;

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται στον τόπο μας μια μεγάλη μετακίνηση του αγροτικού πληθυσμού προς τα μεγάλα αστικά κέντρα. Αυτό το φαινόμενο το ονομάζουμε αστυφιλία. Ποιοι είναι, όμως, οι παράγοντες που διώχνουν τους ανθρώπους από τα χωριά τους και ερημώνουν την ύπαιθρο; Υπάρχει τρόπος να λυθεί αυτό το πρόβλημα;

Οι περισσότεροι που εγκαταλείπουν την ύπαιθρο προέρχονται από ορεινά και άγονα χωριά. Οι άνθρωποι αυτοί αφήνουν τη γη τους επειδή δεν μπορεί να τους θρέψει κι επειδή πιστεύουν πως θα βρουν στην πόλη μία καλύτερη τύχη. Πολλοί απ' αυτούς πετυχαίνουν κάτι καλύτερο. Υπάρχουν, όμως, κι αυτοί που φυτοζωούν και υποφέρουν, αλλά ντρέπονται να γυρίσουν πίσω.

Μια άλλη κατηγορία ανθρώπων είναι αυτοί που πηγαίνουν στις πόλεις για σπουδές και εγκαθίστανται μόνιμα εκεί, επειδή μόνο εκεί μπορούν να εξασκήσουν το επάγγελμά τους και επειδή συνήθισαν σε ένα νέο τρόπο ζωής.

Είναι άλλοι –και δεν είναι λίγοι- που πιστεύουν ότι θα αποκτήσουν μεγαλύτερη αξία εάν κατοικούν σε μια πόλη. Αυτοί όταν επισκέπτονται τα χωριά τους, κοιτάζουν με περιφρόνηση τους απλούς χωρικούς και νομίζουν ότι τους κάνουν μεγάλη τιμή που τους καταδέχονται και μιλούν μαζί τους. Ξεχνούν μάλιστα και την προηγούμενη ζωή τους και θέλουν διαρκώς να δείξουν ότι τα ξέρουν όλα.

Η αστυφιλία έχει κατακτήσει για τη χώρα μας ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα. Το 1/3 των κατοίκων της χώρας μας μένει στο Λεκανοπέδιο της Αττικής και αν υπολογίσουμε και τις άλλες πόλεις τα αποτελέσματα δεν είναι καθόλου ενθαρρυντικά.

Οι συνέπειες της αστυφιλίας είναι ότι η ύπαιθρος ερημώνει και η ζωή στις πόλεις γίνεται πολύ δύσκολη. Αυξάνεται η εγκληματικότητα, γιατί πολλοί άνθρωποι, μη βρίσκοντας δουλειά αρχίζουν να κλέβουν και να εξαπατούν τους άλλους.

Για να σταματήσει αυτή η μετακίνηση, πρέπει η Κυβέρνηση με κάθε τρόπο να ενισχύσει τον αγροτικό πληθυσμό. Πρέπει να γίνουν σχολεία και να παρέχεται ιατρική περίθαλψη στα χωριά μας. Πρέπει να κατασκευαστούν νέοι δρόμοι και να γίνουν εγγειοβελτιωτικά έργα, για να γίνεται η κυκλοφορία πιο εύκολα. Τέλος, πρέπει να ψυχαγωγούνται καλύτερα οι νέοι στα χωριά, γιατί το καφενείο δεν είναι αρκετό.

Τα τελευταία χρόνια γίνονται προσπάθειες από τους αρμόδιους φορείς προς την κατεύθυνση αυτή, που ελπίζουμε ότι θα πετύχουν και το μέλλον θα είναι καλύτερο, διαφορετικά σε μερικά χρόνια η μισή Ελλάδα θα βρίσκεται στην Αθήνα και η άλλη μισή στις άλλες πόλεις.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Γιάννη, εσύ μας τα είπες πολύ γρήγορα.

Ο Έφηβος Βουλευτής του Νομού Καρδίτσας από την Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων, κύριος Κωνσταντίνος Παναγιώτου, έχει το λόγο.

(Χειροκροτήματα)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ (Νομός Καρδίτσας –Ενιαίο Λύκειο Σοφάδων): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, κυρίες και κύριοι, το σύνθημα «SOS ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ» έκανε την εμφάνισή του πριν από μερικά χρόνια σε χώρες όπως η Γαλλία και η Γερμανία. Όμως, και παλαιότερα οι Αρχαίοι Έλληνες έλεγαν «πας μη Έλλην βάρβαρος», αφού ήθελαν να επιδείξουν την οικονομική και πολιτιστική τους ανωτερότητα.

Σήμερα θα λέγαμε πως το φαινόμενο του ρατσισμού ανταποκρίνεται στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα. Οι συνεχιζόμενες συγκρούσεις λόγω του ρατσισμού, ενός φαινομένου κοινωνικής παθογένειας, αποτυπώνονται καθημερινά στο διεθνή και στον ελληνικό Τύπο, απεικονίζοντας μια χρονίως δρώσα κατάσταση. Η ειδησεογραφική εισβολή του AIDS έφερε ξανά στην επιφάνεια ένα πλήθος ηθικοκοινωνικών, φυλετικής εμμονής, προκαταλήψεων, το οποίο υπέβασκε, μάλλον αθόρυβα, έως τώρα.

Εξετάζοντας το θέμα πολύπλευρα και πολυπρισματικά, το φαινόμενο είναι επινόηση της αποικιοκρατίας και του ιμπεριαλισμού, της εκμετάλλευσης και της υποδούλωσης των

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

λαών. Επίσης, ο ρατσισμός εξυπηρετεί τα συμφέροντα της μειοψηφίας των λευκών, που καταδυναστεύουν την πλειοψηφία των εγχρώμων. Ακόμα, συντηρεί στερεότυπες αντιλήψεις, σύμφωνα με τις οποίες τα θύματα του φαινομένου ευθύνονται για την αλλοίωση της κοινωνίας και θεωρεί τα θύματα αυτά ως υπαίτιους για την ηθική αποσάθρωση και την πολιτιστική παρακμή.

Επιπρόσθετα, ο ρατσισμός είναι συνοθύλευμα οικονομικής και πολιτιστικής απελπισίας, ανεργίας, ξενοφοβίας, ενώ οφείλεται κυρίως στην έκπτωση των αξιών και των δημοκρατικών θεσμών. Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι ο ρατσισμός είναι μια πολιτική ιδεολογία, που διακρίνεται στο πολιτικό και στον κοινωνικό ρατσισμό.

Ωστόσο, οι συνέπειες είναι πολυάριθμες. Ο ρατσισμός επιδιώκει να εκμεταλλεύεται και να καταπιέζει τους έγχρωμους λαούς, κρατώντας τους στο σκοτάδι της αμάθειας. Προβάλλονται έντεχνα ως κριτήρια για την ανώτερη κλίμακα ο πλούτος, η καταγωγή, η ανώτερη παιδεία και το αρσενικό φύλο. Επιδιώκει να διατηρεί στο λεξιλόγιο της μεταψυχροπολεμικής περιόδου τις μειονότητες και τον εθνικισμό, το φασισμό και το νεοναζισμό.

Επιπρόσθετα, υπονομεύει τη δημοκρατία, παρακινώντας τους ρατσιστές σε εξτρεμιστικές πράξεις και διατηρεί τη βία, την ανισότητα και την αδικία. Οι φτωχοί, οι άνεργοι, οι παλινοστούντες πρόσφυγες, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι τοξικομανείς, οι φυλακισμένοι, οι τσιγγάνοι είναι μερικές κατηγορίες που συνθέτουν το ψηφιδωτό του ρατσισμού.

Για την αντιμετώπιση των ρατσιστικών εκδηλώσεων πρέπει όλοι να βοηθήσουμε, οι πολίτες και οι πολιτικοί, στην οικονομική ανάκαμψη και πρέπει να σεβόμαστε τα θεμελιώδη δικαιώματα των άλλων.

Ακόμα πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι έχουμε κοινή ευθύνη για την αναβίωση και την έξαρση του εθνικισμού και του νεοναζισμού και ότι πρέπει να απαλλαγούμε από την ξενοφοβία μας. Οφείλουμε να πατάξουμε το ρατσισμό με αγώνες, δημιουργώντας μια ειρηνική, πλουραλιστική και δημοκρατική κοινωνία.

Ακόμη, οφείλουμε να δηλώνουμε την αντίθεσή μας στο πρόβλημα με πορείες, απεργίες, διαβήματα, ψηφίσματα. Χρειάζεται επιστροφή του Ο.Η.Ε. για την καταπολέμηση της πείνας, του αναλφαριθμισμού και της περιθωριοποίησης. Ωστόσο απαραίτητη είναι η παρέμβαση της Εκκλησίας και των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Πρέπει να δημιουργήσουμε ανθρωποκεντρική παιδεία και να πατάξουμε την αποχαλίνωση των ηθών.

Μέσα σε όλο αυτό το κλίμα του έρποντος ρατσισμού η Αστυνομία αλλά και οι εκάστοτε Υπουργοί Δημόσιας Τάξης δεν έκαναν εμφανή καμία διάκριση μεταξύ αυτών που υφίστανται τον ρατσισμό και αυτών που τον προκαλούν. Ως χώρα φαίνεται ότι βρήκαμε και πάλι κάποιον για να του ρίξουμε

όλο το ανάθεμα και έτσι εφησυχασμένοι να συνεχίσουμε να βαδίζουμε προς το πουθενά. «Πας διαφορετικός, λοιπόν, κακός». Λες και αν διώξουμε το διαφορετικό, η κοινωνία μας θα μετατραπεί σε όμορφο κόσμο, ηθικό, αγγελικά πλασμένο.

Αδιαφορώντας για το τι οδηγεί όλους αυτούς τους ανθρώπους στη διαφορετικότητα, μη ξεχωρίζοντας τους καλούς και τους κακούς, τους εντάσσουμε όλους σε μία κατηγορία, στους διαφορετικούς που είναι α ριοι κι κακοί και φτάνει για όλα. Ρατσισμός δεν είναι μία περίοδος της ιστορίας ή ένα εξωτικό γεγονός, απλώς ζει καθημερινά ανάμεσά μας και στ' αλήθεια βασιλεύει. Ο ρατσισμός ελλοχεύει.

Εν κατακλείδι, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους αυτούς οι οποίοι εργάστηκαν για το θεσμό αυτό, με αποτέλεσμα να χτυπήσει για ακόμα μια φορά ο νεανικός παλμός μέσα στο κέντρο της Δημοκρατίας, να χτυπήσει ο δικός μας παλμός, ο παλμός των Εφήβων Βουλευτών.

(Χειροκροτήματα από όλη την Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής από τη Α' Περιφέρεια Πειραιά και την Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων Χριστίνα Τρεζάκη.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΤΕΡΖΑΚΗ (Α' Πειραιά, 12ο Ενιαιό Λύκειο Πειραιά): Αξιότιμε Πρόεδρε της Βουλής, συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, κυρίες και κύριοι. Είμαι μέσα στο χώρο του Κοινοβουλίου. Μου μένουν πέντε λεπτά για να ανέβω στο Βήμα. Η καρδιά μου πάει να σπάσει. Είναι πολλά αυτά που έχω να πω, πώς όμως να προσεγγίσω το ενδιαφέρον σας; Εσείς ίσως έχετε συνηθίσει σε πρωτάκουστες λέξεις και δυσνόητους όρους. Όμως εγώ δεν μπορώ να σας καταθέσω αυτά που θέλω κάνοντας χρήση ιδιόμορφων εκφράσεων, γιατί πολύ απλά δεν επιδέχονται περιτύλιγμα όλα αυτά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με ιδιαίτερες ικανότητες.

Τώρα βρίσκομαι ήδη πάνω στο Βήμα, όχι για να απαριθμήσω τα χιλιάδες προβλήματα που αντιμετωπίζουν αυτά τα άτομα, αλλά για να προτείνω άμεσες και ουσιαστικές λύσεις γι' αυτά: Να παρέχονται ευκολίες σχετικά με την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρίες σε όλα τα δημόσια κτήρια και Μέσα Μαζικής Μεταφοράς, όπως και οι κατάλληλες εγκαταστάσεις στους χώρους υγιεινής. Να προσφέρονται υποστηρικτικά βοηθήματα, όπου είναι απαραίτητο, καθώς και να χρηματοδοτούνται άνθρωποι ειδικευμένοι για τη βοήθεια των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Να τοποθετείται μόνιμο προσωπικό και όχι αποσπασμένο για τα ειδικά κέντρα διάγνωσης, αξιολόγησης και υποστήριξης. Να καταρτιστεί ειδικού τύπου εξέταση για την απόκτηση πιστοποιητικού γλωσσομάθειας για τη συμμετοχή των ΑΜΕΑ. Να δημιουργηθούν βιβλιοθήκες για ΑΜΕΑ με κασέτες, CD-ROM, σχολικά και λογοτεχνικά βιβλία. Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να σημειώσω ότι οι συγκεκριμένες προτάσεις έχουν ψηφιστεί ομόφωνα από την Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων.

Στη συνέχεια, πρέπει να επιτευχθεί η δημιουργία περισσότερων κέντρων αποκατάστασης, πλήρως εξοπλισμένων και με συνεχή επιμόρφωση του προσωπικού, για άτομα με αναπηρίες. Ύπαρξη διεθνούς συνεργασίας στα θέματα αποκατάστασης αναπήρων, στήριξη του κοινωνικού περιβάλλοντος του αναπήρου και συνεργασία γονέων, ιατρικού προσωπικού και εκπαιδευτικής κοινότητας. Δημιουργία δημοσίων κέντρων ψυχανάλυσης, ψυχολογικής στήριξης, λογοθεραπείας, εργοθεραπείας, φυσικοθεραπείας καθώς και δημιουργία μικτών σχολείων με προϋπόθεση όμως τη σωστή εκπαίδευση των καθηγητών και την αποδοχή των μαθητών.

Πέρα από αυτές τις προτάσεις καλό είναι να σημειωθεί ότι για πρώτη φορά στην ιστορία των Παραολυμπιακών Αγώνων που θα γίνουν στη χώρα μας το 2004 οι αθλητές δεν θα πληρώσουν χρήματα για τη συμμετοχή τους. Έτσι, με την κατάργηση των δαπανών συμμετοχής καταργείται η διάκριση μεταξύ των αθλητών που συμμετέχουν στους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς Αγώνες και εξασφαλίζεται στην πράξη η ισότητα τους, κάτι που μας δίνει την ευκαιρία να ελπίζουμε και για την υλοποίηση των παραπάνω.

Και να που ο χρόνος μου τελειώνει, όχι όμως και ο προβληματισμός μου και η διάθεσή μου να βοηθήσω να γίνει η ζωή αυτών των ατόμων ευκολότερη.

Και αυτό όχι γιατί έχουν την ανάγκη ή τον οίκτο μας, αλλά γιατί άτομα, που παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν συνεχίζουν να αγωνίζονται και να ελπίζουν και έτσι μας αποδεικνύουν περίτρανα πως αναπηρία δεν σημαίνει ανικανότητα. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κ. Δημήτρης Πέντσος από τη Β' Περιφέρεια Θεσσαλονίκης και από την Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΕΝΤΣΟΣ (Β' Θεσσαλονίκης-Εν. Λύκειο Καλοχωρίου): Αξιότιμε Πρόεδρε της Βουλής, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, κυρίες και κύριοι, οι Έλληνες είναι από τους λαούς που έχουν χρησιμοποιήσει το λόγο κατά κόρο. Κάποιοι θεωρούν ότι είναι ο λαός που εφηύρε το διάλογο και τη συνομιλία για να τη μεταμορφώσει σε μία σημαντική τέχνη, μία τέχνη απαραίτητη στη ζωή, στη διακυβέρνηση, στην έκφραση, στην ελευθερία, στην ισότητα και εν τέλει στη δημοκρατία. Μία δημοκρατία που θεωρεί την ικανότητα ανταλλαγής απόψεως ως τη σημαντικότερη προϋπόθεση για τη διατήρησή της.

Η Βουλή των Εφήβων δίνει τη δυνατότητα στους νέους εδώ και οκτώ χρόνια να χρησιμοποιούν το λόγο και το διάλογο για να ανταλλάσσουν ιδέες και προτάσεις, σχηματίζοντας σε σώμα τους συνεχιστές αυτής της κληρονομιάς. Παρατηρώντας κανείς τον πολιτικό χώρο αντιλαμβάνεται εύκολα την ακαμψία που τον χαρακτηρίζει. Η πολιτική θα μπορούσε να αποδοθεί με την εικόνα μιας κυρίας, απροσδιόρι-

στης ηλικίας, που αρνείται να λυγίσει τη μέση της για να ακούσει 350 νεανικές φωνές, που αντιπροσωπεύουν τα όνειρα, τις ανησυχίες, τις απόψεις μιας ολόκληρης γενιάς διατυπωμένες με κάθε ειλικρίνεια.

Με ειλικρίνεια, λοιπόν, στέκομαι απέναντι στον εαυτό μου, αλλά και σε σας όλους και εκθέτω τα πιστεύω μου, τις σκέψεις μου, τις προσωπικές μου αντιρρήσεις, το νεανικό μου αυθορμητισμό. Όμως στην πραγματικότητα αμφιβάλω για τα πραγματικά κίνητρα αυτής της Βουλής. Φοβάμαι πως με τους συνομιλητές μου και εγώ είμαστε εδώ για να υποδυθούμε τετριμμένους ρόλους. Φοβάμαι ότι είμαστε εδώ για να χρησιμοποιούμε λέξεις και φράσεις άλλων, για να γίνουμε τα φερέφωνα των κάθε λογής ισχυρών. Ακόμα χειρότερα φοβάμαι ότι συμμετέχουμε για να προωθήσουμε τον εαυτό μας, να πείσουμε πως μπαίνοντας στη Βουλή γινόμαστε σπουδαίοι και εκλεκτοί. Με άλλα λόγια λιγότερο κομψά εκφράζω τη δυσαρέσκιά μου προς το θεσμό με τη μορφή που προβάλλεται, αφενός γιατί θεωρώ ότι αποτελεί ένα περιστασιακό βήμα προκειμένου να εκφράσουν οι νέοι τις σκέψεις τους και αφετέρου επειδή οι ιδέες που αναπτύσσονται είναι κενές, αφού δεν εμπεριέχουν λύσεις. Αλλά ακόμα και αν εμπεριέχουν, αυτές δεν υλοποιούνται.

Έτσι παρ' όλες τις αντιρρήσεις μου, σκέφτηκα να συμμαχήσω με τη Βουλή, αφού σωπαίνοντας κάνεις τους άλλους να πιστεύουν πως δεν έχεις ούτε κρίση, ούτε επιθυμία, ούτε διάθεση. Βέβαια ο ρόλος του εφήβου στη σημερινή κοινωνικοπολιτική πραγματικότητα είναι εγγλωβισμένος λόγω της στέρησης της καθημερινής πρακτικής των νόμων και των δικαιωμάτων που διέπουν τη ζωή του. Έχω ανάγκη να μπορώ να διεκδικώ τη ζωή μου, ώστε να βιώσω πως τα δικαιώματά μου πηγάζουν από το καθήκον που έχω απέναντι στην κοινωνία, τους συνανθρώπους μου και τον εαυτό μου. Έχω ανάγκη να μάθω, να αγαπώ την ισότητα και την ελευθερία. Έχω ανάγκη να σέβομαι τα όρια των δικαιωμάτων μου. Χρειάζομαι να φωνάξω και να δηλώσω πως δεν ανέχομαι να με τραβούν από κάθε σημείο της ψυχής και του πνεύματός μου για να φθάσω τα στάνταρς που έχουν θέσει οι άλλοι για μένα. Έχω ανάγκη τη Βουλή των Εφήβων για να στείλω ένα μήνυμα: Κύριοι, αν θέλετε σοβαρή, υπεύθυνη και έντιμη την ενήλικη ζωή μου αφήστε η ωρίμασή μου να γίνει φυσικά. Η Ελλάδα του αύριο απαιτεί εγγυημένη ανθρώπινη αξία και ποιότητα. Κύριοι, ζητώ από εσάς που χειρίζεστε τη διαπαιδαγώγησή μας και που καθορίζετε εν μέρει τη τύχη μας, να εξασφαλίσετε στους συνομήλικους μου ανθρώπινη αξία και ποιότητα. Νοιώθω πως στο χρόνο μου δεν φθάνει να δείξω το σημείο που έχουν το λίκνο τους. Προτάσεις, όμως, βγαλμένες από τις αληθινές μου ανάγκες, μπορώ να κάνω. Γι' αυτό προτείνω η παιδεία πρώτα να μου χαρίσει ελληνική ταυτότητα και έπειτα ευρωπαϊκό διαβατήριο. Να φιλτράρει την ελληνική συνείδηση μέσα στην καθημερινότητά μου, να μου

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

προσφέρει βιώματα, γνώσεις, εμπειρίες και επιτεύγματα ώστε μέσα από αυτά να διαμορφώσω άποψη και χαρακτήρα. Και όταν γίνουν όλα αυτά να με εντάξει ως ένα στην παγκόσμια κοινότητα.

Μετά προτείνω να μου δοθεί πνευματική ελευθερία. Δώστε μου πρότυπα, δώστε μου αρχές, δώστε μου πνευματικούς ηγέτες και να έχετε τη σιγουριά πως θα ανταλλάξω τις προσφορές με ευθύνη και τιμότητα. Στην εφηβεία μου δεν κάνω τόσο το ζύγισμα των αξιών.

Τέλος, προτείνω να μου εξασφαλίσει τέτοια πολιτειακή οργάνωση για να μην με εκμηδενίσει ως άτομο, να μη με χαρακτηρίσει ως αριθμό σε στατιστική έρευνα. Μην με κάνουνε υπήκοο αλλά μέλος της κοινωνίας.

Μεταξύ πολλών επέλεξα να προτείνω μόνο αυτά τα τρία πράγματα.

Τα τρία εξαιρετικά μεγάλα πράγματα όπως χαρακτηρίστικά αναφέρεται από το μεγάλο μας λογοτέχνη Νίκο Καζαντζάκη είναι τα εξής: Το πρώτο σου χρέος εκτελώντας τη θητεία σου στη ράτσα είναι να νοιώσεις όλους τους προγόνους. Το δεύτερο είναι να ποτίσεις την ορμή της και να συνεχίσεις το έργο τους. Το τρίτο σου χρέος είναι να παραδώσεις στο γιο τη μεγάλη ευθύνη να σε ξεπεράσει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής του Νομού Λαοίσης από την Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων Νικολέττα Παπαδημητρίου.

ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Νομός Λαοίσης –4ο Ενιαίο Λύκειο Λάρισας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Βουλής, φίλοι, φίλες γεια σας. Θα σας μιλήσω για το εκπαιδευτικό μας σύστημα και για το πώς βελτιώνοντάς το η παιδεία μας παίρνει αξία. Σε μια εποχή συνεχών αλλαγών και κοινωνικών προβλημάτων η σπουδαιότητα της παιδείας είναι μεγάλη. Γι' αυτό θα πρέπει όλα τα παιδιά αποφοιτώντας από το Ενιαίο ή από το Τεχνικό Λύκειο όχι απλά να κατέχουν γνώσεις, αλλά και να έχουν ήδη διαμορφώσει μία σωστή προσωπικότητα.

Πού πήγε η παιδεία που δίδασκε τους νέους να πολεμούν για πρότυπα ιδανικά και αξίες; Δεν θα μπορούσε το σχολείο να βοηθήσει τα παιδιά να μορφώνονται όπως τους αξίζει; Να τους παρέχει γνώσεις, αλλά και να τους πλάθει έναν σωστό χαρακτήρα. Αλλά το σχολείο προσπαθεί να επιβάλει μία τάξη. Από τη μία όμως υπάρχει μεγάλη οικειότητα μεταξύ καθηγητών και μαθητών και από την άλλη οι καθηγητές είναι ανστηροί και απρόσοιτοι προς τους μαθητές. Δε λέω, το δημόσιο σχολείο λειτουργώντας σαν μια ελληνική γειτονιά, βάζει τους πλούσιους, τους φτωχούς, τους μετανάστες στην ίδια μοίρα. Στις εξετάσεις του ΑΣΕΠ περνούν οι καλά διαβασμένοι καθηγητές που παρέχουν στα παιδιά χρήσιμες γνώσεις. Δεν πρέπει, όμως, να ξεχνάμε ότι ο καθηγητής είναι και παιδαγωγός. Δε θα μπορούσαν να οριστούν σχολικοί

σύμβουλοι οι οποίοι να ελέγχουν την αποδοτικότητα των καθηγητών και στο γνωστικό αλλά και στο επιμορφωτικό μέρος της παιδείας μας; Ή όπως οι καθηγητές βαθμολογούν τον κόπο των μαθητών δεν θα μπορούσαν και οι μαθητές με τη σειρά τους να βαθμολογούν τον κόπο των καθηγητών;

Με αυτόν τον τρόπο θα καταργούνταν εν μέρει τα φροντιστήρια, ένας θεσμός που δεσπόζει στην Ελλάδα και αποτελεί τροχόπεδη για την υγεία της εκπαίδευσής μας. Οι καθηγητές των φροντιστηρίων θα μπορούσαν να ενσωματωθούν στα σχολεία ενισχύοντας τη δημόσια εκπαίδευση. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί είτε με την επιβολή ενός χαμηλότερου ορίου συνταξιοδότησης το οποίο όμως θα είχε ως απώτερο σκοπό μόνο να διοριστούν περισσότεροι καθηγητές και εν μέρει να λυθεί το πρόβλημα της ανεργίας σ' αυτόν τον τομέα, είτε με τον τεμαχισμό των τμημάτων με λιγότερα άτομα ώστε να γίνεται καλύτερα το μάθημα, αλλά και για να διορίζονται περισσότεροι καθηγητές.

Μέσα από τη δημιουργία προτύπων και ιδανικών από το σχολείο θα μπορούσε να εξαλειφθεί και η νοοτροπία που έχει επικρατήσει σε μαθητές, καθηγητές και γονείς σύμφωνα με την οποία το παιδί διαβάζει όχι με σκοπό να μάθει και να καλλιεργηθεί, αλλά με σκοπό να εξεταστεί. Βέβαια, σ' αυτό συμβάλλουν και οι υψηλές βαθμολογίες που βάζουν οι καθηγητές στα παιδιά αφήνοντάς τα να επαναπαυθούν σ' αυτές και να ελαττώσουν την προσπάθειά τους για να μάθουν. Θα μπορούσε μέσα από μια αξιολογική βαθμολόγηση των μαθητών να ενισχυθούν τα δημόσια σχολεία αποκλείοντας έτσι την έλλειψη μαθητών σε ιδιωτικά δηλαδή σε σχολεία που πληρώνουν για να μάθουν. Τέλος, για σωστότερη κατάρτιση των μαθητών θα μπορούσε να μειωθεί η διδακτέα ύλη σε κάποια μαθήματα που είναι ογκώδη και γι' αυτό οι μαθητές δεν προλαβαίνουν να τα διαβάσουν.

Θα μπορούσε με σωστή υποδομή, δηλαδή, εάν υπήρχαν κατάλληλες αίθουσες για χιμεία ή φυσική ή αίθουσες με κατάλληλη ατμόσφαιρα ώστε οι μαθητές να κάνουν ευχάριστα διαλέξεις και με τα κατάλληλα εφόδια στους καθηγητές για να μπορούν να διδάσκουν σωστά τους μαθητές, με καλογραμμένα και πρωτότυπα βιβλία που να τραβούν το ενδιαφέρον του μαθητή και με την ενίσχυση των γλωσσικών μαθημάτων δηλαδή με περισσότερες ώρες διδασκαλίας, να αγαπήσουν οι μαθητές την παιδεία, το σχολείο, τη γλώσσα τους μέσα από το σωστό χειρισμό της.

Πέρα από τις γνώσεις θα πρέπει να σπουδάσουμε και την ανθρωπιά την αξία της ζωής πράγμα πολύ σπουδαίο για τον άνθρωπο. Εύχομαι να είχα περισσότερο χρόνο στη διάθεσή μου για να πιάσω και άλλες λύσεις.

Θα κλείσω αυτή την αξέχαστη εμπειρία μου κάνοντας για ακόμη μια φορά έκκληση σε σας τους μεγάλους, τους αρμόδιους που κάτι μπορείτε να αλλάξετε, να εμπιστευτείτε τον πιο αξιόπιστο σύντροφό σας τη σημερινή νεολαία και να τη

βοηθήσετε να πραγματοποιήσει τους στόχους της, τα όνειρα που τα ιδανικά της προστάζουν να υποστηρίξει με πάθος. Είναι κρίμα η Ελλάδα που έδωσε τα φώτα του πολιτισμού στον κόσμο να μειονεκτεί σ' αυτόν τον τομέα εξαιτίας των μεγάλων δαπανών.

Βοηθείστε μας να ανεβούμε ξανά στην πρώτη θέση, εμάς, τη γενιά που έρχεται. Εκεί που δικαιωματικά αξίζουμε να είμαστε. Από την άλλη εμείς σας διαβεβαιώνουμε για κάτι που είναι ήδη γνωστό ότι δηλαδή μέσα από την καρδιά μας σεις δεν θα χάσετε από εμάς. Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής της Α' Περιφέρειας Θεσσαλονίκης Ανατολή Μωυσίδου.

ΑΝΑΤΟΛΗ ΜΩΥΣΙΔΟΥ (Α' Θεσσαλονίκης): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Βουλής, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές και σεβαστό κοινό, αρχικά θέλω να πω ότι νοιώθω υπερηφάνεια και τιμή για την ευκαιρία να είμαι αυτές τις μέρες μαζί σας και να συμμετέχω στις συζητήσεις για τα προβλήματα που διχάζουν τη σημερινή ελληνική κοινωνία. Η ομιλία μου θα είναι απλή, λιτή και μεταδοτική, γιατί στόχος μου δεν είναι να εντυπωσιάσω με την ευχέρεια του λόγου μου, αλλά να καταφέρω να γίνω κατανοητή απ' όλους τους παρευρισκόμενους.

Θα προχωρήσω τώρα στο κυρίως θέμα. Για την επιλογή μου ως Έφηβος Βουλευτής μίλησα για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι Απόδημοι Έλληνες στο εξωτερικό, μια και οι γονείς μου υπήρξαν οικονομικοί μετανάστες στη Δυτική Ευρώπη. Αντιμετώπισα προσωπικά τις κακουχίες και δυσκολίες της ζωής μου μακριά από τη μητέρα πατρίδα. Από τη μια μεριά οι γονείς που μαραζώνουν μακριά από τους γονείς τους και από την άλλη τα νεότερα μέλη της οικογένειας που προσαρμόζονται και δεν θέλουν να γυρίσουν πίσω. Υπάρχει άνθρωπος που να είναι ευχαριστημένος που να είναι μακριά από τον τόπο του; Έτσι και εγώ, από τη στιγμή που ήρθα εδώ έχω προβλήματα προσαρμογής αφήνοντας και εγώ το σαράκι των αναμνήσεων να κατασπαράσσει την ψυχή μου. Όλα αυτά τα παιδιά μεγαλώνουν σε μια κοινωνία περισσότερο ανεπτυγμένη, πιο οργανωμένη, με περισσότερους οικονομικούς πόρους, με αποτέλεσμα η ζωή στην Ελλάδα να τους αγανακτεί. Γι' αυτό το λόγο, θα αναπτύξω μερικά από τα προβλήματα που απασχολούν τους Έλληνες της διασποράς.

Πρώτον, οι κάτοικοι της χώρας που μεταναστεύουν οι Έλληνες τους αντιμετωπίζει με εχθρότητα και ρατσισμό και τους θεωρούν υπεύθυνους για τη διαφθορά και την οικονομική παρακμή.

Δεύτερον, υπάρχει έλλειψη ορθόδοξων εκκλησιών με αποτέλεσμα πολλοί Έλληνες να μην μπορούν να συμμετέχουν στην εκκλησιαστική λειτουργία. Και τι θα κάνουν ιδιαί-

τερα αυτοί που μένουν στις ξένες επαρχίες; Σχεδιάζεται οικοδόμηση εκκλησιαστικών εγκαταστάσεων και η ίδρυση νέων εκκλησιαστικών κοινοτήτων. Τα λόγια πολλά, καθώς και οι υποσχέσεις, αλλά πού βρίσκονται οι πράξεις;

Για το τέλος άφησα το βασικό αποτέλεσμα της οικονομικής μετανάστευσης που με απασχολεί ακόμα, παρόλο που ζω εδώ εννέα ολόκληρα χρόνια. Είναι πρώτα απ' όλα η δυσπροσαρμοστικότητα των ελληνικών οικογενειών και κυρίως των παιδιών τους στο ελληνικό σύστημα και στην κοινωνία. Φταίνε τα Ελληνόπουλα που χάνουν την ταυτότητά τους και φταίνε οι γονείς που μεταναστεύουν για ένα καλύτερο μέλλον; Για τα παιδιά αυτά οι Έλληνες κρέμασαν την ταμπέλα που λέει ανθελληνιστές. Τι άδικο! Να προσπαθείς να πλησιάσεις τους ανθρώπους σου και αυτοί να σε λιθοβολούν με τα λόγια τους. Αποτέλεσμα αυτού είναι τα παιδιά να έχουν τάσεις φυγής από την πατρίδα τους.

Ένα τέτοιο άτομο είμαι και εγώ γιατί πληγώνομαι όταν ακούω τη λέξη ναζίστρια. Οι ναζιστές ήταν συστηματική δολοφόνοι. Εγώ τι είμαι; Είμαι Ελληνίδα. Έχω το δικαίωμα να ζω ελεύθερα και κανένας δεν μπορεί να με πονάει κατηγορώντας με γιατί κάποτε σκότωσαν χιλιάδες ανθρώπους κάποιοι άμαχο πληθυσμό.

Για όλους αυτούς τους λόγους βρίσκομαι εδώ, για να εκπροσωπήσω όλους αυτούς τους Έλληνες που υποφέρουν ψυχολογικά μακριά από τη χώρα που γεννήθηκαν και, κυρίως, για να συζητήσουμε συμβιβαστικές λύσεις γι' αυτά τα προβλήματα.

Φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, για να στηριχθούμε στην αλήθεια και για να μην πετάμε στα ουράνια, όπου δεν υπάρχει στήριγμα, θα πρέπει να κατανοήσουμε ότι ο κόσμος αυτός δεν είναι αγγελικά πλασμένος, αλλά γεμάτος με διαφθορά, πόνο και δυστυχία, παντού γύρω μας. Δεν βρισκόμαστε εδώ για να κατηγορήσουμε τους μεγαλύτερους για την παρακμή της εποχής μας, αλλά για να συμβάλουμε στην εύρεση λύσεων. Θέλω να επισημάνω ότι αν ο όρος ανθελληνισμός που οι καθαροί «Έλληνες» χρησιμοποιούν τόσο συχνά για να κατηγορήσουν τους Έλληνες που έρχονται από το εξωτερικό δεν αφορά αυτούς που αντιτάσσονται στην Ελλάδα, αλλά τους πατριώτες με εθνική συνείδηση που δεν παύουν να λένε ποτέ την αλήθεια και να είναι αντικειμενικοί, τότε κυρίες και κύριοι, είμαι υπερήφανη που είμαι ανθελληνίστρια. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Η Έφηβος Βουλευτής από το Νομό Καρδίτσας Νικολίνα Σκανδάλη, έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΙΝΑ ΣΚΑΝΔΑΛΗ (Νομός Καρδίτσας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, φίλοι και φίλες Έφηβοι Βουλευτές, με την απαραίτητη χάρη της η ελληνική μυθολογία αναφέρεται στη Νέμεση κόρη της νύχτας και του ερέβους. Η Νέμεση τιμωρεί όποιον περνάει το φράγμα του ηθικού νόμου, όπως τους

αλαζόνες και τους ασεβείς. Η Αιδώς από την άλλη, ενσαρκώνει τη σύγκρουση της συνείδησης, τον ηθικό φόβο, το σεβασμό και το συναίσθημα που πρέπει να αισθάνεται ο ευτυχισμένος άνθρωπος όταν βλέπει την ευτυχία του σε αντίθεση με τη δυστυχία του άλλου.

Όταν η Νέμεση και η Αιδώς, λέει η μυθολογία, εγκαταλείψουν την ανθρωπότητα, ο κόσμος θα μείνει χωρίς προστασία, έρμαιο στις δυνάμεις του κακού στην Αθήνα και σε άλλα μέρη της Ελλάδας, ναοί και αγάλματα είχαν στηθεί για την Αιδώ και τη Νέμεση. Σήμερα, βέβαια, δεν υπάρχουν. Ας δούμε, όμως, αν είναι κοντά μας αυτές οι δύο θεότητες.

Κυριακή 13 Απριλίου 2003 μια γενιά ξεκληρίζεται στο ύψος των Τεμπών σε σύγκρουση τουριστικού λεωφορείου με νταλικά που μετέφερε συμμαθητές μας του Νομού Ημαθίας καθώς επέστρεφαν από σχολική εκδρομή.

Δευτέρα 13 Δεκεμβρίου 1999 πρωί 09.15', τρεις Καρδιτσιώτες πέφτουν στην άσφαλο ενώ πήγαιναν στις Βρυξέλλες για υπηρεσιακά τους καθήκοντα σε σύγκρουση με νταλικά στην περιφερειακή οδό των Καμμένων Βούρλων. Είναι νεκροί λίγοι. Δυστυχώς, ανήκω σε μια οικογένεια που πλήρωσε ακριβά τον άγριο από πόλεμο της ασφάλτου και προβληματίζομαι σε ό,τι αφορά το σεβασμό και την προστασία της αξίας της ανθρώπινης ζωής, και ποια είναι αυτά τα κρατικά όργανα που θα μας το εξασφαλίσουν; Η διαφθορά στη δικαιοσύνη φθάνει το 54% και η διαφθορά στην αστυνομία το 79,8%. Όταν ακούς τον υπεύθυνο της τροχαίας, μετά από τροχαίο ατύχημα να λέει ενοχλημένος μετά από τις ερωτήσεις συγγενών «τι το ψάχνεις κυρία μου, οι πεθαμένοι με τους πεθαμένους και οι ζωντανοί με τους ζωντανούς»; Αναρωτιέται κανείς με ποιο τίμημα αγωνίζεται να σώσει τον ζωντανό αυτό το ασυνείδητο κρατικό όργανο; Δεν προσβάλλεται άραγε βάνουσα όχι μόνον η ανθρώπινη αξία αλλά η μνήμη των νεκρών μας; Πού είναι η δημοκρατική και πολιτισμένη μας κοινωνία; Πού είναι άραγε η Νέμεση και η Αιδώς; Προφανώς κρύφτηκαν στον Όλυμπο.

Την ανάγκη να καταγγέλλουμε τους παρανομούντες επεσήμαναν όλες οι κορυφές της ελληνικής αρχαιότητας. Ενδεικτικά θα αναφέρω τον Πλάτωνα στον Γοργία που λέει πως το μεγαλύτερο και πρώτο απ' όλα τα κακά είναι να μην τιμωρείται εκείνος που αδικεί. Με τα δικά μας ατυχήματα στο οδικό δίκτυο της χώρας κάθε μέρα μπαίνουν τα ίδια ερωτήματα. Όμως, δεν τελειώνουν όλα με ένα συλλυπητήριο τηλεγράφημα ή με κάποιους επικηδείους από κάποιους εκπροσώπους της Πολιτείας, ή ακόμα ένα στεφάνι και ένα λιβάνι. Η μνήμη του κάθε νεκρού πρέπει να αποκαθίσταται και αυτή είναι δική μας ηθική υποχρέωση των ζωντανών και προπαντός της Πολιτείας. Όσο για τις οικογένειες που με τόσο άδοξο τρόπο χάνουν δικό τους άνθρωπο δεν θα ξεχάσουν ποτέ. Δεν θα περάσει ένας χρόνος και δεν θα θυμούνται. Θα μένει για πάντα χαραγμένος στη μνήμη τους και την ψυχή

τους. Τίποτα δεν μπορεί να ξεθωριάσει. Θα ζουν και θα προχωρούν μαζί.

Όμως, ως Έφηβος και ως άνθρωπος του αύριο και ως μέλος των αυριανών κυρίαρχων του κόσμου προσπαθώ να αποβάλω τα συναισθήματα οργής και λύπης και προσπαθώ να ονειρευτώ. Ονειρεύομαι στη χώρα να μην υπάρχει ούτε ένας λειτουργός της δικαιοσύνης ή του κρατικού μηχανισμού που να είναι καταχραστής εξουσίας. Ονειρεύομαι να υπάρχει μια Πολιτεία όπου κανείς δεν θα νοιώθει πολίτης δεύτερης κατηγορίας και όπου θα προσπαθούν. Ονειρεύομαι να μη ξαναγίνει ούτε ένα τροχαίο ατύχημα το εύχομαι το όνειρό μου να νικήσει τον εφιάλη της ασφάλτου και η ελπίδα τη διαφθορά. Ίσως, το όνειρό μου να μοιάζει απρόσιτο, όμως η φιλοδοξία και η αισιοδοξία των νέων είμαι σίγουρη ότι μπορούν να το κάνουν πραγματικότητα. Οφείλουμε να προσπαθήσουμε βαδίζοντας πλάι-πλάι με την ευχή του λαϊκού ποιητή «κλείσε την πόρτα της ζωής για να μη φύγει πια ποτέ κανείς». Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Η Έφηβος Βουλευτής από το Νομό Πέλλας και από την Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, κυρία Στυλιανή Χατζηαντωνίου, έχει το λόγο:

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΧΑΤΖΗΑΝΤΩΝΙΟΥ (Νομός Πέλλας, 2ο Ενιαίο Λύκειο Γιαννιτσών): Αξιότιμη κύριε Πρόεδρε, φίλες και φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, κατ' αρχάς θα ήθελα να ευχαριστήσω την Επιτροπή Προγράμματος της Βουλής των Εφήβων που μας έδωσε την ευκαιρία να εμφανιστούμε εδώ και να εκφράσουμε τις απόψεις μας.

Επειδή η ιδιαίτερη πατρίδα μου είναι μια επαρχιακή πόλη, οι βασικοί μου προβληματισμοί είναι για τους μαθητές της επαρχίας και γι' αυτούς θα σας μιλήσω σήμερα.

Ο μαθητής της επαρχίας έχει να αντιμετωπίσει τα προβλήματα κάθε σύγχρονου μαθητή. Το πιο σημαντικό και αυτό που μας απασχολεί όλους είναι ότι η παιδεία είναι σε δεύτερη μοίρα για το κράτος. Το επίπεδο δεν είναι υψηλό και φυσικά μόνο δωρεάν δεν μας δίδεται.

Το ισχύον εκπαιδευτικό σύστημα δεν αφήνει περιθώριο ελεύθερου χρόνου στους μαθητές. Τρέχουμε σαν τρελοί στα φροντιστήρια έναντι μικρής αμοιβής. Κυνηγάμε τον βαθμό. Τα σχολεία μας στεγάζονται σε άθλια κτήρια που πολλά μοιάζουν με φυλακή.

Το εκπαιδευτικό σύστημα είναι βωμός άγχους. Αποτέλεσμα αυτών των προβλημάτων που πλημμυρίζουν τα κεφάλια των νέων; Να βλέπουμε τα όνειρά μας να βυθίζονται, αφού πιστέψαμε σε μια διαφορετική μαθητική ζωή και ενώ ελπίζαμε πως θα ήμασταν εμείς οι πρωταγωνιστές της, μας την αρνήθηκαν και η μόνη διέξοδος που μας αφήνει να ξοδέψουμε την ενέργειά μας είναι να ξεσπούμε σε νυχτερινά κέντρα διασκέδασης με χορούς και μουσικές που εξαγριώνουν.

Και σαν να μην έφθαναν όλα τα παραπάνω, ο νέος που ζει στην επαρχία έχει και άλλα να αντιμετωπίσει. Οι επαρχιακές πόλεις είναι μικρές, κλειστές κοινωνίες. Οι περισσότεροι άνθρωποι γνωρίζονται μεταξύ τους και οι περισσότεροι έχουν παντού κάποιον γνωστό ή συγγενή. Οι ενήλικες όμως δεν ενδιαφέρονται και δεν γνωρίζουν την ψυχολογία των νεαρών ατόμων. Κρίνουν την επιφάνεια της μικρής μας κοινωνίας. Με κάθε πράξη του ο νέος γίνεται αντικείμενο σχολιασμού και από τα περισσότερα στόματα, αν όχι από όλα, εκτοξεύονται κακιές. Έχει αναρωτηθεί ποτέ κανείς αν αυτό μας επηρεάζει; Όχι. Και γιατί, άλλωστε, να αναρωτηθεί; Μήπως νοιάζεται για το αν μελαγχολούμε, αποξενωνόμαστε, ξεχνάμε τα μαθήματα, κλαίμε, νευριάζουμε με το παραμικρό; Ναι λοιπόν, τέτοια και άλλα παρόμοια είναι τα αποτελέσματα. Δυσκολευόμαστε να πάρουμε μια απόφαση. Κάποιοι λύκοι εκεί έξω μας περιμένουν. Και όλα αυτά, γιατί οι μεγαλύτεροι είναι ανίδεοι.

Και μήπως εδώ τελειώνουμε; Όχι, κύριοι. Στην επαρχία υπάρχουν ελλείψεις. Δεν υπάρχουν ευκαιρίες σωστής εκμετάλλευσης του ελεύθερου χρόνου. Ο μαθητής, ο νέος της επαρχίας μόνο στις καφετέριες και στα νυχτερινά κέντρα μπορεί να καταναλώσει το χρόνο του. Και αυτό εξαιτίας της έλλειψης παιδείας. Κανείς δεν μας έχει μάθει την αξία του βιβλίου ή άλλων δραστηριοτήτων. Επιπλέον ευθύνεται και η Πολιτεία, καθώς απουσιάζουν κέντρα νεότητας, βιβλιοθήκες, θέατρα, κινηματογράφοι. Επείγει λοιπόν να υπάρξουν μέτρα για την ανάπτυξη της επαρχίας και για αποκέντρωση.

Καλύτερη εκπαίδευση και παιδεία είναι βασικά αιτήματα του καιρού μας. Επιμορφωμένοι, εξειδικευμένοι και όσο γίνεται νεότεροι στη νοοτροπία καθηγητές, ώστε να καλύπτονται οι απαιτήσεις των μαθητών και να μην καταφεύγουν στα φροντιστήρια εξοικονομώντας περισσότερο ελεύθερο χρόνο είναι απαραίτητα για τη σημερινή νεολαία. Δάσκαλοι, γονείς, καθηγητές πρέπει να δώσουν στους μαθητές να καταλάβουν τον αμύθητο θησαυρό της γνώσης και τη μαγεία του εξωσχολικού βιβλίου. Με αυτόν τον τρόπο θα οδηγηθούν οι μαθητές στη βιβλιοθήκη και, έτσι, θα ζητούν περισσότερα και πιο αξιολόγα σχολεία.

Σας καλώ όλους σε ένα συνεχή αγώνα.

Ενώ βρισκόμασταν εδώ, ακούσαμε όλοι από τους μεγάλους καυστικά σχόλια και αρκετές κατηγορίες. Μην τους ακούτε. Ειλικρινά σας μιλάω. Αυτοί δεν γνωρίζουν. Δεν καταλαβαίνουν ότι τα όνειρά μας και οι στόχοι μας είναι βαθιά φυλαγμένα στην καρδιά μας, άσχετα αν η εικόνα μας πολλές φορές δεν πείθει. Και, ευτυχώς, την καρδιά μας δεν μπορεί να την τρομοκρατήσει κανείς. Γι' αυτό τα όνειρά μας δεν σβήνουν και οι φλόγες για ελευθερία, δημιουργία και δικαιοσύνη μένουν άσβηστες στην ψυχή μας.

Γι' αυτό, λοιπόν, σας καλώ όλους σε έναν αγώνα για τις επιθυμίες μας. Παιδιά προχωρήστε, συνεχίστε να φωνάζετε

γι' αυτά που θέλετε, ακόμα και όταν φύγετε από εδώ. Αναλάβετε πρωτοβουλίες. Δραστηριοποιηθείτε. Κάποιος κάποτε θα μας ακούσει και θα δούμε φως. Τα όνειρά μας θα γίνουν πραγματικότητα. Είμαστε λοιπόν νέοι και το μέλλον μας ανήκει. Ας προσπαθήσουμε για το καλύτερο. Ας μην προδώσουμε τα πιστεύω και ας ακολουθήσουμε το παράδειγμα του αιώνιου και αείμνηστου Αντώνη Σαμαράκη.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Έφηβος Βουλευτής από το Νομό Ροδόπης, από την Επιτροπή Εθνικής Άμυνας, Γεώργιος Τζωρτζίδης, έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΖΩΡΤΖΙΔΗΣ (Νομός Ροδόπης-3ο Ενιαίο Λύκειο Κομοτηνής): Αξιότιμο Προεδρείο, αγαπητοί συμμαθητές, μάλλον θα κληθώ να παίζω το ρόλο του υπερασπιστή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γιατί και οι δύο προηγούμενοι συνάδελφοι, μίλησαν αρνητικά για το θέμα αυτό. Ο μεν ένας συνάδελφος από τα Τρίκαλα έθεσε θέμα πολιτισμικής αλλοτρίωσης, ελλείμματος δημοκρατικότητας και ασυμβατότητας των πολιτισμών μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στο συνάδελφο θα ήθελα να απαντήσω ότι οι δημοκρατικές διαδικασίες, τα όργανα, όπως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και οι Επιτροπές, είναι εξαιρετικά διαφανείς. Οι αποφάσεις και οι σχεδιάσεις τους είναι ανοικτές στο κοινό και μπορεί ο καθένας να ενημερωθεί γι' αυτές αλλά και να παρέμβει ως ευρωπαίος πολίτης.

Όσον αφορά την πολιτισμική αλλοτρίωση, στην οποία θα μας οδηγήσει η Ευρωπαϊκή Ένωση, ή την ασυμβατότητα των πολιτισμών, διότι όπως ειπώθηκε τα διαφορετικά έθνη έχουν κάνει διαφορετικούς αγώνες και έχουν αγωνιστεί για διαφορετικές αξίες, θα ήθελα να του απαντήσω πως οι μοναδικοί που δεν πρέπει να φοβούνται για κάτι τέτοιο μέσα στην Ευρώπη είμαστε εμείς. Ο λόγος είναι ο απλός εξής: Τόσο η Ελληνικότητα αλλά όσο και η Ορθοδοξία είναι έννοιες κατ' εξοχήν οικουμενικές. Είναι έννοιες που απευθύνονται στον εσωτερικό μας κόσμο και να θέλουμε αν τις διαφυλάξουμε πρέπει να αγωνιστούμε μέσα μας. Δεν έχει νόημα να κλείνουμε τα σύνορά μας ή να αρνούμαστε τη συναναστροφή με τους άλλους. Αυτό μας απομονώνει και μας κάνει εγωιστές, αλαζόνες και μας αφαιρεί τη δυνατότητα να επικοινωνούμε με τον υπόλοιπο κόσμο.

Όσον αφορά το ζήτημα του ευρωστρατού που έθιξε η κ. Μπαντή από τη Θεσσαλονίκη θα ήθελα να πω πως κανείς δεν υπάρχει να δώσει καμία απολύτως εγγύηση για το ότι ο ευρωστρατός δεν θα αναδειχθεί στο μέλλον σε όργανο εξυπηρέτησης ιμπεριαλιστικών συμφερόντων. Γι' αυτό το πράγμα, όμως, πρέπει να αγωνιστούμε εμείς, γιατί εμείς είμαστε οι ευρωπαίοι πολίτες, εμείς παίρνουμε τις αποφάσεις. Εμείς πρέπει να διεκδικήσουμε μια Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση ευρωπαϊκή που θα αναγνωρίζεται από όλους και θα έχει υπευ-

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

θυνότητες περισσότερες από όλες τις Επιτροπές. Θα μπορεί αυτή να καθορίζει με τη δική μας ψήφο τα πάντα.

Ασφαλώς, κανείς δεν θέλει να έχει οποιαδήποτε αρνητική εξέλιξη η Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά είναι ο μοναδικός τρόπος με τον οποίο μπορούμε να διασφαλίσουμε τόσο τα εθνικά μας συμφέροντα, όπως το κυπριακό, το μακεδονικό, η αμφισβήτηση της εδαφικής μας κυριαρχίας ή οι εδαφικές αξιώσεις της Τουρκίας στη Θράκη, της Αλβανίας στην Ήπειρο.

Με λύπη μου, βέβαια, διαπίστωσα ότι υπήρχε έλλειψη ενημέρωσης και δεν ακούστηκαν ή δεν υπήρξαν πολλοί υπερασπιστές του θεσμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όπως γνωρίζετε η Ελλάδα είναι μία πολύ μικρή χώρα. Δεν έχει ούτε κάποια πολύ μεγάλη καπιταλιστική οικονομία ούτε μπορεί από μόνης της να παρεμβαίνει. Έχει ανάγκη από ένα τέτοιο θεσμό και πρέπει να συμμετέχουμε όλοι ενεργά.

Για το λόγο αυτό θα ήθελα να παρακαλέσω τόσο την παρούσα κυβέρνηση, η οποία φαίνεται να το έχει αντιληφθεί, όσο και τις μελλοντικές, να συνεχίσουν τον αγώνα για την οικοδόμηση μιας Ευρωπαϊκής Ένωσης που θα μπορεί να εγγυηθεί ασφάλεια για το κεφάλαιο αλλά και επαρκές κράτος πρόνοιας και δικαίου για τους πολίτες, πολιτική σταθερότητα. Μια Ευρωπαϊκή Ένωση που θα προάγει το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων πρώτης, δεύτερης και τρίτης γενιάς. Θέλω μια Ευρωπαϊκή Ένωση που να προάγει την ανοχή, τη νοοτροπία του συμβιβαστικού διαλόγου, τη νοοτροπία της πολιτικής αλλά και πολιτισμικής ζύμωσης.

Για το λόγο αυτό ζητώ να προωθείται συστηματικά η συνταγματική προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο νεοκαταρτισθέν ευρωπαϊκό Σύνταγμα.

Ζητώ να υποστηρίξουμε όλοι μας και εμείς οι πολίτες σαν Έλληνες αλλά και οι κυβερνήσεις μας μια ισχυρή ευρωπαϊκή Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση.

Ζητώ να συνεισφέρουμε όλοι στη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού στρατεύματος που θα έχει αμυντικό και αποτρεπτικό χαρακτήρα και αν είναι δυνατόν να κατοχυρώσουμε με αγώνες μια καθαρά αμυντική πολιτική για την Ένωση, να απαγορεύσουμε δηλαδή οποιαδήποτε επέμβαση του ευρωστρατού στο εξωτερικό χωρίς απόφαση του ΟΗΕ.

Επίσης, ζητώ να συνεχιστεί η πολιτική της προώθησης των υπόλοιπων βαλκανικών κρατών για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ζητώ από τις κυβερνήσεις μας να αγωνιστούν προς την κατεύθυνση της οικοδόμησης μιας Ευρώπης του διαλόγου, του πολιτισμού, της ευημερίας και της ανθρωποκεντρικής ανάπτυξης.

Ζητώ από τις κυβερνήσεις μας να επιχορηγούν δραστηριότητες που σχετίζονται με την εκμάθηση ξένων γλωσσών, τα προγράμματα ηλεκτρονικής μετάφρασης και ανάλογες άλλες που θα άρουν τα εμπόδια για τη μετακίνηση των ανθρώπων εντός της Ένωσης.

Ζητώ από τις κυβερνήσεις να επιδιώκουν τη διαμόρφωση κοινών πολιτικών με τις άλλες χώρες στα επιμέρους ζητήματα, όπως τα δημόσια έργα, η παιδεία, η υγεία και ο πολιτισμός.

Ζητώ πρωτοβουλίες από τους πολίτες, ούτως ώστε να αρθούν τα εμπόδια, να επικοινωνήσουν οι λαοί, να μη φοβάται ο Άγγλος, ο Ολλανδός ή ο Σουηδός την υιοθέτηση του ευρώ, να μπορεί να δει μακριά ότι το συμφέρον του είναι η Ευρώπη. Και το συμφέρον μας είναι η Ευρώπη!

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Τελευταίος ομιλητής από την Αδελαΐδα της Αυστραλίας είναι ο Αιμίλιος-Θεόδωρος Χατζηαθανασίου.

ΑΙΜΙΛΙΟΣ-ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΧΑΤΖΗΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ- ST. GEORGE COLLEGE): Είναι τιμή μου που βρίσκομαι σε αυτό το Βήμα, όμως μεγάλο το κενό που έχω μέσα μου. Είχα ένα παππού λεβέντη. Αν και βαριά άρρωστος από μεγαλοδυσπλαστικό σύνδρομο και με μηχανήμα στην καρδιά, πραγματοποίησε την επιθυμία του να δει πού και πώς ζει ο «θησαυρός» του.

Η ψυχή του είδε ό,τι ποθούσε, μα πέταξε μετά από λίγο. Στάλθηκαν με το Προξενείο τα απαιτούμενα δικαιολογητικά στην υπηρεσία νοσηλίων του εξωτερικού για την επιστροφή χρημάτων της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που του είχε χορηγηθεί. Μετά από ένα χρόνο βρέθηκαν πεταμένα σε ένα συρτάρι. Ήταν σε εκκρεμότητα. Δεν υπήρχε ιστορικό από δύο γιατρούς. Κανένα σήμα. Αδελαΐδα και Προξενείο άγνωστα! Μετά από 5 μήνες η Επιτροπή τα απέρριψε, γιατί η περίπτωση του παππού δεν ήταν έκτακτο περιστατικό!

Τόσα χρόνια στην κρατική μηχανή. Συνταξιοδοτήθηκε. Αρρώστησε. Δεν είχε δικαίωμα να χειριστεί τη ζωή του, λόγω ασθένειας, όπως αυτός ήθελα και να απολαύσει την καθημερινότητα με αγαπημένα του πρόσωπα; Άντε, γέρο. Τέλειωνε. Άδειαξέ μας τη γωνιά. Αρκετά ασχοληθήκαμε μαζί σου. Καταξόδεψες το κράτος. Τα ψίχουλα που σου έδινε τόσο καιρό τα θέλει πίσω. Πρέπει να εφευρίσκουμε αλχημείες και να τις εφαρμόζουμε για τη σωστή διαχείριση των οικονομικών. Σπουδαίοι οικονομολόγοι!

Ποιος νόμος άγραφος ή γραπτός είναι αυτός που παραγκωνίζει τον ανθρώπινο παράγοντα και αγκαλιάζει το ρατσισμό που σκοτώνει και κομματιάζει; Γιατί τον καταδικάζει στον εγκλεισμό του στους τέσσερις τοίχους ενός δωματίου σπιτιού ή νοσοκομείου; Καμιά χαρά. Κανένα δικαίωμα στον άρρωστο ηλικιωμένο, στα «περήφανα γηρατειά» των προεργολογικών φανταρονισμών, των παραθύρων και των μπαλκονιών, λημονώντας τη λαϊκή παροιμία: «Εκεί που ήσουν ήμουνα και εδώ που είμαι θα 'ρθεις.» Σήμερα είναι ο δικός μου παππούς. Αύριο θα είναι του άλλου. Της Χαράς, της Μαρίας, του Γιάννη.

Για την καλύτερη αντιμετώπιση του Έλληνα αρρώστου, που για δικούς του λόγους βρίσκεται στο εξωτερικό, προτείνω:

Διαγραφή της λέξης «έκτακτο» και υιοθέτηση μόνο της λέξης «περιστατικό» στη νομοθεσία των νοσηλίων.

Διαδικασίες συνοπτικές: Αίτηση, συνημμένες μεταφρασμένες αποδείξεις, επικυρωμένες από την τοπική προξενική αρχή συν ο αριθμός μητρώου του ασθενούς, αποστολή τους διαμέσου της προξενικής αρχής στην υπηρεσία νοσηλίων του εξωτερικού.

Ένα αγαθή έχω μέσα μου. Μου το έμπηξες εσύ, Ελλάδα, με τον προβληματισμό που μου δημιούργησες εξαιτίας της πιο πάνω κατάστασης. Αφού δεν φέρεσαι καλά στα ίδια σου τα παιδιά και με την απάνθρωπη συμπεριφορά σου προσπαθείς να τα στραγγαλίσεις και να τα καταπιείς σαν άλλος Κρόνος, τι να περιμένω εγώ, το ξενιτεμένο σου;

Είμαι δικό σου παιδί ή πολίτης β' κατηγορίας τριτοκοσμικής χώρας; Με αποκαλείς «παιδί σου» στα επίσημα δείπνα, στις φιέστες, στις εθνικές επετείες και στην εκπλήρωση της στρατιωτικής μου θητείας. Τότε βάζεις «λυτούς και δεμένους» να με βρουν και να με φέρουν κοντά σου. Όμως, είμαι ξένος, όταν έρθω με το διαβατήριο της χώρας που με φιλοξενεί. Τότε πρέπει να δηλώσω την παραμονή μου και να την πληρώσω αδρά, όταν ξεπεράσω τους 3 μήνες. Πώς γίνεται να είμαι Έλληνας, όταν πρόκειται για στρατιωτική θητεία, να μη δίνεται σημασία τότε στο διαβατήριο –αν είναι ελληνικό ή ξένο- και να δίνεται στην παραμονή;

Δεν με αγαπάς, μάνα! Με διώχνεις. Και είναι ζάχαρη το φιλί της θετής μου μάνας. Βάλσαμο το χάδι της και το κανάκεμά της. Απλόχερη, ανιδιοτελής η αγάπη της. Κάνε με να νιώσω ότι με αγαπάς. Μη με διώχνεις! Ζέστανε τα χέρια μου που στα απλώνω. Μην τα ματώνεις! Μην τα πονάς!

Θα με φωνάξεις, όταν με χρειαστείς. Δεν θα τρέξω. Δεν θα σου προσφέρω απλόχερα τη βοήθειά μου. Δεν θα είμαι ένθερμος υποστηρικτής της θρησκείας, τη γλώσσας, των ηθών και εθίμων σου, γιατί θα σε βλέπω, αλλά δεν θα σε γνωρίζω. Θα σε ακούω, αλλά δεν θα σε καταλαβαίνω. Θα είσαι μια ξένη, μια άγνωστη μέσα στο πλήθος.

Ελλάδα, Ελλάδα! Σ' αγαπάω. Σε λατρεύω. Όμως, με διώχνεις!

Ευχαριστώ πολύ.

(Όρθιοι όλοι οι Έφηβοι Βουλευτές χειροκροτούν ζωηρά και παρατεταμένα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Φίλες και φίλοι Έφηβοι Βουλευτές της Η' Συνόδου της «Βουλής των Εφήβων», σας ευχαριστώ όλες και όλους για τη συμμετοχή σας κατ' αρχάς στο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα της «Βουλής των Εφήβων», μαζί με είκοσι τέσσερις χιλιάδες ακόμα παιδιά από την Ελλάδα, την Κύπρο και τον Απόδημο Ελληνισμό. Σας ευχαριστώ, γιατί προσπαθήσατε αυτές τις μέρες,

συμμετέχοντας στις εργασίες των Επιτροπών της «Βουλής των Εφήβων» και στην Ολομέλεια –όσοι είχατε τη δυνατότητα από τον Κανονισμό να πάρετε το λόγο- να εκφράσετε τις σκέψεις, τα οράματα της γενιάς σας, μελετώντας –έτσι νομίζω- το κείμενο των θέσεων, που προέκυψε με την αποδελτίωση των εργασιών όλων των παιδιών που πήραν μέρος στο Πρόγραμμα, και όχι διατυπώνοντας μόνο τις δικές σας σκέψεις.

Είμαι υποχρεωμένος –και αν δεν το έκανα αυτό, δικαιολογημένα θα μπορούσατε να ασκήσετε κριτική για μένα ότι «σας χαιδεύω τα αυτιά» και δεν σας λέγω και πράγματα που εσείς οι ίδιοι τα ξέρετε καλύτερα από μένα και τα κατανοείτε- να σας πω κάποια πράγματα, τώρα με το κλείσιμο των συζητήσεων της Ολομέλειας της «Βουλής των Εφήβων».

Ας πάρουμε αφορμή από την τοποθέτηση του τελευταίου ομιλητή, που μας συγκίνησε όλους και τον οποίο εσείς χειροκροτήσατε όλοι και όρθιοι. Και ας σκεφτούμε. Πριν από λίγα χρόνια, κάποια κυκλώματα οδηγούσαν χιλιάδες Ελλήνων σε κάποια αγγλικά ιατρικά κέντρα, ιδιωτικά και άλλα, ότι εκεί θα έβρισκαν καλύτερη θεραπεία από ό,τι στα ελληνικά νοσοκομεία. Αυτό σήμαινε, εκτός των άλλων, που αφορούσαν την υγεία των Ελλήνων ασθενών, και μια οικονομική αιμορραγία.

Ας προχωρήσω πιο πέρα. Ξέρουμε ότι σε μια χώρα, ανεξάρτητα από το ποια αισθήματα έχει κανείς γι' αυτόν –και ιδιαίτερα όταν πρόκειται για κάποιον απόδημο Έλληνα, κατά κανόνα υπάρχει πολύ περισσότερο συναίσθημα για τη χώρα της καταγωγής, ανάλογα μάλιστα με αυτά που του έχουν μεταφέρει οι γονείς του- πρέπει να υπάρχουν κανόνες, όπως σε κάθε χώρα. Πρέπει να υπάρχουν νόμοι.

Εάν έρχεται κανείς με ένα ξένο διαβατήριο, αυτό που θα ισχύσει γι' αυτόν ισχύει για όλους όσους έρχονται με ένα ξένο διαβατήριο. Και σε όλες τις χώρες του κόσμου, κάποιος που θα πάει με ένα ξένο διαβατήριο, θα υποστεί τους ίδιους κανόνες σχετικά με τα μεταφορικά μέσα που θα φέρει, με το πόσο χρόνο θα έχει απέλεια και όλα αυτά τα πράγματα.

Ας υποθέσουμε, όμως, ότι η Πολιτεία εναποθέτει στο υποκειμενικό κριτήριο του οποιουδήποτε κρατικού οργάνου την απόφαση –την σωστή υποκειμενικά, συναισθηματικά και σε συγκεκριμένη περίπτωση, όπως σε αυτές τις δύο που ακούσαμε στο τέλος, αποδεκτή απόφαση ασφαλώς- να δοθούν τα έξοδα, γιατί ένας συνταξιούχος βρέθηκε στην άκρη του κόσμου, όπως θέλησε και όπως ήταν δικαίωμά του.

Αν όμως ο νόμος πάει στην άκρη, όπως μας είπε ο φίλος μας, και όποιος θέλει να πάει όπου θέλει να υποστεί την οποιαδήποτε περιθάλψη και η ελληνική Πολιτεία, δηλαδή σε τελική ανάλυση ο Έλληνας πολίτης, θα πληρώνει, μήπως εκεί θα κάνουμε κάποιο λάθος; Μήπως συγχρόνως θα δώσουμε δυνατότητα σε κάποιο αρμόδιο –συνάχ κάνουμε κριτική για τη διαφθορά, για το πώς συμπεριφέρονται ορισμένα

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

όργανα της διοίκησης– να κρίνει κατά περίπτωση και να λέει: «Εδώ είναι μία περίπτωση που μου πάει, που με συγκινεί, δεν χρειάζεται ο νόμος»; Ή σε μία άλλη περίπτωση «κρίνω ότι αυτοί οι ξένοι που ήρθαν, να μεν έχουν αλλοδαπό διαβατήριο, αλλά είναι Έλληνες στην καταγωγή και θα κάνω μία διαφορετική μεταχείριση εγώ ο υπάλληλος. Αν πάρω και κάποιο φακελάκι για την περίπτωση, δεν χάλασε ο κόσμος»;

Παιδιά, σας μιλώ εκ μέρους εκείνης της γενιάς, που τόσο πολύ, δικαιολογημένα για πολλά πράγματα, αδικαιολόγητα για άλλα, την επικρίνατε, την ομαδοποιήσατε, δεν εξατομικεύσατε. Μιλάτε για τους μεγάλους χωρίς έλεος. «Όλοι οι μεγάλοι είναι ένοχοι». Μιλάτε και για μία υποομάδα των μεγάλων, τους πολιτικούς, σαν να είναι μία άλλη φυλή, όχι κάποιοι από μας, κάποιοι Έλληνες που εμείς –σε δύο χρόνια θα έχετε δικαίωμα ψήφου– τους επιλέγουμε και πρέπει να προσέχουμε, να μην αρκούμαστε στο τι ακούμε και όρθιοι χειροκροτούμε στις πλατείες και στα μπάλκονια της χώρας, αλλά να παρακολουθούμε στη συνέχεια. Και όταν ακούμε ακόμη, να φροντίζουμε να διεισδύει η σκέψη μας πέρα από την εικόνα και στο περιεχόμενο, καμιά φορά και στα κίνητρα, τις αφοριές, τα αίτια, το στόχο αυτών που ακούμε, είτε από το Βήμα της Βουλής, είτε από το οποιοδήποτε μπάλκονι και οποιαδήποτε πλατεία του οποιοδήποτε χωριού της χώρας.

Αυτό το Πρόγραμμα, παιδιά μου, το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», που τόση κριτική δέχεται, όχι τόσο από το χώρο το δικό σας, των νέων ανθρώπων, αυτόν τον στόχο έχει: να σας ενθαρρύνει, να ενθαρρύνει τη νέα γενιά, που ως τώρα θα μπορούσε να περιμένει να πάει 18, 21 παλαιότερα, για να της πει η Πολιτεία: «Ξέρεις, είσαι πολίτης και έχεις κάποιες ευθύνες, κάποια δικαιώματα, κάποια καθήκοντα, πρέπει να προετοιμαστείς γι' αυτά». Το Πρόγραμμα της «Βουλής των Εφήβων» προσπαθεί από τώρα τα παιδιά των 15, 16, 17 ετών –που όπως λένε οι παιδαγωγοί, οι ειδικοί επιστήμονες, τώρα αρχίζουν να βγαίνουν από το πλαίσιο της οικογένειας, για να γνωρίσουν το κοινωνικό περιβάλλον, να διαμορφώσουν μια δική τους αντίληψη για τα κοινά– να τα ενθαρρύνει να προχωρήσουν σ' αυτόν το δρόμο. Δεν είναι, όπως διαστρέφοντας και αυτά που λέτε εδώ, που ορισμένοι θέλουν να εμφανίζουν, ότι τάχα σας βαφτίζουμε «βουλευτές». Η «Βουλή των Εφήβων» είναι σε εισαγωγικά. Ούτε διεκδικείτε εσείς ερχόμενοι εδώ ότι όποιος μίλησε για παράδειγμα από το Νομό Ηλείας, εκπροσωπεί το Νομό Ηλείας, αλλά λέει την άποψή του και μεταφέρει τις σκέψεις της τοπικής κοινωνίας των νέων ανθρώπων, των άλλων, διάβασε τι έγραψαν στις εργασίες τους τα άλλα παιδιά, προσθέτει τις δικές του σκέψεις και προσπαθεί να βοηθήσει όλους όσοι θα τον ακούσουν, εκείνους που θα διαβάσουν, αν θελήσουν, κάποιοι, αν καταδεχτούν, κάποιοι αν καταλάβουν ότι είναι χρήσιμο και γι' αυτούς και για το ρόλο τους

και, επιτέλους, για τον τόπο μας να το διαβάσουν, να δουν πώς σκέφτονται οι νέοι.

Προσπαθεί λοιπόν να τους μεταφέρει αυτές τις σκέψεις. Δεν διεκδικείτε –και είναι άδικο αυτό να λέγεται– κανέναν ρόλο ηγετικό. Αυτόν θα σας τον δώσει η ζωή, οι αγώνες σας, οι φιλοδοξίες σας, που δεν πρέπει να είναι σχετικές με μεταοδοξίες, αλλά φιλοδοξίες ευγενικές για τις οποίες μέσα από αυτό το Πρόγραμμα ενθαρρύνετε να ασχοληθείτε.

Αύριο θα είστε εσείς επιστήμονες, επιχειρηματίες, επαγγελματίες στην πόλη, στο χωριό. Θα είστε εσείς, η γενιά σας, που κάποια στιγμή θα έχετε την ευθύνη αυτού του τόπου σε μεγάλο βαθμό. Τώρα την έχετε σε πολύ μικρό βαθμό. Όμως την έχετε και πρέπει να σας το πω πολύ καθαρά και να σας προειδοποιήσω: όλοι έχουμε ευθύνη, από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας μέχρι τον τελευταίο πολίτη αυτής της χώρας, για το πού πάει ο τόπος αυτός. Δεν είναι λογικό να λέμε «θέλω αυτό», «ζητώ εκείνο», «πρέπει να γίνει αυτό» χωρίς να σκεφτόμαστε και πώς όλα αυτά που λέμε θα γίνουν.

Εγώ θα σας παρακαλούσα όταν θα διαβάσετε τα Πρακτικά που θα έρθουν στα σχολεία σας, γιατί όπως σας είπα αυτά τα Πρακτικά των Επιτροπών και της Ολομέλειας πηγάζουν παντού, να διαβάσετε ξανά, ή μάλλον να θυμηθείτε και όσα ακούσατε από το Βήμα.

Εάν, αγαπημένα μου παιδιά, συγκέντρωνε κανείς και κοστολογούσε όλα τα «θέλω», τα «προτείνω» και τα «ζητώ» φοβούμαι ότι ο προϋπολογισμός της χώρας που έχει το μεγαλύτερο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στον κόσμο, δηλαδή των Ηνωμένων Πολιτειών, μπορεί να μην έφθανε.

Πέρα από το να επισημαίνετε τα προβλήματα –και κάνετε άριστα που επισημαίνετε τα προβλήματα, γιατί τα προβλήματα πρέπει να επισημαίνονται– ταυτόχρονα όμως στο Πρόγραμμα αυτό πρέπει να συνηθίσουμε να συζητούμε γι' αυτά τα προβλήματα. Είδαμε πάρα πολύ καλά ότι κάποια παιδιά που έχουν συγκεκριμένα προβλήματα, όπως τα εξέθεταν, τα είχαν μέσα τους ζυμώσει αρκετά, τα είχαν δουλέψει αρκετά.

Πρέπει λοιπόν να συζητούμε. Στις Επιτροπές συζητήσατε μέσα στα πλαίσια που κατ' ανάγκη, όταν είναι πολλοί άνθρωποι να συζητήσουν, ένας κανονισμός προσδιορίζει.

Το καλό από όλη αυτή τη διαδικασία και για εσάς και για τα παιδιά που πήραν μέρος από τα σχολεία σας είναι το ότι μπήκατε –όχι ασφαλώς για πρώτη φορά, ίσως όμως περισσότερο από άλλες φορές– στη λογική της συζήτησης, του διαλόγου, της συμμετοχής στα κοινά. Να μην είστε και να μην σας φαντάζονται οι άλλοι ανυποψίαστους, άσχετους, στην άκρη, βολεμένους και καθόλου προβληματιζόμενους για το πώς πρέπει να πάει αυτός ο τόπος από το καλό στο καλύτερο.

Θέλω να σας πω, επίσης, ότι τις δικές μας γενιές είναι αναπόφευκτο να τις συντροφεύει και η απαισιοδοξία, καμιά φορά και η παραίτηση, οι απογοητεύσεις για τα οράματά

μας, που άλλα δεν εκπληρώθηκαν και άλλα εν μέρει εκπληρώθηκαν και πολλά από αυτά χρειάστηκαν σκληρούς αγώνες και θυσίες. Αυτή η δημοκρατία την οποία απολαμβάνουμε και που μας δίνει αυτή τη δυνατότητα ένα παιδί δεκαπέντε χρόνων να έρθει εδώ στο Βήμα της Βουλής των Ελλήνων και να προσπαθήσει να ακουστεί από όλους –άλλο αν κάποιος θα έχουν κλειστά τα αυτιά τους– αυτή η δημοκρατία δεν μας ήρθε έτσι, σαν δώρο εξ ουρανού. Γενιές και γενιές και γι' αυτόν τον τόπο επίσης, την Ελλάδα, αγωνίστηκαν, έδωσαν αίμα, ιδρώτα, πόνεσαν.

Αυτά όλα πρέπει να τα σταθμίζουμε για να μη δίνουμε και το δικαίωμα να αδικούν τη γενιά μας. Γιατί κάθε γενιά έχει στόχους και φιλοδοξίες, αλλά ταυτόχρονα έχει και τις παράπλευρες απώλειες. Όπως αμφισβητεί, έτσι αμφισβητείται και πρέπει να δείχνει και να είναι όλο και πιο ώριμη για να αναιρεί τις άδικες αμφισβητήσεις σ' αυτή την αγωνιστική πορεία της στη ζωή.

Θέλω να συγχαρώ πάρα πολλούς –τους περισσότερους– από εσάς που φάνηκε από τις τοποθετήσεις τους ότι εργάστηκαν αρκετά για να έλθουν εδώ και να πάρουν μέρος από την αρχή στο πρόγραμμα. Ασφαλώς όλοι έχουμε κατανόηση για τις ελλείψεις, τα κενά ή και τις αδυναμίες που υπήρχαν σε κάποιες τοποθετήσεις.

Η έκκληση που θέλω να κάνω από εδώ προς τους εκπαιδευτικούς, τους γονείς, τον κοινωνικό κύκλο καθενός από τα παιδιά που θα πάρουν μέρος του χρόνου στο Πρόγραμμα είναι να αφήνουν τα παιδιά στον προβληματισμό τους, στις αναζητήσεις τους. Να τα σέβονται όλοι, όπως ο καθένας αξιώνει να τον σέβονται τα παιδιά. Αυτό είναι ένα μήνυμα και –θα μπορούσα να πω– ο νόων νοεϊτώ.

Η συντριπτική πλειονότητα των παιδιών συμμετέχει γιατί πιστεύει σ' αυτό το θεσμό. Γίνεται κριτική –και σωστά γίνεται κριτική– και αυτή η κριτική είναι χρήσιμη. Θέλω να σας παρακαλέσω να μας γράψετε –στην Επιτροπή του Προγράμματος, σε εμένα τον ίδιο– όποιες παρατηρήσεις έχετε, όποιες διαπιστώσεις έχετε για να βελτιώνεται αυτό το πρόγραμμα, όπως συμβαίνει κάθε χρόνο. Όταν ξεκινήσαμε το Πρόγραμμα, πήραν μέρος δώδεκα χιλιάδες παιδιά. Φέτος, φτάσαμε τις είκοσι τέσσερις χιλιάδες διακόσια τριάντα παιδιά.

Εσείς θα γυρίσετε στα σχολεία σας. Αρχίζει η νέα σχολική χρονιά και ελπίζω να μην έχει προβλήματα στην πορεία της. Όλοι εσείς θα πάτε το μήνυμα σε ό,τι αφορά τη Βουλή των Εφήβων και πιστεύω ότι με την πολύτιμη βοήθεια των καθηγητών-συνδέσμων του χρόνου θα πάρουν μέρος στο πρόγραμμα περισσότερα παιδιά.

Θέλω να σας ζητήσω συγγνώμη εάν στη διάρκεια αυτών των ημερών ή και σήμερα ακόμη έδειξα υπερπροστατευτικός ή παρεμβατικός ή κριτικός. Έτσι το καταλάβαινα. Σας σέβομαι απόλυτα και έτσι να το δεχθείτε, όπως είμαι βέβαιος ότι και εσείς, όπου τυχόν ξεπεράσατε κάποια όρια, έτσι

το νουίθατε και δεν είχατε τίποτε άλλο πέρα απ' αυτό στο μυαλό σας.

Επίσης θέλω να σας πω αναφερόμενος περισσότερο στα παιδιά που μας ήλθαν από την Κύπρο και από τον απόδημο ελληνισμό ότι ο ελληνισμός, εμείς οι Έλληνες έχουμε ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό, το οποίο πρέπει να το συντηρήσουμε, να το σεβαστούμε και να το ενισχύσουμε. Είμαστε απλωμένοι σ' ολόκληρο τον κόσμο. Λίγα έθνη έχουν αυτό το προνόμιο που όμως συνεπάγεται και αρκετές δυσκολίες και αρκετά προβλήματα στην Παιδεία, στον πολιτισμό μας, στην παράδοσή μας, στην πίστη μας, στα ήθη των προγόνων μας που θέλουμε να τα διαωνίσουμε.

Να χαιρετίσουμε τον Απόδημο Ελληνισμό, να χαιρετίσουμε τον Ελληνισμό της Κύπρου που, όπως είπα την πρώτη μέρα, η ζωή του είναι –και ελπίζουμε και πρέπει όλοι να αγωνιζόμαστε έτσι– λίγο πριν βγει ο ήλιος, όταν αρχίζει να χαράζει. Πριν χαράξει, υπάρχει σκοτάδι και μάλιστα βαθύτερο.

Ας ελπίσουμε, ας ευχηθούμε και σας αγωνιστούμε του χρόνου η Κύπρος να είναι όχι μόνο μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και ελεύθερη, ενωμένη, απαλλαγμένη από τον κατακτητή.

(Οι Έφηβοι Βουλευτές όρθιοι χειροκροτούν ζωηρά και παρατεταμένα)

Θέλω να ευχαριστήσω θερμά τα Υπουργεία Παιδείας της Ελλάδας και της Κύπρου, τους γονείς των Εφήβων Βουλευτών, τους καθηγητές συνδέσμων που σας συνοδεύουν σήμερα εδώ, τους διευθυντές και προϊστάμενους των Γραφείων Εκπαίδευσης, τους αξιολογητές των γραπτών σας, όλα τα μέλη της Επιτροπής προγράμματος. Και όλων η σκέψη μας πάει στον Αντώνη Σαμαράκη αυτή τη στιγμή...

(Χειροκροτήματα)

... στους εκπαιδευτικούς που μας βοήθησαν αυτές τις ημέρες εδώ, που μας βοηθούν στα εκπαιδευτικά προγράμματα της Βουλής, στα στελέχη των Υπουργείων της Ελλάδας και της Κύπρου, στο Β' Λύκειο Χαλανδρίου που μας διέθεσε τους χώρους του για την αξιολόγηση των εργασιών, όλες τις υπηρεσίες, τους οργανισμούς, Ταχυδρομεία, την ΕΡΤ, την Ολυμπιακή Αεροπορία, το ΕΚΑΒ και γενικά όλες τις υπηρεσίες που μας βοήθησαν, διότι είναι μια ολόκληρη επιχείρηση αυτή η υπόθεση του Προγράμματος.

Το Λύκειο των Ελληνίδων για τη συνεργασία του σε αυτό το ωραίο Πρόγραμμα που είχαμε στο Ωδείο Ηρώδου Αττικού, το Υπουργείο Πολιτισμού, το Ελληνικό Φεστιβάλ, όλους τους ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς, τις εφημερίδες, τον περιοδικό Τύπο που ασχολήθηκε ή θα ασχοληθεί με το Πρόγραμμά μας, όλους τους δημοσιογράφους που το προσεγγίζουν με ενδιαφέρον και κατανόηση και το βοηθούν, το προσωπικό της Βουλής και τη Φρουρά της Βουλής.

Θα σας καλέσω τώρα να κάνουμε την ψηφοφορία επί των

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

θέσεων που είχατε και συζητήσατε και των προτάσεων που προστέθηκαν στις Επιτροπές σας.

Θα πρέπει να επαφεθούμε σε κάθε Επιτροπή, όπως εργάστηκε και να την εμπιστευθούμε.

Πρώτα σας ερωτώ αν δέχεστε την πρόταση της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων, τις αρχικές θέσεις όπως αυτές διαμορφώθηκαν με τις ψηφοφορίες που έγιναν στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων.

Παρακαλώ, οι αποδεχόμενοι το κείμενο της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων να σηκωθούν.

(Σηκώνονται ο αποδεχόμενοι το κείμενο της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων).

Παρακαλώ, οι μη αποδεχόμενοι το κείμενο της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων να σηκωθούν.

(Σηκώνονται τρεις Έφηβοι Βουλευτές).

Συνεπώς, το κείμενο της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία, αφού τρεις διαφωνούν.

(Χειροκροτήματα)

Μήπως είναι κάποιοι που ψηφίζουν «παρών»;

(Σηκώνεται ένας Έφηβος Βουλευτής)

Καλώς. Αλλά εσείς ως κατ' εξοχήν ευρωπαϊστής πρέπει να παίρνετε θέση.

(Χειροκροτήματα)

Το «παρών», δημοκρατικό δικαίωμα όμως είναι, όπως είναι και το λευκό στις εκλογές και το «παρών» εδώ στη Βουλή.

Τώρα, σας ερωτώ αν δέχεστε τις προτάσεις της Επιτροπής Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων.

Παρακαλώ, οι αποδεχόμενοι το κείμενο της Επιτροπής Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων να σηκωθούν.

(Σηκώνονται οι αποδεχόμενοι το κείμενο της Επιτροπής Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων).

Παρακαλώ, οι μη αποδεχόμενοι το κείμενο της Επιτροπής Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων να σηκωθούν.

(Σηκώνονται δέκα Έφηβοι Βουλευτές).

Ποιοι έχουν λευκή ψήφο ή «παρών»;

(Κανένας Έφηβος Βουλευτής δεν σηκώνεται)

Εδώ φταίω εγώ για το αστείο που είπα στον εκ Θεσσαλονίκης φίλο μας.

Συνεπώς, το κείμενο της Επιτροπής Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Σας ερωτώ, αν δέχεσθε το κείμενο της Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων Παραγωγής και Εμπορίου, όπως έγινε δεκτό στην Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων Παραγωγής και Εμπορίου.

Παρακαλώ, οι αποδεχόμενοι το κείμενο της Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων Παραγωγής και Εμπορίου, να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το κείμενο της Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων Παραγωγής και Εμπορίου)

Εδώ είναι λογικό να υπάρχει κάποια διαφοροποίηση. Στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων εκφράστηκαν κυρίως οι σκέψεις σας για την παιδεία και είναι φυσικό να έχετε κοινές απόψεις. Το ίδιο συμβαίνει και για τα εξωτερικά θέματα και την άμυνα. Στα οικονομικά θέματα δικαιολογείται περισσότερη διαφοροποίηση.

Οι μη αποδεχόμενοι το κείμενο της Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων Παραγωγής και Εμπορίου να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το κείμενο της Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων Παραγωγής και Εμπορίου)

Συνεπώς, το κείμενο της Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων Παραγωγής και Εμπορίου γίνεται δεκτό κατά πλειοψηφία. Πάλι η πλειοψηφία κερδίζει, τα ορεινά είναι αντίθετα. Εγκρίνεται λοιπόν και η πρόταση της Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων Παραγωγής και Εμπορίου.

Σας ερωτώ, εάν δέχεσθε τις προτάσεις του Α' Τμήματος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων.

Παρακαλώ, οι αποδεχόμενοι το κείμενο του Α' Τμήματος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το κείμενο του Α' Τμήματος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων)

Οι μη αποδεχόμενοι το κείμενο του Α' Τμήματος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το κείμενο του Α' Τμήματος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων)

Συνεπώς, το κείμενο του Α' Τμήματος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, γίνεται δεκτό κατά πλειοψηφία.

Σας ερωτώ, αν δέχεσθε το κείμενο του Β' Τμήματος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων.

Παρακαλώ, οι αποδεχόμενοι το κείμενο του Β' Τμήματος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το κείμενο του Β' Τμήματος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων)

Οι μη αποδεχόμενοι το κείμενο του Β' Τμήματος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το κείμενο του Β' Τμήματος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων)

Συνεπώς, το κείμενο του Β' Τμήματος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, γίνεται δεκτό κατά πλειοψηφία.

(Χειροκροτήματα)

Τέλος, σας ερωτώ εάν δέχεσθε το κείμενο της Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης.

Παρακαλώ, οι αποδεχόμενοι το κείμενο της Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το κείμενο της Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης)

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

Οι μη αποδεχόμενοι το κείμενο της Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το κείμενο της Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης)

Ποιοι δηλώνουν «παρών»;

(Κάποιοι Έφηβοι Βουλευτές δηλώνουν «παρών»)

Συνεπώς, το κείμενο της Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, γίνεται δεκτό κατά πλειοψηφία.

(Χειροκροτήματα)

Σε λίγο θα κλείσουμε με τον Εθνικό Ύμνο. Σας ενημερώνω για τα εξής: Στην έξοδο της κεντρικής εισόδου του Βουλευτηρίου, θα περιμένω να χαιρετίσω έναν έναν και κάθε μία χωριστά από εσάς. Η Βουλή θα σας δώσει ένα μικρό δώρο, τα βιβλία του Αντώνη Σαμαράκη «Το Λάθος» και το «Ζητείται Ελπίς». Οι περισσότεροι θα τα έχουν διαβάσει.

(Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα)

Επίσης, θα σας δοθεί η έκδοση της Βουλής, η οποία έχει εκδοθεί σε πολλές ξένες γλώσσες, είναι η μετάφραση που έκανε ο Ελευθέριος Βενιζέλος, του «Επιταφίου του Περικλέους».

(Χειροκροτήματα)

Ακόμη, μία πλαστική αντιολισθητική βάση για το ποντίκι

στον ηλεκτρονικό υπολογιστή σας, που έχει το λογότυπο της Βουλής των Ελλήνων.

(Χειροκροτήματα)

Επίσης, θα σας δοθεί σε ένα κύλινδρο μια φωτογραφική αναπαραγωγή του έργου του Γιάννη Παπαελόπουλου με τίτλο «Οι Αέρηδες» από τη Συλλογή Έργων Τέχνης της Βουλής.

(Χειροκροτήματα)

Αγαπημένα μας παιδιά, σας εύχομαι από την καρδιά μου -και εκφράζω τη Βουλή των Ελλήνων στο σύνολό της- κάθε πρόοδο, καλή τύχη και καλό αγώνα στη ζωή σας για το καλό σας και το καλό του τόπου.

(Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα)

Κλείνοντας, σας καλώ να ψάλουμε όλοι μαζί τον Εθνικό Ύμνο.

(Ψάλλεται ο Εθνικός Ύμνος)

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Όρθιοι όλοι οι Έφηβοι Βουλευτές χειροκροτούν ζωηρά και παρατεταμένα.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Λύεται η συνεδρίαση.

Ώρα λήξης 15.16'

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

Ο Πρωθυπουργός κ. Κώστας Σημίτης συγχαίρει τους εισηγητές των Επιτροπών της «Βουλής των Εφήβων» παρουσία του Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων κ. Απόστολου Κακλαμάνη.

«Εφηβοι Βουλευτές» ξεναγούνται στα μνημεία της Ακρόπολης.

Πέντε χιλιάδες θεατές παρακολούθησαν τη μουσικοχορευτική εκδήλωση «Χορέψετε, χορέψετε, τα νιάτα να χαρείτε» προς τιμήν των «Εφήβων Βουλευτών» στο Ωδείο Ηρώδου του Αττικού (14/9/2003), σε επιστημονική και μουσική επιμέλεια του καθηγητή Λάμπρου Λιάβα, με τη συμμετοχή του Λυκείου των Ελληνίδων.

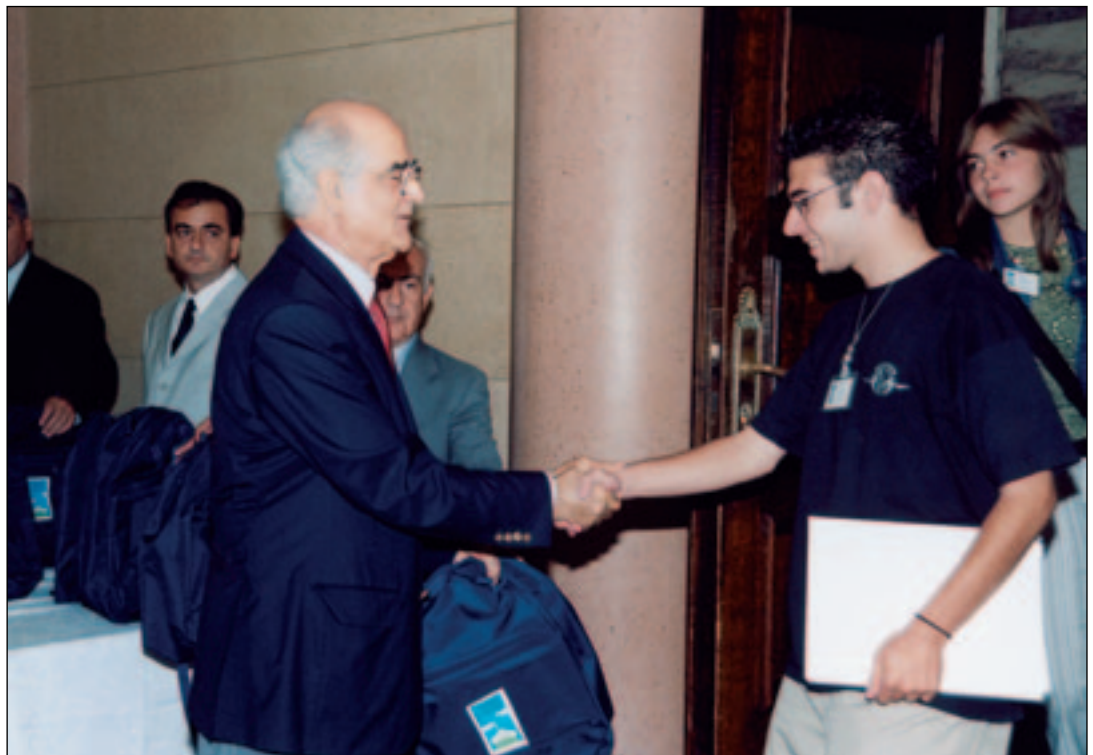

Ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Απόστολος Κακλαμάνης ανάμεσα σε νέους και παλαιούς «Εφήβους Βουλευτές» στη δεξίωση που δόθηκε προς τιμήν τους στο προαύλιο του κτιρίου του Κοινοβουλίου.

Χαρούμενο στιγμιότυπο από τη δεξίωση που δόθηκε προς τιμήν των «Εφήβων Βουλευτών» της Η΄ Συνόδου στο προαύλιο του κτιρίου του Κοινοβουλίου.

Ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Απόστολος Κακλαμάνης προσφέρει αναμνηστικά και εκδόσεις της Βουλής στους 350 «Εφηβους Βουλευτες» μετά τη λήξη των εργασιών της Η' Συνόδου της «Βουλής των Εφήβων».

Η ΥΠΟΔΟΧΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΥΠΟ

Με αμείωτο ενδιαφέρον –όπως κάθε χρόνο– ο Τύπος και τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα ενημέρωσης κάλυψαν τις εργασίες της Βουλής των Εφήβων (Η' Σύνοδος, Σεπτέμβριος 2003).

Τα δημοσιεύματα που περιλαμβάνονται στον τόμο αυτό αποτελούν ένα απάνθισμα άρθρων και ρεπορτάζ που φιλοξενήθηκαν στον Τύπο. Πρόκειται για μια αντιπροσωπευτική «απεικόνιση» του προβληματισμού και του κλίματος που επικράτησε στη διάρκεια της Συνόδου, με χαρακτηριστικά αποσπάσματα ομιλιών «Εφηβων Βουλευτών» και με σχολιασμό γεγονότων που «χρωμάτισαν» τις ημέρες αυτού του Εκπαιδευτικού Προγράμματος της Βουλής των Ελλήνων, που έχει γίνει θεσμός.

Αυτονόητο είναι πως στον τόμο δεν θα ήταν δυνατό να χωρέσει το σύνολο των δημοσιευμάτων. Έγινε, ωστόσο, μια προσεκτική επιλογή, ώστε να περιληφθούν και τα κριτικά σχόλια, ευπρόσδεκτα, άλλωστε, ως συμβολή στην προσπάθεια διαρκούς βελτίωσης του θεσμού.

